

בבית הדין המשמעתי לסגל האקדמי באוניברסיטת תל אביב

בעניין שבין

אוניברסיטת תל אביב

התובעת

לבין

ד"ר מחמוד כאל

הנתבע**פסק דין****פרופ' מיגל דויטש, יו"ר המותב****מבוא**

1. הנתבע הואשם בעבירות של הטרדה מינית והתנכלות לפי סעיף 3.7 לתקנון המשמעת; קיום יחסים אינטימיים במסגרת יחסי מרות ואי-דיווח עליהם, לפי סעיף 3.8 לתקנון; והתנהגות שאינה הולמת איש סגל אקדמי לפי סעיף 3.6 לתקנון. העבירות הנטענות בוצעו כלפי המתלוננת בתיק כאשר הייתה עוזרת מחקר, ובהמשך – דוקטורנטית, תחת הנחיית הנתבע. הנתבע הוא מרצה בכיר באוניברסיטה ובחלק מהזמן הרלוונטי לתביעה הוא שימש כראש חוג.

2. הנתבע כפר באשמה בכל הפריטים המיוחסים לו. בתיק קוימו ישיבות רבות של הוכחות, נוהלו חקירות ארוכות, מקיפות וממצות של העדים השונים והוגשו מוצגים רבים. עתה עלינו להכריע בדין בתיק מורכב זה.

3. כמפורט בפסק דין זה בהמשך, למשטרה הוגשה תלונה כנגד המתלוננת, על ידי תלמידה אחרת, אשר המתלוננת שלחה ביחס אליה ולנתבע מכתבים אנונימיים. תלונה זו הניבה כתב אישום כנגד המתלוננת, אשר בגינו הורשעה המתלוננת, על פי הודאתה, בגין מעשים של פגיעה בפרטיות. המתלוננת הגישה תלונה כנגד הנתבע בגין עבירות נטענות בתחום המיני. תלונה זו נגנזה מהמת היעדר ראיות מספיקות (ר' עדות החוקרת המשטרתית, בפר' 3/7/18, ע' 27).

4. פרשת התביעה כוללת מספר חטיבות של ארועים נטענים, כדלקמן:

(א) בתקופה אשר בה המתלוננת עבדה כעוזרת מחקר של הנתבע, הנתבע הניח את ידו על ברכה של המתלוננת, כאשר זו ישבה בחדרו, לבושה בחצאית. נוכח תגובת המתלוננת, הנתבע התרחק ולא המשיך בהתנהגות זו (סעיף 5 לכתב התביעה)

(ב) "פרשת ואן ליר" – כאשר המתלוננת והנתבע שהו בכנס במכון ואן ליר, הנתבע ביקש כי המתלוננת תזמין חדר במלון אשר בו הוא שהה. הנתבע נכנס לחדר של המתלוננת, פשט את חולצתו, נשכב על מיטתה ודרש ממנה לקיים עמו יחסי מין. המתלוננת סירבה לכך ואמרה כי היא תעזוב את הלימודים אם כך תתנהל ההנחיה. הנתבע סרב לעזוב את החדר ובעקבות כך היא עזבה את המלון ולנה במלון אחר. כנטען בתביעה, לאחר אירוע זה הנתבע זימן את המתלוננת למשרדו באוניברסיטה, נזף בה על סירובה לקיים עמו יחסי מין ואמר לה כי עדיף שהיא תשב בבית ותגדל ילדים (סעיף 6 לכתב התביעה).

(ג) "פרשת חוות הדעת השלישית" - הנתבע הציג למתלוננת חוות דעת של שופט שלישי של הצעת המחקר שלה, אשר הייתה שלילית. זאת, למרות שחוות הדעת טרם הועברה למתלוננת על ידי המזכירות. הנתבע דרש ממנה בעקבות כך לבצע הפסקה בלימודיה, כפי שאכן עשתה. באותו מיפגש, הנתבע נעל את הדלת ורכן על המתלוננת. המתלוננת הדפה את הנתבע, פתחה את הדלת ויצאה. הנתבע עלה עם המתלוננת לרכבת, כשהוא אומר לה כי תבקש הפסקת לימודים והוא יתמוך בה. הוא הוסיף כי אין עליה לפחד, והנחה אותה שלא לספר על כך שראתה את חוות הדעת השלישית ולבקש הפסקת לימודים מסיבות אישיות, כפי שהיא אכן עשתה (סעיף 7 לכתב התביעה).

(ד) כששה חודשים לאחר מכן המתלוננת הביעה עניין להמשיך בלימודיה והגיעה למשרדו של הנתבע. הנתבע נעל את הדלת, דחף את המתלוננת לשולחן וקיים עימה יחסי מין. בעקבות כך הוא הודיע לה כי היא יכולה לחדש את לימודיה (סעיף 8 לכתב התביעה).

(ה) בין השנים 2013-2015 קיים הנתבע עם המתלוננת יחסי מין מלאים, המלווים בסחיטת המתלוננת באמצעות התנאת האישור שלו לפרקים בדוקטורט בקיום יחסי מין ואמירות כי אם היא לא תיעתר לכך, לנתבע היכולת להפסיק את לימודיה. כמו-כן דרש הנתבע מהמתלוננת לקיים עמו מין אוראלי. הוא ציין כי כך הדברים מתנהלים אצלו כאשר מישהי רוצה דוקטורט, גם מול סטודנטיות אחרות, וכך מקובל אצל מרצים אחרים (סעיפים 9-10 לכתב התביעה).

(ו) הנתבע נהג להעיר הערות הנוגעות לגופה של המתלוננת ולשאלה מדוע היא לובשת מכנסים (סעיף 11 לכתב התביעה).

לפנינו אם כן שש חטיבות של ארועים נטענים, הטענות הכרעה.

מהימנות המתלוננת והנתבע - כללי

5. בתיק שלפנינו הוצגו מסמכים רבים והעידו עדים רלוונטיים, מתוך אנשי האוניברסיטה ומחוצה לה. המתלוננת והנתבע הציגו גרסאות מנוגדות באופן קוטבי. עדות המתלוננת תמכה בעיקרי האירועים המופיעים בכתב התביעה, כנזכר לעיל. הנתבע חלק על עיקרי האירועים, לרבות על עצם הטענה כי הוא קיים יחסים אינטימיים עם המתלוננת.

6. המתלוננת
 היא ביקשה להתקדם באמצעות לימודי התואר השלישי, כשבתחילת הדרך, טרם לימודים אלה, היא עבדה תקופה קצרה כעוזרת מחקר של הנתבע (הצדדים חלקו בדיון בפנינו על משך התקופה המדויקת אשר המתלוננת שימשה בה בפועל כעוזרת מחקר, מתוך תקופת המינוי שלה, אך איני מוצא חשיבות להכרעה בסוגיה שולית זו).

7. כאמור, המתלוננת חזרה בעדותה שבפנינו על עיקרי הדברים אשר מופיעים בכתב התביעה, ואשר נמסרו על-ידיה לנציבת הקבילות לענייני הטרדה מינית (להלן: "הנציבה"), במסגרת הבירור שנערך על-ידיה. המתלוננת נחקרה במשך שעות ארוכות חקירה נגדית יסודית על-ידי עו"ד תמר אולמן, באת כוח הנתבע, וגרסתה נסרקה על ידיה ב"מסרקות ברזל".

8. ב"כ הנתבע מיקדה חלק מהותי מחקירותיה הנגדיות, כעבירות של פגיעה בפרטיות, אשר בוצעו על ידי המתלוננת. המתלוננת הודתה בכתב אישום מתוקן שלפיו היא שלחה מכתבים אנונימיים לבן זוגה של סטודנטית בשם [REDACTED] (להלן: "הסטודנטית ע'") ולבית הספר שבו לימדה, אשר בהם נרמז כי הנתבע מקיים יחסי מין עם סטודנטית זו (41א). המתלוננת הורשעה בביהמ"ש עקבות הודאתה.

המתלוננת נמנעה במשך זמן ארוך מלגלות לנציבה את העובדה כי היא שלחה את המכתבים האנונימיים, למרות שנושא זה התעורר בעת הבירור. היא הודתה בכך בפני הנציבה רק בשלב מאוחר, ולאחר שלא היה לה מנוס מכך.

9. אין ספק כי התנהלותה של המתלוננת בסוגיית הפצת המכתבים האנונימיים הייתה חמורה. אין לשלול את האפשרות, כנטען על-ידי הנתבע, כי המתלוננת גם סיכנה בכך את בטחונה של הסטודנטית ע'. כמפורט בהמשך חוות דעתי, המתלוננת הסבירה את מעשיה בנדון כמכוונים לגרום לנתבע להתרחק ממנה, להפסיק את דרישותיו כלפיה בתחום המיני ולוותר על ההנחייה של הדוקטורט. זאת, תוך שהיא חשה חולשה וחוסר אמון בגופים המבררים תלונות בנדון.

10. ההליך שבפנינו אינו עוסק בתובענה כנגד המתלוננת בפרשת משלוח המכתבים האנונימיים. עם זאת, מטבע הדברים, הנתבע תולה את יהבו בפסול החמור שבהתנהלות המתלוננת בנושא זה, על מנת לקעקע את מהימנות עדותה בכללותה, ביחס לגוף האירועים מושא כתב התביעה. בנוסף, הנתבע גורס כי המניע להגשת התלונה של המתלוננת כנגד הנתבע טמון בקיום חקירה כנגד המתלוננת בגין משלוח המכתבים הנדונים, כך שתלונת המתלוננת היא תלונת-שווא אשר נועדה לנסות ולהצדיק את התנהלותה הקלוקלת.

11. המתלוננת הודתה בבית הדין (פר' 26/12/17, ע' 9) בחומרת מעשיה במשלוח המכתבים האנונימיים:

"...אני עשיתי דבר איום ונורא, אני עשיתי דבר איום ונורא, למה, שאני

חשתי חלשה בגלל ככה אני כתבתי את המכתבים, אני מתחרטת, אבל

העו"ד שלי אמר לי שאני יכולה לצאת ככה בקלי קלות, אבל אני לא

הסכמתי ואני יודעת שאני עשיתי דבר איום ונורא והייתי חייבת ללכת
בהתחלה למשטרה או לכאן, אבל לא בטחתי לא במשטרה ולא בנציבות.
זהו, אני עשיתי דבר איום ונורא, מה שאני עשיתי דבר איום ונורא."

על הכרתה בכך שעשתה דבר "איום ונורא" היא חזרה, בין היתר, גם בע' 11 לאותו פרטיכל.

12. המתלוננת גם הודתה בכך כי השאירה הודעה במענה הטלפוני של אשתו של הנתבע, על כך שבעלה מקיים יחסי מין עם סטודנטיות אחרי השעה שש. היא ציינה כי עשתה כן כדי שהנתבע יפסיק להיות המנחה שלה (ר' פר' 26/12/17, ע' 45-46).

13. המתלוננת נחקרה נגדית בבית הדין במשך שעות ארוכות. תשובות המתלוננת בעניין המכתבים האנונימיים היו מתחמקות, וכללו לא אחת תשובות בלתי-כנות על כך שדברים אינם זכורים לה, אף כי היא הודתה, כאמור לעיל, בליבת הדברים והיא העובדה כי עשתה במשלוח המכתבים האנונימיים מעשים שלא ייעשו. ברי הדבר כי המתלוננת חששה מפני הפללה עצמית ומפני תוצאות נלוות שעלולות להיות לעדותה. בשלבים שונים של חקירתה הנגדית, התיק הפלילי טרם הסתיים והובהר למתלוננת על ידי בית הדין כי היא זכאית להימנע מעדות שעלולה להפליל אותה. היא ניצלה בפועל מעת לעת זכות זו, אף כי לעתים שלא כהלכה, באמצעות תשובה מתחמקת במקום לומר כי היא מסרבת להשיב מחמת החסיון מפני הפללה עצמית. יתכן גם כי חששה מפני תובענה אזרחית נגדה, על יסוד תשובות שתספק.

כמובן, אין באמור לעיל כדי לגרוע מהפסול הטמון באופן העדתה בעניין זה, אלא כדי לנסות ולברר את המניעים לכך, לצורך ההערכה הכוללת של מהימנות עדותה, בנושאים המהווים מושא לכתב התביעה.

14. אכן, המתלוננת פעלה באופן עברייני בפרשת המכתבים האנונימיים. כאמור, היא גם לא סיפרה לנציבה על כך שהיא זו ששלחה את המכתבים האנונימיים ועל כך שמתנהלת נגדה תיק במשטרת עפולה. רק לאחר זמן היא חשפה זאת, למרות שהנציבה תהתה קודם לכן בעניין מכתבים אלה. תשובתה של המתלוננת בעניין זה בחקירתה בבית הדין הייתה כי היא לא בטחה בנציבה (פר' 26/12/17, ע' 53).

בנוסף, המתלוננת הודתה בבית הדין גם בכך שבמסגרת התלונה שלה בתחנה בעכו היא הגוימה בתיאור האירועים כמהווים בעילה שלא בהסכמה (ת/12(4)), והסבירה זאת בכך שבעלה באותה עת

נכח בחקירה. התיק הועבר בהמשך לתחנת המשטרה בתל אביב, והתיק שם התנהל ביחס לניצול יחסי מרות. סוגיה זו תנותח בהמשך חוות דעתי.

15. האם התנהלותה הפסולה של המתלוננת, כמתואר לעיל, מחייבת את בית הדין לפסול מניה וביה את מהימנות עדותה של המתלוננת לאורך כל החזית, בעניינים הנוגעים למושא תלונתה בתיק שבפנינו? יש להשיב על כך בשלילה. אכן, אין ספק כי הדבר מזקיק את בית-הדין לנהוג בזהירות טרם קבלת גרסתה לגוף האירועים. יש לבחון היטב את מכלול עדותה ואת מכלול הנסיבות, ולקחת בחשבון את השאלה אם קיימות תמיכות חיצוניות לעדותה, אולם אין הדבר מאיין את המשקל האפשרי של עדותה.

יש לזכור, למשל, כי על-פי דיני הראיות בפלילים (אשר אינם חלים בענייננו), גם כאשר שותף לעבירה מעיד כנגד שותפו, אין מהימנותו הופכת לאפסית רק עקב העובדה כי עסקינן בעד עבריין, אלא שנדרש אז "חיזוק" לעדותו, בראיות נוספות (סעיף 54א(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש]).

16. עדות המתלוננת ביחס לאירועים מושא התביעה בענייננו, במהלך חקירותיה הארוכות בבית הדין, הייתה עקבית ותאמה ב"גרעין הקשה" שלה אימרות קודמות שלה. האירועים תוארו על-ידיה בפירוט וסימני אמת ניכרו במהלך עדותה. ניכרו היטב במתלוננת, כאשר היא תיארה את הקשר עם הנתבע, תחושות העלבון, הבושה וההשפלה שהיא חוותה בתקופה הנדונה עקב הקשר המיני הנטען. היא סיפקה פרטים קונקרטיים, דוגמת דרישת הנתבע לכך שהיא תקיים עמו יחסים "כמו שהן עושות" (כשהכוונה היא למין אוראלי) (ע' 27 לפרטיכל מיום 16/10/17 וכן ע' 29. ר' גם עדות המתלוננת, בהקשר קרוב לכך, בע' 42 לאותו פרטיכל). קונקרטיזציה גבוהה, החוזרת על עצמה שוב ושוב באימרות שונות, היא יסוד חשוב בהערכת מהימנות. המתלוננת הייתה נרגשת ונבוכה מן הצורך לחשוף בבית הדין את פרטי הקשר ולשוב ולהתייחס אליהם, ולא עשתה כן בקלות דעת ובחפץ-לב, אלא מתוך הבנה כי אין מנוס מכך על-מנת לאפשר את בירור מהימנותה בנדון.

הנרטיב הבסיסי אשר עלה מעדות זו הוא של סטודנטית, [REDACTED], ומנסה לבנות קריירה אקדמית באמצעות מסלול של לימודי תואר שלישי. הנתבע דרש כי היא תקיים עימו קשר אינטימי ונדתה בתחילה על-ידיה. לאחר שאישור הצעת המחקר של המתלוננת נתקל בקשיים, היא החליטה בלב כבד כי אין בידיה מנוס אלא להיעתר לדרישותיו ולחציו בנדון, אם היא מעוניינת לסיים דוקטורט, וכך ארע.

17. המתלוננת העידה כי יחסים בינה לבין הנתבע התקיימו מעת לעת, כמשרדו של הנתבע באוניברסיטה, בפגישות "אחרי השעה שש" [המתלוננת חזרה שוב ושוב על מינוח זה, כ"שם קוד"]

המתייחס למיפגשים לאחר שעות העבודה היותר מקובלות בפעילות האקדמית], ובדירת בנו של הנתבע ברמת אביב. כמו-כן הייתה התייחסות למפגש אינטימי בבית מלון. היא העידה כי יחסים אינטימיים התקיימו כעשר פעמים (פרטיכל מיום 16/10/17, ע' 24-25). ר' גם עדות המתלוננת במשטרת עכו, ת/12(6)) והעדות בתחנת צפון הירקון (ת/12(10)).

18. הנתבע הכחיש באופן גורף קיום קשר אינטימי עם המתלוננת. ר', למשל, פר' 29/4/18, ע' 44 וכן במסגרת העימות במשטרה (ת/61-62/ת)). היחסים ביניהם הוגדרו על-ידי יחסי מנחה – סטודנט גרידא. בשלב מאוחר יותר של הדיונים, נטען כי התקיימו יחסי ידידות, אך זאת ותו לא. באשר למניע של המתלוננת להעליל (כתפיסת הנתבע) על הנתבע, נעשה נסיון בשלבים מסוימים של הדיון לייחס למתלוננת שאיפה לנקום בנתבע מתוך קנאה על כך שהלה העדיף כי הסטודנטית ע' תקרא חומר בכנס מסוים. טענה אחרת הייתה כי המתלוננת לא הייתה מרוצה מכך שלא ניתנה לה מילגת קיום. מניע אחר שיוחס למתלוננת הוא נסיון להגן על עצמה מפני החקירה נגדה בפרשת המכתבים האנונימיים. כפי שאפרט בפסק-דיני להלן, אין יסוד לטענות אלה. גם הנסיון לייחס למתלוננת גישה בלתי-רציונלית הוא נטול בסיס, לאתר שהתאפשר לבית הדין להתרשם במשך שעות ארוכות מדרך החשיבה של המתלוננת ומתגובותיה.

19. כמגותח בהמשך חוות דעתי, עדותו של הנתבע הייתה בלתי-מהימנה בעליל. הוא נקט גישה מיתממת וסתר את עצמו ואת עדותו באימרות קודמות. הוא סיפק הסברים תלושים ובלתי-סבירים בהיבטים שונים, הנוגדים עדויות אחרות. תשובותיו היו בבירור מתחמקות, וגרסתו ה"מתגלגלת" בלתי אמינה. עדותו – תוכנה ואיפיונה – סיפקה חיזוקים חשובים לגרסת המתלוננת. הכחשתו הגורפת (וכמתואר להלן – הבלתי נכונה) ביחס לעצם קיום היחסים האינטימיים פועלת לרעתו.

20. כפי שצינתי לעיל, המתלוננת הייתה ככלל עקבית בהצגת גרסתה ביחס לאירועים מושא תלונתה. הסתירות ואי-הדיוקים בגרסתה בנוגע לאירועים אלה לא היו מהותיים, וכאשר היה בהם מימד מהותי יותר במידה מסוימת (כמו לעניין חקירתה במשטרה בעכו) היא סיפקה בנדון הסבר סביר. אי-דיוקים מעטים אלה ינותחו בהמשך חוות דעתי. יש לזכור בנדון את גישת הפסיקה, בעיקר בהקשר לעבירות בתחום המיני, המסתפקת בכך שהגרסה של המתלוננת בכללותה תהיה "מהימנה, עקבית והגיונית". ר' ע"פ 2331/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13/10/15), פסקאות 27-28:

"לטענת המערער, עדותה של המתלוננת בבית המשפט נגועה בסתירות ובאי-דיוקים רבים "בכל נושא ונושא", עד כדי כך שהגרסה אשר מסדה, בסופו של יום בבית המשפט, היתה שונה מהותית מהדברים שמסדה בחקירתה במשטרה. בכך יש כדי ללמד, כך נטען, על חוסר מהימנותה של המתלוננת. אקדים תוצאה להנמקה ואומר, כי אין בידי לקבל טענותיו של המערער בסוגייה זו. זאת שכן, לשיטתי, חרף הסתירות המסוימות בעדותה של המתלוננת אותן פירט בהרחבה המערער, גרסתה של המתלוננת בכללותה היתה מהימנה, עקבית, והגיונית...."

..כידוע, עדות קורבן לעבירות מין מלווה, לא אחת, בקושי רב לשחזר במדויק את האירועים הטראומטיים שהיו מנת חלקו. בשל כך, ולאור אופייה הייחודי של עבירת המין, כמו גם לנוכח הטראומה הכרוכה בחשיפתה, על בית המשפט לבחון את עדותו של קורבן העבירה בצורה רגישה, תוך מודעות לקושי לשחזר במדויק את האירועים, לקבוע מסגרות זמנים ברורות, ולספק הסברים לפעולות מסויימות שנעשו להיתפס בעיני המתבונן מהצד, כחסרות הגיון או כבלתי מתקבלות על הדעת. ...

לאור השפעותיהן הייחודיות של עבירות המין על קורבנותיהן, הרי, שבניגוד למקרים אחרים, אין לצפות כי קורבן העבירה ישכיל, בהכרח, לספק גרסה שלמה, עקבית, קוהרנטית וחסרת אי-דיוקים (ע"פ 5582/09 פלזני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.10.2010); ע"פ 6643/05 מדינת ישראל נ' פלזני [פורסם בנבו] (3.7.2007)). על רקע זה, שומה על בית המשפט לבחון את מהימנות גרסת קורבן עבירת המין בכללותה, דהיינו, תוך ניסיון לאתר את "גרעין האמת" שבגרסה זו

.... סיכומם של דברים, חרף הסתירות ואי-הדיוקים הנטענים, הגרסה שסיפקה המתלוננת בכללותה היתה גרסה משכנעת, קוהרנטית ומעוגנת היטב בחומר הראיות, ומתיישבת גם עם שיקולי ההגיון והשכל הישר. גם אם נפלו בעדותה של המתלוננת סתירות כאלו ואחרות, הרי שהתמונה המצטיירת מן "הגרעין הקשה" של עדותה מובילה למסקנה אחת ויחידה, לפיה המערער ביצע במתלוננת את כלל המעשים המיוחסים לו ככתב האישום."

21. כאמור, העובדה כי המתלוננת ביצעה עבירה בעניין משלוח המכתבים האנונימיים, ורכיבים פסולים אחרים בהתנהגותה כנזכר לעיל, מחייבים את בית הדין לנקוט גישה זהירה ולקחת בחשבון את שאלת קיומם או היעדרם של חיזוקים לעדות המתלוננת, אשר הותירה רושם מהימן ביחס לאירועים מושא התביעה. בנייתו העבירות הנטענות השונות, אם כן, יינתן משקל להיבט זה. אין מניעה עקרונית כי התמיכה לגרסת המתלוננת תהיה חלקית ומוגבלת, תישען על תמיהות ביחס לעדויות נוגדות, או תתייחס רק להיבט הרחב של ההקשר הנדון ולהגיון הדברים, ולא דווקא לאירוע הנקודתי. אין בית הדין כבול להחלת מוסדות דיוניים בדין הפלילי כגון "חיזוק" או "דבר-מה נוסף". ניתן להסתפק בהקשר זה ביסוד המוסיף ל"סימני האמת", בכל דרך שהיא. כאשר אשתמש בפסק-דיני כביטוי כגון "חיזוק" אין הכוונה דווקא למושג זה כמשמעותו בדיני הראיות בפלילים, אלא לאלמנט העשוי להוסיף תמיכה לגרסת המתלוננת.

ארוע הנגיעה בברך (סעיף 5 לכתב התביעה)

22. המתלוננת העידה כי במהלך התקופה אשר בה הייתה עוזרת מחקר של הנתבע, טרם תקופת לימודיה לדוקטורט, הנתבע הניח את ידו על ברכה. המתלוננת שאלה אותו אם היא נראית לו לא מכובדת עקב כך שהיא לובשת חצאית. הנתבע התרחק (ע' 5 לפר' מיום 16/10/17, פר' 4/1/18, ע' 73-78).

המתלוננת העלתה באופן עקבי גירסה זו (ר' החקירה במשטרה מיום 6/9/15 – ת/12(7)). היא חזרה על סיפורה זה בעימות במשטרה (ת/12(60)). היא ציינה שם גם את פרטי הלבוש שלה באותו מעמד.

הנתבע הכחיש את גרסתה זו.

בחקירה הנגדית נעשה מאמץ לערער את גרסתה תוך התייחסות לשאלה אם הנתבע הגיח את ידו על ברכה מעל לחצאית או מתחת לחצאית (פר' 4/1/18, ע' 74-78). לא מצאתי ממש בנסיון זה לערער את הגרסה. המתלוננת עמדה על כך כי היא הרגישה את הידיים על הברך, כאשר במהלך הדברים ההתייחסות היא להנחת היד על השמלה המצויה מעל לברך. כאשר מניחים יד על שמלה המצויה מעל לברך, טבעי הדבר שההתייחסות תהיה להנחת יד "על הברך".

23. ברור כי המתלוננת ראתה מגע זה כמתבצע בהקשר המיני, לאור תגובתה הנטענת באותו אירוע, כנזכר לעיל. האם אירוע זה כשלעצמו, אם הוכח, מהווה עבירה משמעתית?

אין עסקינן בהקשר זה, באותו שלב, בהצעות או התייחסויות חוזרות למי שנתון ביחסי מרות (ר' סעיף 3(א)(3) וסעיף 3(א)(4) לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998). עם זאת, בין איש סגל לבין עוזר מחקר שלו מתקיימים קשרי מרות. "ניצול" יחסי מרות פוטר מן הצורך להוכיח היעדר הסכמה של הנתון במרות, אך לא ברור אם הוא גם פוטר מן הצורך להוכיח מומנט של "חזרה" על הפנייה או ההתייחסות. סעיף 3(א)(6) לחוק למניעת הטרדה מינית מפנה למעשים הנזכרים בסעיפים 3(א)(3) וסעיף 3(א)(4) לאותו חוק ודומה כי בכך הוא גם מפנה לאלמנט ה"חזרה". יתכן כי ניתן לראות בכך מעשה מגונה על-פי סעיף 3(א)(2) לאותו חוק, ובוודאי- כאשר הנחת היד על הברך הייתה בהקשר מיני - יש בכך משום התנהגות שאינה הולמת איש סגל.

עם זאת, נראה כי אין צורך להכריע בסוגיות אלה. ציינתי לעיל, כי בהינתן התנהלות הבעייתית של המתלוננת, בעיקר בפרשת המכתבים האנונימיים, ראוי לנהוג זהירות כאשר אין בנמצא תמיכה כלשהי לגרסת המתלוננת. כאמור לעיל, אין מניעה עקרונית כי תמיכה זו תהיה חלקית ומוגבלת, או תתייחס להיבט רחב של ההקשר הנדון. בהקשר זה ניתן לכאורה לגרוס כי אם התקיימו יחסים אינטימיים בין הצדדים, דבר אשר ינותח בהמשך חוות דעתי, הדבר משליך גם על האירוע הנטען של הנחת היד על הברך. דא עקא, מדובר באירוע שהתרחש לכאורה זמן ניכר טרם מסכת היחסים האינטימיים. על-אף סימני המהימנות בעדות המתלוננת, לגופו של האירוע הזה (לרבות חזרה עקבית על הטכסט של תגובת המתלוננת באותו מעמד), ועל-אף כי סיומם של דברים (קיומם של יחסים אינטימיים בהמשך האירועים) עשוי להעיד על ראשיתם, גישה זהירה מצדיקה לאפשר לנתבע ליהנות בהקשר זה מן הספק בדבר מהותו של אירוע זה ותכליותיו, ולזכותו מחמת הספק מן האישום הנדון. מסקנה זו, יש לציין, אינה נקייה מלבטים, בעיקר לאור ה"הקרנה" האפשרית לאחור של קיום היחסים האינטימיים.

הארוע במהלך כנס של מכון ון-ליר והשלכותיו (סעיף 6 לכתב התביעה)

24. על-פי גרסת המתלוננת (פר' 16/10/17, ע' 9), בשלהי שנת 2012, טרם תחילת היחסים האינטימיים בפועל, היא החליטה להיענות ללחצי הנתבע בנדון במהלך כנס שהתקיים במכון ון ליר, והסכימה לשכור חדר באותו מלון אשר בו שהה הנתבע בעת הכנס ואינו המלון אשר רוב המשתתפים בכנס שהו בו. לדבריה, הנתבע נכנס לחדר של המתלוננת, פשט את חולצתו ונשכב על המיטה (פר' 16/10/17, ע' 9). המתלוננת העידה כי בסופו של דבר היא לא הייתה מוכנה לממש את התכנית הזו ("קצת נשפך עלי מים קרים", כדבריה). הנתבע ניסה לשדל אותה להסכים לקיום יחסי מין, אך היא סירבה ועזבה את החדר, תוך שהיא פונה למשתתפת אחרת בכנס, [REDACTED] (להלן: "ר'"), ומבקשת לישון אצלה בחדר, במלון אחר. ר' גם פר' 4/1/18, החל מע' 88; פר' 31/1/18, ע' 11 – 13.

לדברים אלה נלווית עדותה של ר' בפני הנציבה, אשר ציינה בפני הנציבה כי המתלוננת אמנם פנתה אליה וישנה אצלה באותה ערב, למרות שהן לא תכננו לישון באותו חדר (ב/7). אף כי למעשה עסקינן בעדות שמועה משום ש-ר' לא העידה בבית הדין, מן הראוי לייחס לה משקל של ממש. בית-הדין חופשי מדיני הראיות ובידיו להעריך משקל באופן נסיבתי. עסקינן במסירת הודעה בפני בעל סמכות. לא נטען כי הייתה ל-ר' סיבה כלשהי להימנע מאמירת אמת בפני הנציבה.

המתלוננת העידה עוד, כי לאחר האירוע הנתבע נזף בה, אמר שאף אחת לא עשתה לו כך והודיע לה כי היא חייבת ללכת הביתה ולגדל את הילדים שלה. היא תיארה את האשמה אשר אותה היא חשה בעקבות כך (פר' 16/10/17, ע' 10).

25. אין מחלוקת כי גם הנתבע לא לן במלון אשר בו לנו משתתפי הכנס האחרים (עדות הנתבע, פר' 23/5/18, ע' 10; פר' הדיון מיום 29/4/18, ע' 46). הנתבע העיד כי הוא אינו זוכר באיזה מלון הוא לן. הוא לא פנה בעקבות התלונה נגדו לבתי מלון אפשריים, אשר בהם לן בעבר, כדי לברר היכן התארח (פר' 23/5/18, ע' 10-15). הדבר מתמיה למדי, כפי שגורסת בצדק התביעה, בהינתן העובדה כי הוא יודע מזה שנים על טענות המתלוננת ביחס לאירוע ההטרדה בעת הכנס במכון ון ליר.

ר' אמרה לנציבה כי המתלוננת סיפרה לה בזמן אמת כי היא מבקשת לישון אצלה בחדר משום שהיא לא תכננה לישון בירושלים. המתלוננת אמרה לה כי זו הסיבה אשר בעטיה היא הגיעה ללא בגדים. המתלוננת העידה בבית הדין כי היא ברחה מהחדר שלה במלון עקב ההתנהלות המתוארת לעיל של הנתבע, ולכן השאירה את הבגדים שלה בחדר. המתלוננת העידה כי לא אמרה בזמנו ל-ר' את האמת, כאשר היא אמרה ל-ר' כי היא לא תכננה לישון בירושלים (פר' 4/1/18, ע' 88-89).

26. ב"כ הנתבע, בחקירה הנגדית של המתלוננת, הצביעה על פערים בין גרסת ר' לבין גרסת המתלוננת. ר' אמרה כי המתלוננת ביקשה ממנה בכנס עצמו, בשעות אחר הצהריים, כי היא תאפשר לה לישון אצלה בחדר. דהיינו, לא מדובר בכך שהמתלוננת ברחה בערב מהחדר במלון וטילפנה לר'

בבקשה לבוא אליה (פר' 4/1/18, ע' 87-93). גרסת המתלוננת בעניין מכון ון ליר נבחנה לעומק בחקירה הנגדית בפר' 31/1/18, ע' 11-43. המתלוננת חזרה על עדותה כי הנתבע בא לחדרה ונשכב על מיטתה ללא חולצה והיא הסתלקה, השאירה את המזוודה בחדרה במלון ופנתה ל-ר'. בבוקר היא חזרה לחדר שלה במלון ולקחה את המזוודה שלה.

סביב שעת העזיבה של המתלוננת את החדר שלה במלון, בעקבות האירוע הנדון, קיימת אי-בהירות. תחילה דיברה המתלוננת על שעות הערב. אחר-כך (פר' 31/1/18, ע' 16), המתלוננת אמרה כי היא לא זוכרת בדיוק, אך כשיצאה מהחדר לא היה כל כך חשוך. מדובר בנובמבר 2012 (ר' ע' 21). המתלוננת עצרה מונית ונסעה למכון ון ליר וכולם הלכו משם למלון של הכנס (שם, ע' 19). בעניין אופן יצירת הקשר עם ר', הרי שבמהלך החקירה הנגדית היא לא הייתה בטוחה עוד בדבר אופן יצירת הקשר. היא ציינה כי: "...אבל אני זוכרת שאני דיברתי איתה בטלפון אבל לא בדיוק, אני זוכרת כי... שאו שאני הגעתי כשראיתי אותה דיברתי איתה, לא זוכרת."

27. היבט אחר אשר לא נותר ברור בעקבות החקירה הנגדית מתייחס לשאלה אם ר' טלפנה למתלוננת או להיפך (פר' 31/1/18, ע' 27-29). בסופו של דבר, המתלוננת אמרה כי היא לא זוכרת (שם, בע' 29).

המתלוננת הודתה בחקירה הנגדית כי נסעה למחרת היום לשמוע את הרצאת הנתבע במכון ון ליר, כיוון שהיא באה לכנס מטעם העבודה והייתה חייבת להעביר סיכום.

סביב אופן החזרה של המתלוננת [REDACTED] קיימת אי-בהירות. המתלוננת העידה כי למחרת הכנס היא הניחה את המזוודה שלה במכונית של הנתבע (פר' 31/1/18, ע' 41-42). הנתבע העיד כי הוא חזר לבד [REDACTED] והיא כנראה חזרה עם אחיו של בעלה (פר' 23/5/18, ע' 17-18).

28. גרסת המתלוננת ביחס לפרשה בכללותה זוכה לחיזוק גם מכך שהנתבע אסף את המתלוננת מביתה במכוניתו והם נסעו ביחד לכנס (פר' 23/5/18, ע' 9). הנתבע העיד כי הוא לא שאל את המתלוננת באיזה מלון היא שכרה חדר (פר' 29/4/18, ע' 47, פר' 23/5/18, ע' 16, 19). אמירה זו היא תמוהה ופועלת לרעתו. הנסיעה מן [REDACTED] לירושלים היא ארוכה והנתבע, כאמור, הסיע את המתלוננת ואף אסף אותה מביתה. הדבר משקף מידת-מה של קירבה בין הצדדים. אין זה מתקבל על הדעת כי הם לא שוחחו כלל ביחס לשאלה טריוויאלית זו. צודק התובע גם בכך שבעימות שנערך במשטרה בין המתלוננת לבין הנתבע (ת/12 (60)–(61)), הנתבע הכחיש בעניין זה את הכניסה לחדר של המתלוננת, אך לא אמר את המובן מאליו והוא כי הנתבע לא ידע כלל היכן המתלוננת הייתה אמורה ללון. בעדותו בבית הדין הוא העיד כי הוא לא ידע איפה המתלוננת שהתה (פר' 29/4/18, ע' 47).

29. המסקנה מכל האמור לעיל היא כי קיימת תמיכה חיצונית לגרסת המתלוננת. כפי שציינתי, אין הכרח כי גרסת המתלוננת, ככל שעדותה היא מהימנה לגופו של עניין, תזכה לתמיכה חיצונית לרוחב כל החזית. די בקיום תמיכות המוסיפות "סימני אמת" למכלול הראייתי. אני סבור כי הניתוח לעיל מצביע על תמיכות מספיקות.

אכן, המתלוננת כנראה לא דייקה בטענה כי היא טלפנה ל-ר' ונראה כי הבקשה ללון עם ר' נעשתה רק במכון ון-ליר, אליו נסעה המתלוננת לאור האירוע בחדרה במלון. בסופה של חקירה נגדית, המתלוננת הצהירה כי היא לא בטוחה בעניין זה. עם זאת, אי-הדיוק בנדון אינו פוגע במהימנות של עיקרי הדברים והתמיכות להם. האלמנט העקבי בעניין זה, אשר הוכח גם מהודעתה של ר' בפני הנציבה, הוא כי המתלוננת ביקשה מ-ר' ללון עם ר' במלון בו ר' שהתה, שלא כמתוכנן מראש. באשר לשאלה אם האירוע היה אחר-הצהריים או בערב, המתלוננת לא הייתה חד-משמעית בנדון, אולם בהינתן העובדה כי בנובמבר מחשיך מוקדם למדי, ניתן להבין את אי-ההחלטיות לגבי הגדרת המועד כאחר-הצהריים או כערב.

לעניין העובדה כי המתלוננת אמרה ל-ר' כי היא לא תכננה ללון בירושלים, קשה לראות כיצד הדבר מועיל לנתבע. כפי ש-ר' ציינה, המתלוננת אכן לנה בפועל אצלה. ידוע לנו כי המתלוננת נכחה גם ביום השני של הכנס. אין זה מתקבל על הדעת כי המתלוננת מראש לא שכרה חדר כלשהו, אלא התכוונה לנסוע ולהזור בין [REDACTED] לבין ירושלים, וזאת כאשר אין מחלוקת כי היא לא הגיעה ברכב שלה, אלא הנתבע הסיע אותה [REDACTED]. ברור אם כן כי היא שיקרה ל-ר' בנקודה זו, כפי שהמתלוננת העידה בפנינו. קשה להלום מה יכול היה לגרום למתלוננת לרצות ברגע האחרון ללון אצל ר' ולומר לה שקר זה, אלא אם כן היא רצתה להימנע מלספר ל-ר' את הסיפור המביך באשר להתנהלות הנתבע בחדרה של המתלוננת במלון ולהימנע מלשתף את ר' בדבר כוונתה מלכתחילה לקיום יחסים אינטימיים עם הנתבע, כוונה שהיא חזרה בה הימנה.

30. האם המעשה הנדון של הנתבע, בחדרה של המתלוננת במלון, מהווה עבירה משמעתית? באירוע זה לא קוימו יחסים אינטימיים. נשאלת השאלה אם עסקינן בהטרדה מינית. הטרדה מינית כוללת בין היתר, בסעיף 3(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998 (להלן: "חוק") -

"(3) הצעות חוזרות בעלות אופי מיני, המופנות לאדם אשר הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות האמורות;

(4) התייחסויות חוזרות המופנות לאדם, המתמקדות במיניותו, כאשר אותו אדם הראה למטריד כי אינו מעוניין בהתייחסויות האמורות;"

(5) התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו, לרבות נטייתו המינית;"

לפי סעיף 3(א)(6) לחוק:

" הצעות או התייחסויות כאמור בפסקאות (3) או (4), המופנות למי מהמנויים בפסקאות המשנה שלהלן, בנסיבות המפורטות בפסקאות משנה אלה, גם אם המוטרד לא הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות או בהתייחסויות האמורות

(ה) לתלמיד או לסטודנט, הלומד במוסד המקנה השכלה עיונית, רתית או מקצועית לבוגרים (בחוק זה – מוסד להשכלה לבוגרים), תוך ניצול יחסי מרות בלימודים; "

31. מתעוררת בעניין זה השאלה אם התקיימו פניות או התייחסויות "חוזרות" באירוע הנדון, האם אלמנט ה"חזרה" נחוץ כלל בהקשר זה, ומהי משמעותו.

בעש"מ 2192/06 משה רחמני נ' נציבות שירות המדינה (5/4/07) נקבע כך (פסקה 9):

"לא מצאתי ממש בטענת המערער לפיה מושג "הטרדה מינית" על-פי החלופות בסעיף 3(א) (3) ו-4 לחוק מחייב כי היסודות של "הצעות החוזרות" או "התייחסויות החוזרות" כשהן מופנות לאדם, תתרחשנה בהכרח במספר אירועים שונים, ולא תיכללנה בגדר ההגדרה הצעות או התייחסויות חוזרות בארוע אחד. נוסחו המילולי של החוק אינו תומך בפרשנות צרה כזו, וגם תכליתו ומטרותיו אינן הולמות פרשנות כזו. אין הבדל של ממש בעוצמת הפגיעה בכבודו של אדם המוטרד מינית כאשר מופנות אליו הצעות או התייחסויות חוזרות בעלות אופי מיני במסגרת אירוע אחד, לבין מצב דומה המתרחש במהלך מספר אירועים, כל עוד מושא הפניות מבטא חוסר עניין לגביהן. אופיין המבוזה והמשפיל של ההצעות או התייחסויות אינו מושפע מהשאלה אם הן הועלו בגדרו של מפגש אחד או במספר מפגשים. החוק מגדיר כעבירת הטרדה, פנייה חוזרת של אדם לרעהו בהצעות או התייחסויות מיניות שאינן רצויות ואינן ראויות בעיני הצד האחר. ההנחה היא, כי משהופנתה לראשונה לכיוונו של אדם הצעה או התייחסות בעלת אופי מיני, והוא ביטא את חוסר העניין שיש לו בכך, על המציע או המתייחס לחדול מכך על אחר, ואם ימשיך בדבר, ויחזור על הצעותיו או התייחסויותיו, בין באותו אירוע ובין באירוע אחר, יהפוך הדבר להטרדה מינית. יתר על כן, כאשר ההתייחסות המינית אל הזולת היא מבוזה או משפילה, אין דרישה לקיום התייחסות חוזרת, ודי בפנייה אחת כדי לענות ליסודות ההגדרה של הטרדה מינית אסורה" (ההרגשה נוספה – מ' ד').

32. סעיף 3(א)6 לחוק למניעת הטרדה מינית משחרר את התביעה מן הצורך להוכיח כי המתלוננת לא הייתה מעוניינת באותן פניות והתייחסויות, כאשר מוכח יסוד ה"ניצול". עם זאת, נראה כי ההפנייה במסגרת סעיף 3(א)6 לחוק, לפניות או להתייחסויות כאמור בפסקאות (3) ו(4) מכוונת גם לאלמנט ה"חוזרות", המופיע בפסקאות אלה, כך שגם במסגרת יחסי מרות יש להוכיח, בנוסף ל"ניצול", את העובדה כי מדובר במסרים או במעשים חוזרים.

בענייננו, המתלוננת הייתה נכונה תחילה לשתף פעולה עם הנתבע, כאשר שכרה חדר במלון שונה ממלון הכנס. היא קיבלה "רגליים קרות" (חשה כי נשפכו עליה "מים קרים"), כאשר הנתבע נשכב במיטתה ופשט את חולצתו. נראה כי זה הרגע הראשון שבו היא סירבה לפנייה מינית קונקרטיית זו, הגלומה בעליל במעשה האמור. לפי עדותה, הנתבע ניסה לשדלה באותו מעמד להיעתר לבקשתו בעניין קיום יחסי מין. עדות זו מתיישבת עם הגיון הדברים, שהרי סביר הדבר כי הנתבע ביקש לממש את תכלית ההבנה בנדון, משנקט פעולה, נשכב על המיטה ופשט את חולצתו. כיוון שפנייה "חוזרת" יכולה להתבצע באותו אירוע עצמו, כאמור בפסיקה, די בכך כדי לקיים את פסקאות סעיף 3(א)(3) וסעיף 3(א)(4) לחוק. התקיים אם-כן יסוד ה"חזרה". המתלוננת סירבה לפנייה הנובעת מאליה מן האקט של שכיבה במיטה ופשיטת החולצה, ולמרות כך, הנתבע ביקש לשדל את המתלוננת להיעתר לו.

בנסיבות אלה, אין צורך להכריע בשאלה אם קיים בהקשר זה "ניצול", לפי סעיף 3(א)(6) לחוק, באופן המשחרר את התביעה מן ההוכחה בדבר קיום סירוב של המתלוננת (לדיון בסוגיית ה"ניצול" ביחסי מרות, ר' בהמשך חוות דעתי), ואם התקיים סעיף 3(א)(5) לאותו חוק. עם זאת, קיים בסיס לקבוע כי עסקינן ב"ניצול" יחסי המרות. המתלוננת לא יזמה את האירוע, אלא נדרשה במסגרת יחסי המרות "לשלם את המחיר" לצורך התקדמות בלימודיה.

דעתי אם כן היא כי בוצעה בהקשר זה עבירה של הטרדה מינית. התנהלות זו של הנתבע, מול דוקטורנטית שלו, גם מהווה בעליל התנהגות שאינה הולמת איש סגל אקדמי, על-פי סעיף 3.6 לתקנון.

33. המתלוננת העידה כי לאחר האירוע הנדון במהלך הכנס במכון ון ליר, כאשר נפגשו במשרדו של הנתבע, הנתבע נזף בה, אמר שאף אחת לא עשתה לו כך ושהיא חייבת ללכת הביתה ולגדל את הילדים שלה. היא תיארה את האשמה אשר אותה היא חשה בעקבות כך (פר' 16/10/17, ע' 10).

האם דברים אלה מכססים עבירת "התנכלות" לפי סעיף 3(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית? התנכלות היא עבירה לפי סעיף 3.7 לתקנון. סעיף 3(ב) לחוק מגדיר התנכלות כך:

" התנכלות היא פגיעה מכל סוג שהוא שמקורה בהטרדה מינית, או בתלונה או בתביעה, שהוגשו על הטרדה מינית."

אף כי אין מדובר בענייננו במעשה או במלל המופנה לצד שלישי, אמירה מעין זו היא פוגענית ומזיקה ביותר וראוי לכלול אותה בגדר מעשי ה"התנכלות". כיוון שהיא נעשתה כתוצאה מן הסירוב של המתלוננת להיעתר להטרדה, יש בה כדי לקיים את עבירת ההתנכלות על פי החוק, בנוסף להיותה התנהגות בלתי הולמת.

פרשת חוות הדעת השלישית (סעיף 7 לכתב התביעה)

34. המתלוננת הגישה הצעת מחקר, תחת הנחיית הנתבע. ההצעה הועברה לשיפוט לשלושה מתווי דיעה. אין מחלוקת על כך כי בשלב מסוים הגיעה לידי הנתבע חוות דעתו של מחוזה הדיעה השלישי וכי חוות דעת זו הייתה שלילית.

פרופ' [REDACTED] (להלן: פרופ' ג') הוא מחוזה הדיעה השלישי. בעדותו בפנינו הוא ציין כי הצעת המחקר הייתה גרועה מאוד: "...אני גם כתבתי בהצעה שהיא לא מתאימה מכיוון שההצעה הייתה ממש מתחת לכל ביקורת" (עדות פרופ' ג', פר' 15/4/18, ע' 104 לפרטיכל). וכן: "...אני קראתי את ההצעה שלה. ההצעה שלה הייתה לא טובה. גרועה מאוד. "...אני כתבתי בהמלצה שהיא לא מתאימה בכלל לדוקטורנטית, איך שהיא כתבה את הדברים" (שם, ע' 120 לפר').

ההחלטה של הוועדה לתלמידי מחקר אשר הוגשה לבית הדין, ביחס להצעת המחקר המתוקנת שהוגשה לאחר הגשתה של הצעת המחקר המקורית (ת/20) מציינת כי חוות הדעת של פרופ' ג' דרשה ביצוע תיקונים מהותיים. זאת, אף כי אין היא מתארת את חוות הדעת כדוחה מכל וכל את ההצעה.

35. המתלוננת זומנה לבוא אל הנתבע אחרי השעה שש, באמצעות הודעת מייל של הנתבע. הנתבע הציג למתלוננת את חוות הדעת השלישית, אף שחוות הדעת טרם הועברה על ידי המזכירות למתלוננת (ר' פר' 16/10/17, ע' 13 – 14). המתלוננת העידה כי חוות הדעת השלישית הייתה "הרסנית" ונכתב בה כי היא אינה מתאימה ללמוד באוניברסיטת תל אביב: ר' עדות המתלוננת במשטרה (ת/12(7)), ועדותה בבית הדין (פר' 16/10/17, ע' 14).

הנתבע אינו מכחיש כי הציג חוות דעת זו למתלוננת. הוא העיד כי אין הוא מוצא פסול בכך שהוא שיתף את המתלוננת בחוות הדעת הזו, בטרם עת. הוא לא הכחיש כי דרש מהמתלוננת לבקש בשלב הזה הפסקת לימודים, מטעמים אישיים, אך הסביר כי עשה כן מטעמים מקצועיים, בתקווה כי המתלוננת תוכל לשפר את עבודתה. המתלוננת, לעומת זאת, העידה כי הוא ניסה בשלב הזה לקיים עימה מגע גופני. היא יצאה ממשרדו של הנתבע והלכה לתחנת הרכבת. הנתבע עלה לרכבת ושכנע אותה לבקש הפסקת לימודים (פר' מיום 16/10/17).

36. המתלוננת חשדה כי חוות הדעת השלישית (והמאוד שלילית) "הוזמנה" על ידי הנתבע, על-מנת ליצור אמצעי-לחץ על המתלוננת. למתלוננת לא הייתה ראייה כלשהי או ידיעה אישית בנדון, והנתבע הכחיש זאת. פרופ' ג', אשר העיד בפנינו (פר' 15/4/18), הכחיש מכל וכל כי שוחח עם הנתבע בעניין חוות הדעת, טרם הגשתה. הוא גם הכחיש כי הקשר בינו לבין הנתבע חורג מיחסים קולגיאליים של אנשי סגל בחוג. הנתבע אישר כי פרופ' ג' היה בין מתווי הדיעה אשר הנתבע המליץ לוועדה כי תפנה אליהם (פר' 29/4/18, ע' 102). כמוכן, עובדה זו לבדה אין בה כדי לבסס חשד מעין זה.

פרופ' ג' העיד עוד כי המתלוננת ביקשה לעבור להנחייתו, אך הוא לא הסכים לכך. הוא ציין כי המתלוננת: "...והיא כנראה, היא ידעה מאיזה מקום שאני אחד הקוראים..". (פר' 15/4/18, ע' 104). תשובתו ביחס למקור המידע שלו על כך שהמתלוננת ידעה שהוא כתב את חוות הדעת השלישית לא הייתה מספקת, ויש בה כדי להתמיה. הוא השיב בחקירתו בבית הדין כי הדבר נובע מכך שהמתלוננת לא פנתה לפרופ' [REDACTED] (להלן: "פרופ' ח'"), למרות שהמתלוננת למדה אצלו. הוא המשיך וציין כי פרופ' ח' הציע לה לפנות אליו (לפרופ' ג') (שם, בע' 105). לאחר חילופי דברים בחקירה, פרופ' ג' אמר שהוא חושב שהיא רצתה לנטרל אותו בתור קורא היצוני, כך שיהיה לצדה כמנחה (שם, ע' 107). הוא אישר כי המתלוננת לא אמרה לו שהיא יודעת כי הוא איש הסגל אשר כתב את חוות הדעת (שם, ע' 107).

37. תשובותיו של פרופ' ג' ביחס לשאלה כיצד הוא ידע שהמתלוננת יודעת כי הוא (פרופ' ג') כתב את חוות הדעת השלישית נדמות תלושות למדי. מניין לפרופ' ג' להניח, מעצם הפנייה של המתלוננת אליו, כי המתלוננת מתכננת "תכסיס" מוזר של נסיון לגייס אותו כמנחה כדי "לנטרל" אותו מלהיות מחווה דיעה בסכב הבא של הכתיבה? אם מונחה יודע שאיש סגל כותב עליו חוות דעת קטלנית, הדבר האחרון שהוא אמור לעשות הוא לפנות אל אותו אדם אשר חושב כי לתלמיד אין כלל יכולת מחקרית, בתקווה מופרכת כי יסכים להנחות אותו. גם אם אין לשלול אפשרות לכך כי בפועל זה היה הלך-הרוח של המתלוננת, לא הייתה לפרופ' ג' סיבה להניח כי קיים תכנון תמוה מעין זה אצל המתלוננת, רק מן העובדה שהמתלוננת פונה אליו ולא לאיש סגל אחר.

38. קיים בסיס להערכה כי למרות ההכחשות של הנתבע ושל פרופ' ג' בנושא זה, הייתה תקשורת ביניהם ביחס לפסילת ההצעה, אף כי אין לדעת אם הדבר ארע טרם כתיבת חוות הדעת או לאחריה. עלינו להניח, בהיעדר מידע אחר, כי הדבר נעשה רק לאחר כתיבת חוות הדעת. אם הסבריו הנזכרים לעיל של פרופ' ג' עדיין מותירים מרחב מסוים של ספק בסוגיית התקשורת בין הנתבע לבין פרופ' ג', הרי שברי כי עדותו של הנתבע בעניין זה לא נצמדה לאמת. אסביר:

אין ספק כי הנתבע ידע ממקור כלשהו על מיהות הכותב של חוות הדעת השלישית, שהרי הוא סיפר על כך למתלוננת טרם הוצאת החומר על-ידי המזכירות. עדויותיו של הנתבע בעניין מקור הידיעה שלו על חוות הדעת סתרו חזיתית זו את זו. במשטרה הוא העיד כי ידע על כך מתוקף תפקידו כחבר הוועדה לתארים מתקדמים (ר' להלן). והנה, בעדותו בבית הדין, הוא אמר כי שיער שמדובר בפרופ' ג' לפי הסגנון של חוות הדעת, וכיוון שזה אמור להיות מישהו מהחוג, בהינתן השפה שבה נכתבה חוות הדעת (פר' 29/4/18, ע' 94-95). דא עקא, מייד לאחר מכן הוא מוסיף אמירה תמוהה: "...מה עוד שאני חבר בוועדה זאת אומרת אני יכול גם לדעת מהוועדה עצמה מי כתב את חוות הדעת" (שם, ע' 95). התייחסות זו לאפשרות ההיפותטית לקבלת השם מהוועדה אינה מובנת: או שבפועל הנתבע קיבל את השם מן הוועדה או שהוא לא קיבל אותו ממנה. מה נפקא מינה אם הייתה לו יכולת לדעת זאת מהוועדה, אם

הדבר לא ארע בפועל? הנתבע נשאל מייד על-ידי התובע אם לאור הנאמר על-ידי, הנתבע שאל מישו מהוועדה באשר למיהות מחווה הדיעה. הנתבע השיב כי הוא לא שאל. עם זאת, הוא ידע עוד לפני התכנסות הוועדה (אשר התכנסה רק לאחר מכן) את מיהות מחווה הדיעה. ר' פר' 29/4/18, שם, בע' 95. למרות זאת, הנתבע עדיין הכחיש (שם, בע' 95), כי שוחח עם פרופ' ג'. סימני אי-אמת מובהקים ניכרים היטב בתשובות הנתבע בע' 94-95, שם. בין היתר הוא העיד (בניגוד לעדותו במשטרה) כי הוא לא ידע על מיהות מחווה הדיעה מהוועדה לתלמידים מתקדמים אשר בה הוא חבר, שכן בהיותו המנחה, אין הוא רשאי להשתתף בדיונים או לקבל מידע ביחס לשאלה למי פונים לחיווי דיעה (שם, בע' 99-100).

39. יצוין, כי מעבר לעובדה כי הטענה כאילו הנתבע רק שיער כי מדובר בפרופ' ג' נוגדת את עדותו במשטרה, והדבר לא מתיישב עם העובדה שהוא מסר למתלוננת את שמו של פרופ' ג'. אין זה מתקבל על הדעת כי הוא היה עושה כן על סמך השערה גרידא. בהינתן התמיהות ביחס לעדות פרופ' ג' באשר למקור ידיעתו על כך שהמתלוננת יודעת כי הוא (פרופ' ג') כתב את חוות הדעת השלישית, סביר הרבה יותר הדבר כי המידע הגיע לנתבע מפרופ' ג'. כאמור לעיל, אין בכך כדי לבסס עדיין מסקנה כי הייתה תקשורת מוקדמת בין הנתבע לבין פרופ' ג', אולם הכחשת התקשורת על ידי שניהם אומרת דרשני ומחייבת גישה ספקנית לעדות שניהם.

40. לא חלף זמן רב לאחר שהנתבע העיד בפני בית הדין כי הוא ידע על מיהותו של מחווה הדיעה השלישי רק מכוח השערתו והערכתו ביחס לשאלה למי אפשר היה לפנות, והוא כנראה שכח את דבריו הקודמים, ובאותו ישיבה של בית הדין, הנתבע נשאל לאחר מכן שוב כיצד הוא גילה מי כתב את חוות הדעת ואז הוא ענה: "אמרתי לך שאמרו לי" (פר' 29/4/18, ע' 116). דא עקא, הוא ממש לא אמר קודם לכן כי כך אמרו לו! לשאלה מי אמר לו, הוא השיב כי מזכירת בית הספר עשתה זאת.

41. על הרקע הזה, יש לקבל בזהירות גם את דבריו של פרופ' ג', שלפיהם: "לא, היה לה קשרים טובים עם ד"ר [REDACTED], טובים מאוד אבל לא עניין של קשרים מיניים" (פר' 15/4/18, ע' 122). מעבר לאמור לעיל, הרי שלא ברור מניין לו לפרופ' ג' לציין באופן פסקני ונחרץ מסקנה מעין זו, להבדיל מאמירה אפשרית כי אין לו מידע בנדון.

42. האישור של הנתבע להגשת הצעת המחקר, כאשר מסתבר לאחר מכן כי היא הייתה מתחת לכל ביקורת, לפי דעתו של פרופ' ג', מעורר שאלות. כמובן, יתכן כי מחווה דיעה יטעה בשיפוטו, אך מדובר בהערכה "קטלנית", המציינת היעדר כישורים מחקרניים. הנתבע ציין כי גם חוות דעת אחרות לא אמרו שההצעה מצויינת. כאשר הוא התבקש להסביר את העובדה שנתן אישור להגשת הצעה כזו, הוא אמר כי אמנם הוא אישר זאת במורת רוח מסוימת, אך הדבר נבע מכך שכבר התבקשו שתי

ארכות. תשובתו של הנתבע לשאלה מדוע הוא לא הציע למתלוננת כבר בשלב זה, טרם הגשת ההצעה, לעבור למסלול של הפסקת לימודים, כפי שהציע בהמשך, לא הייתה משכנעת. הנתבע ציין כי היה צריך קודם להגיש הצעה כלשהי, לצורך הפסקת לימודים, אך זהו דבר שאינו נראה כלל כהכרחי ולא הומצאה תמיכה למסקנה מעין זו (פר' 29/4/18, ע' 49-51). בכל אופן, קשה להסיק מסקנות כלשהן מעניין זה ואותר סוגיה זו ללא הסקת מסקנות הימנה.

43. התנהלות הנתבע בפרשת חוות הדעת השלישית נוגדת את טענתו בדבר קיום יחסי מנחה – מונחה בלבד, בין הנתבע לבין המתלוננת. אין להבין מדוע נחפו הנתבע, שלא כראוי, להראות למתלוננת חוות דעת זו לפני שהמזכירות העבירה אותה באופן ההופך את חוות הדעת למחייבת ו"רשמית" ובטרם היה בידי המתלוננת לקרוא אותה בניחותא בזמנה שלה, "לעכל" אותה ואת משמעויותיה ולחשוב על המשך הדרך. הנתבע גם הודה כי לפי דרישת המתלוננת הוא מסר לה את שמו של מחווה הדיעה השלישי. זאת, בניגוד מוחלט לכלל הבסיסי בדבר חסיון מחווי הדיעה, אשר הנתבע היה ער לו היטב, כאמור להלן. הנתבע ציין כי שמו של פרופ' ג' נמסר למתלוננת כיומיים לאחר הצגת חוות הדעת הזו. מסתבר כי פרופ' ג' אכן ביקש כי שמו יותר חסוי.

התנהלות הנתבע בנדון יש בה כדי לחזק את ההערכה כי מנקודת מבטו של הנתבע, הקשר בינו לבין המתלוננת חרג, כבר בשלב זה, מיחסים רגילים של מנחה – מונחה. הדבר עשוי להתיישב עם המעשה החריג בהקשר המיני בסיום הפגישה, הנטען על ידי המתלוננת, ועם הגרסה בדבר קיום יחסים אינטימיים מספר חודשים לאחר מכן. יש בו כדי להעלות תהיות קשות בדבר איפיון היחסים בין הצדדים, אליבא דנתבע, כיחסים מקובלים של מנחה-מונחה. חשיפת שמו של מחווה הדיעה, בניגוד לכללים, גם חורגת מיחסי ידידות גרידא.

44. מאלפת בהקשר זה העובדה כי דווקא בחקירה המשטרתית, הנתבע "נזכר" באיסור להפר את האנונימיות של מחווי הדיעה. הוא נשאל מי כתב את חוות הדעת השלישית ואמר כי הוא יודע מיהו הכותב, אך אינו יכול לספר, שכן "אבל הוועדה בזמנו אמרה שזה יישאר אנונימי". הוא נשאל מניין הוא יודע מי כתב את חוות הדעת והשיב כי הוא יודע על כך משום שהוא חבר בוועדה (לתלמידי מחקר). כל זה לא הפריע לו להודות מייד בהמשך בכך שהוא סיפר בזמנו למתלוננת על מיהות מחווה הדיעה, כיוון שהיא "התעקשה" (ת/12(19) – (20)). המשמעות היא כי הנתבע הודה שהוא הפר ביודעין את חובת השמירה על אנונימיות, למרות שידע היטב כי הדבר אסור. מה שהוא היה מוכן לספר למתלוננת, הוא לא היה מוכן לומר בחקירה משטרתית. מה זה מעיד על טיב היחסים בינו לבין המתלוננת? הדברים ברורים. אם המתלוננת "מתעקשת", מפירים את חובת האנונימיות? מאימתי יש למונחה, ביחסים נורמטיביים ומקובלים שבין מנחה לבין מונחה, עמדה לכפות על מנחה להפר חובת אנונימיות?

מעניין הדבר, כי הנתבע סתר את עצמו בעניין זה, במסגרת העימות במשטרה מול המתלוננת הוא ציין כי "אמרתי לה את השם וזה לא עניין של אסור." (ת/12(65)).

45. בשלב מסוים בעדותו בבית הדין, הנתבע גרס כי אין בעיה עם הפרת האנונימיות וזה לא עניין "קריטי" (פר' 29/4/18, ע' 116). הוא הוסיף "תיזה" תמוהה, כאילו האנונימיות לא נועדה לחול ביחסים של מחווה הדיעה מול התלמיד, אלא מול מרצים אחרים (שם, ע' 113). אין לכך יסוד. האנונימיות מיועדת להבטיח שיפוט אמין וחופשי ללא חשש מחשיפה מול הנפגע העיקרי מחוות דעת שלילית, אשר אליו מתייחסים בחוות הדעת, והוא הסטודנט. היא נועדה למנוע חשיפה בעיקר מול הסטודנט, ולמצער גם מול הסטודנט, ולא רק מול אנשי סגל אחרים. הסטודנט אינו גורם "שקוף".

במסגרת עדותו בבית הדין ניסה הנתבע לרכך את משמעות עדותו במשטרה בעניין זה ואמר כי המתלוננת למעשה שיערה כי מדובר בפרופ' ג' ואמרה זאת לנתבע, והנתבע רק נמנע מלהכחיש את דברי המתלוננת. אף כי מדובר בניגוד ברור לעדותו במשטרה, הנתבע גרס כי אין סתירה בין הדברים (פר' 29/4/18, ע' 113-116).

46. עדותו של הנתבע בבית הדין (פר' 29/4/18, ע' 96-99), בשאלה מדוע הוא הזדרז להעביר את חוות הדעת למתלוננת בטרם זו נשלחה אליה על ידי החוג הייתה מיתממת ובלתי-כנה. הנתבע העיד כי מקובל להראות למונחה את חוות הדעת טרם ההעברה על ידי המזכירות, אמירה תמוהה אשר הנתבע לא סיפק לה בסיס. הוא טען כי אם מגיעה למונחה חוות דעת הוא חייב להראות אותה לתלמיד. אין בסיס נורמטיבי לעמדה כזו, בטרם הועברה חוות הדעת לתלמיד בדרך המקובלת. הנתבע גם ניסה להיאחז בטענה כי התלמידה צריכה "לנסח תגובה" לחוות הדעת והוא בסך הכל הקדים את העניין ביום-יומיים. גם לעמדה זו אין יסוד. הוא ניסה בתחילה להציג תמונה כאילו הוועדה מקיימת מעין דיאלוג ומצפה לקבלת "מכתב תגובה". בהמשך החקירה הוברר כי אין מדובר במכתב תגובה, אלא בהגשת הצעה מתוקנת, לפי ההערות. הנתבע יודע היטב כי אין בנדון בהילות של תגובה מיידית, אלא יש לעשות עבודה מהותית מחדש, המחייבת השקעת זמן רבה, כך שאין בנדון בחיפזות של ימים בודדים. בסופו של דבר הנתבע הודה בחקירתו (פר' 29/4/18, ע' 107-108), כי לא הייתה דחיפות להציג את חוות הדעת למתלוננת.

47. בעדותו בפני בית הדין (פר' 29/4/18, ע' 103-107) אישר הנתבע כי הוא רצה שהמתלוננת תעשה הפסקת לימודים. בהתחלה הוא הצביע על כך שהיה עליה להוריד עומס בעבודה ועמד על כך שזו הייתה ההנמקה לדרישה כי המתלוננת תבקש הפסקת לימודים, אף כי השאלות שהוצגו בחקירה הצביעו על כך שאין קשר רציונלי כלשהו בין הדברים, שהרי אין כל מניעה להוריד עומס בעבודה וגם לעבוד ללא הפסקת לימודים על תיקון ההצעה. בשלב זה בתשובותיו הוא עבר להנמקה שההפסקה נדרשה על מנת שהמתלוננת "תתאפס" על עצמה ותחשוב אם היא בכלל רוצה להמשיך בלימודים.

48. במעמד ההצגה של חוות הדעת השלישית התרחש אירוע נטען של הטרדה מינית. המתלוננת תיארה בפירוט את הארוע, בחקירתה במשטרה (ת/12/8):

"הייתי יושבת על הכסא בלי ידיעות והוא נעל את הדלת ושכב עלי רגלי
היו ישרות וידיו על הכתפיים שלי הוא כאילו התנפל עלי. אני זוכרת
שהעפתי אותו. הוא שם את הידיים שלו מעל החולצה שלו בכתפיים
וניסה להשכיב את המושב אחורה. ואני דחפתי אותו. אני רצתי החוצה
פתחתי את הדלת והלכתי."

ר' גם עדות המתלוננת בבית הדין (פר' 4/1/18, ע' 21).

בעקבות כך, העידה המתלוננת כי היא עלתה לרכבת וגם הנתבע עלה והרגיע אותה שהיא תעשה הפסקת לימודים והוא יעזור לה. בתקופת ההפסקה של הלימודים הנתבע אכן עזר לה להכין את ההצעה החדשה (ת/12/8) וכן פר' 16/10/17, ע' 13 - 19). עדותה של המתלוננת בבית הדין בעניין זה תואמת את עדותה במשטרה.

49. עדותה של המתלוננת ביחס לארוע הפיזי הנדון, מעבר למהימנות ה"פנימית" של עדות המתלוננת ביחס לסוגיית חוות הדעת השלישית בכללותה והפירוט של תיאור האירוע, נתמכת, ברמה הכללית, באופי החריג של המפגש אשר במסגרתו הנתבע מצא לנכון להציג למתלוננת בבחילות את חוות הדעת השלישית, ולמסור לה בסמוך לאחר מכן את שמו של מחוזה הדיעה, בניגוד לכללים. כפי שצינתי בתחילה (סעיף 21 לעיל), אין צורך בענייננו בעמידה במוסדות הדיוניים של "חזוק" או "סיוע", אלא שגישה זהירה מצדיקה בחינה אם קיימת תמיכה חיצונית כלשהי. תמיכה זו יכולה להיות כוללנית וצדדית ויכולה להיסמך על הגיון הדברים. ניהול יחסים אינטימיים מספר חודשים לאחר מכן מוסיף אף הוא תמיכה לגרסת המתלוננת ביחס לאירוע שהתרחש בעת הצגת חוות הדעת השלישית.

50. האם ההתנהגות האמורה מהווה הטרדה מינית? התשובה לכך היא בחיוב. בשלב הזה, בוודאי לאחר האירוע במהלך כנס ון ליר, עסקינן בפנייה או התייחסות "חוזרת", לאחר שהמתלוננת הראתה במהלך אותו אירוע, כי היא אינה מעוניינת בקשר הפיזי הנדון (ר' סעיפים 3(א) ו-3(א) לחוק למניעת הטרדה מינית). יתר על-כן, בסיטואציה כה רגישה, אשר בה המתלוננת חשה כי תקוותה לדוקטורט מתפוגגת, בוודאי עסקינן ב"ניצול" של יחסי המרות, דבר השולל את הצורך בהוכחת היעדר עניין של הצד שכנגד, לפי סעיף 3(א)6) לאותו חוק. זאת ועוד: בהינתן היצירה של מגע פיזי כפוי, עסקינן גם במעשה מגונה ו/או התנהגות מבוזה, לפי סעיפים 3(א)2) ו-3(א)5) לחוק, בהתאמה

(לגבי אלמנט הביזוי – לאור עמדת החולשה המובהקת של המתלוננת והיעדר בדיקה עימה בדבר הסכמתה למעשה, בנסיבות אלה), דבר אשר אינו דורש כי יהיה מדובר במעשה חוזר ובהוכחה כי הצד האחר הראה כי אין עניין במעשה.

יש להרשיע אם כן את הנתבע, בעניין זה, בגין עבירות של הטרדה מינית והתנהגות שאינה הולמת איש סגל אקדמי.

משלא מצאתי כי חוות הדעת השלישית הוגשה כפרי של קנוניה בין הנתבע לבין פרופ' ג', אין מקום להרשיע את הנתבע, בהקשר זה, בגין עבירה של "התנכלות" לפי סעיף 3.7 לתקנון (אשר עוסקת בסעיף 3(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית), ללא צורך בדיון בפרשנותו של סעיף 3(ב) לחוק.

החזרה ללימודים במאי 2013 (סעיף 8 לכתב התביעה)

51. האירוע בחודש מאי 2013, אשר בסיומו חזרה המתלוננת ללימודי הדוקטורט, לאחר הפסקת הלימודים שנדרשה על ידי הנתבע, הוא בעל נפקות מיוחדת בענייננו. על-פי עדות המתלוננת, זהו השלב אשר בו היא "חצתה את הרוביקון" והחלו היחסים האינטימיים בינה לבין הנתבע. גרסתה של המתלוננת לגבי האירוע הזה עקבית עם ההודעה שמסרה בתחנת המשטרה בעכו, ביום 18/8/15.

המתלוננת תיארה בפירוט רב את האירוע הנדון. היא הגיעה לחדרו של הנתבע באוניברסיטה בערך בשעה 18.00. המתלוננת אמרה לנתבע שהיא רוצה לחזור ללימודי הדוקטורט וכי מרגישה שההצעה שלה כעת בסדר. הנתבע אישר לה כי ההצעה כעת בסדר. הנתבע הזיז אותה לכיוון השולחן, הרים את שמלתה, הוריד את תחתוניה ובעל אותה. האירוע ארך זמן קצר. היא תיארה במדויק את האופן שבו הנתבע הגיע אל סיפוקו ואת סיומ המשגל ואמרה כי בתום האירוע הקצר הזה, הנתבע אמר לה כי היא כעת היא יכולה לחזור ללימודי התואר השלישי. המתלוננת חשה גועל נפש והייתה מאוד פגועה. הנתבע גם רצה בהמשך שהיא תשכב עימו על מנת לאשר את התיזה (ת/12(5)). המתלוננת אכן חזרה ללימודיה בסמוך לאחר האירוע. לתיאור האירוע בעדותה בבית הדין, ר' פר' 16/10/17, ע' 20-23.

52. המתלוננת הסבירה בעדותה בבית הדין כי היא הגיעה למסקנה שאין לה מנוס אלא להיענות לדרישת הנתבע לקיום יחסי מין, אם היא מעוניינת להתקדם לדוקטורט. כך תיארה זאת המתלוננת, בתשובה לשאלה מה קרה בעקבות האירוע מחודש מאי 2013 (ע' 22 לפרטיכל מיום 16/10/17):

"אני חוזרת לדוקטורט, מקבלת הרבה מלגות, הוא היה בשבילי כמו אלוהים.

זהו, הוא האלוהים בשבילי, לא כמו, הוא אלוהים בשבילי. כל מה שאני ביקשתי

הלך פרפקט, ככה כאילו, אולי זה ה-reality אני לא יודעת, זה ככה מתנהל,

סטודנטית חייבת לקיים יחסי מין עם המנחה שלה וזהו, ככה אני חשבתי שזהו..."

במסגרת עדותה זו, בדבריה אלה, המשקפת השלמה של המתלוננת עם הגישה ה"ריאליסטית" שנכפתה עליה לשם השגת דוקטורט, ניכרו סימני הבושה אשר אותה היא חשה בעת העדות וזכרון קשה של המצוקה אשר היא נמצאה בה בעת האירוע.

בעדותה בתחנת צפון הירקון במשטרה, המתלוננת ציינה כי לאחר האירוע האמור במשרדו של הנתבע – "קמתי והלכתי משם ידעתי שהו שאני נכנסתי לבוך הוה. כל דבר שביקשתי ממנו הכל היה בתמורה." (ת/12(9)).

53. המתלוננת חזרה באופן עקבי על גרסתה זו, במשטרה בעכו, בתל אביב צפון הירקון ובבית הדין. קיים הבדל אחד והוא כי בתחנה בעכו היא ציינה כי הנתבע הוריד את תחתוניה ואילו בהמשך היא העידה כי הוא הזיז אותם הצידה. איני חושב כי יש באי-התאמה זו כדי לשנות את התמונה הכוללת. מבחינת המשמעות המעשית לצורך הגשמת המעשה של הנתבע, ניתן לתפוס את ה"הזזה" כ"הורדה", במשמעות הרלוונטית, של הסרת המניעה. עסקינן באירוע טראומטי של "חציית הקווים", אשר המתלוננת חשה לגביו תחושות קשות. כבר נאמר בפסיקה, כנזכר לעיל, כי אי-דיוקים מסוימים הם תופעה שגורה באירועים מעין אלה.

54. סימני אמת כלליים לעדות המתלוננת, בנוסף למהימנות הפנימית של עדותה, ניתן למצוא בכך שלימודיה של המתלוננת אכן התחדשו בסמוך לאחר מועד זה, והיא הגישה הצעת מחקר אשר הייתה משופרת במובהק מההצעה הקודמת.

55. השיפור הקיצוני בהצעת המחקר מחייב בחינה, על רקע מכלול האירועים. פרופ' ג', אשר העיד כי ההצעה הראשונה אשר הגישה התלמידה הצביעה על כך שהמתלוננת אינה יכולה כלל ללמוד באוניברסיטת תל אביב, מצא את ההצעה המתוקנת כטובה מאוד, עולם אחר לעומת ההצעה המקורית (ר' סעיף 56 להלן. לחוות דעתו ביחס להצעה המקורית, ר' לעיל סעיף 34).

קשה שלא לתלות שינוי חד זה בקיום סיוע מוגבר של הנתבע להכנת ההצעה המתוקנת שהוגשה. המתלוננת העידה במשטרה כי בששת החודשים של הפסקת הלימודים, הנתבע עבד עימה על הצעת מחקר החדשה. היא נפגשה עימו פעמיים בחודש ועבדה מולו במיילים ובטלפונים. פעילות זו היא חריגה, שהרי המתלוננת הייתה בהפסקת לימודים ולא הייתה זכאית לכך שמנחה יעבוד עימה על ההצעה. גם נתון זה מצביע על יחסים החורגים מיחסי מנחה – דוקטורנטית גרידא. נראה כי בתקופה זו הנתבע ביקש לרכוש את הכרת תודתה של המתלוננת, תוך שמירה על שאיפתו לקיים עימה יחסי מין. המתלוננת העידה כי בתקופה זו היא אמנם לא הטריד אותה מינית. עם זאת, פעם אחת הוא אמר לה ברכבת: "אני אשכב איתך אני אשכב איתך" (ת/12(8)). לפי העדת המתלוננת, שאיפה זו מומשה כאשר המתלוננת נעתרה לדרישתו וקיימה עמו יחסי מין במשרדו, כאמור לעיל.

56. אין להניח כי בלעדי סיוע מאסיבי של הנתבע, תלמידת מחקר אשר לדעת פרופ' ג' הייתה נטולת יכולת מחקרית כל-עיקר, תהפוך באחת למי שיכולה לכתוב, לפי דעתו של אותו פרופ' ג', הצעה מצויינת. ההחלטה של הוועדה לתלמידי מחקר ציינה כי פרופ' ג' העביר חוות דעת ביחס להצעה המתוקנת, אשר לפיה "...ההצעה המתוקנת מוכיחה ללא ספק שינוי משמעותי ומהפכני ומציע לאשר את ההצעה." (ת/20). פרופ' ג' העיד בבית הדין כי: "אחר כך אחרי חודשיים, שלושה, ארבעה, כנראה שהוועדה לא קיבלה את, את ההמלצה שלי, החזירו לי את ההצעה המתוקנת, עולם אחר, הצעה אחרת, עם רמה גבוהה מאוד" (פר' 15/4/18, ע' 120).

אין זו דרכם של בני אדם להפוך, בתוך חודשים בודדים, מנטולי יכולת מחקרית לבעלי יכולת מעולה. גם השערת הנתבע כי המתלוננת צמצמה את שעות עבודתה ("אני חושב שהיא הורידה שעות של ההדרכה בבתי ספר" – פר' 29/4/18, ע' 92), כך שהדבר איפשר לה לשפר את ההצעה, אינה משכנעת, כאשר עמדת המוצא היא נתון יסודי בדבר כישורי התלמיד - היעדר יכולת מחקרית. למעשה, גם הנתבע העיד כי מה שהיה חשוב הוא לא רק כי המתלוננת תפחית שעות עבודה, אלא כי תהיה לה "החלטה נחושה" שהיא רוצה להמשיך בדוקטורט (פר' 29/4/18, ע' 131).

57. המסקנה האמורה לעיל מתחזקת מדברי הנתבע עצמו, אשר העיד כי התגלה במהלך העבודה המשותפת עם המתלוננת כי היא "לא כל כך חזקה, בוא נגיד, בלשון המעטה" (פר' 29/4/18, ע' 37). אפילו מכתבים פשוטים היא "מנסחת בצורה מצחיקה". הנתבע היה צריך לעבור על כל מה שהיא כותבת כדי שהדברים יהיו ראויים ולכן: "...הרבה דברים אני שכתבתי אותם בעצם." (שם, שם). גם מבחינת שיטות המחקר היו לה הרבה חולשות והיא לא הייתה יכולה להעמיק ולהסתדר (שם, בע' 38).

למעשה, הנתבע הודה בכך שהוא היה מעורב מאוד בהצעה המתוקנת, יותר מאשר קודם לכן. לשאלת ביה"ד: "היית יותר מעורב בהליך", הוא ענה: "בוודאי, כל הזמן אני". ביה"ד ביקש לחזק עוד את השאלה ושאל: "לא, בהצעה המתוקנת לעומת ההצעה המקורית". וכאן באה התשובה: "בוודאי, כן" (פר' 29/4/18, ע' 59). מייד בהמשך התשובה, דומה כי הנתבע לא נזהר דיו בתשובה כאשר כמעט ציין כי הוא כתב עבור המתלוננת את ההצעה המתוקנת. הוא אמר כי: "קודם כל אני כתבתי". ואז הוא "ריכך" את אמירתו (שם, ע' 59-60): "ז"א כתבתי לה מה, כמוכן היא גם נעזרה בחוות הדעת של השופטים, ז"א חוות הדעת של השופטים גם הציעו תיקונים מסוימים...". הוא הוסיף כי הציע דברים לשיפור ההצעה והוסיף: "...ו-, אני לא יודע אם היא נעזרה במישהו, אבל בסופו של דבר,..." הנתבע המשיך ואמר שהוא עזר בכך שהציע הצעות שאמורות לשפר את ההצעה (שם, ע' 59-60).

58. לאחר כל הדברים האלה, ובניגוד לעולה מכל האמור לעיל, הנתבע ניסה לגרוס כי הייתה לו אותה מידת מעורבות בהצעה המקורית ובהצעה המתוקנת ו"אני לא עשיתי מן (ע"ל "מין" – מ' ד') אפליה כזאת של לפני ואחרי" (שם, ע' 60). הנתבע הוסיף וניסה להסביר את ההבדל ביחס לאיכות ההצעות בכך שהיא לקחה יותר ברצינות את ההצעות שלו (ע' 60).

מסקנתי הברורה מהשתלשלות הנסיבות ואף ממכלול עדותו של הנתבע עצמו, האמורה לעיל, היא כי היה פער עמוק בין מידת הסיוע של הנתבע לכתיבת ההצעה, בהשוואה בין ההצעה הראשונה לזו שנייה, עד כדי כך שהנתבע בפועל כתב חלקים ניכרים. נסיונו של הנתבע לגרוס בשלב מסוים כי הוא "הפלה" בין שתי ההצעות הוא נטול-יסוד. הדבר גם מתחייב מההבדל העצום בטיב ההצעות, בהשוואה בין ההצעה המקורית לבין ההצעה המתוקנת. אין זה מתקבל על הדעת כי הנתבע סייע להצעה אשר הוגדרה על ידי פרופ' ג כמצויה מתחת לכל ביקורת, באותה מידה אשר בה הוא סייע להכנת הצעה אשר נתפסה על ידי אותו פרופ' ג' כמעולה. אי-אמירת אמת על ידי הנתבע בסוגיה זו פועלת לרעתו.

אזכיר, כי עסקינן בשלב שבו המתלוננת נמצאת בהפסקת לימודים והיא מקווה כי יתאפשר לה לחזור ללימודים באמצעות הצעה מתוקנת. בשלב זה הנתבע, באמצעות "השקעה במתלוננת" יצר את התשתית אשר תאפשר למתלוננת חזרה ללימודים. בהיבט זה כשלעצמו אין כביכול פסול (למעט האפשרות כי הסיוע חרג מן ההיקף המותר מבחינה אקדמית). לכאורה, אין לבוא בטרוניה למנחה אשר מוכן להשקיע הרבה מזמנו על מנת לסייע לתלמידה מבחינה אקדמית. דא עקא, עיסוקנו עתה הוא בשאלה אם קיימים סימנים העשויים לתמוך בגרסת המתלוננת לגבי האירועים בנדון, גרסה אשר הייתה מהימנה כשלעצמה. מה גרם לנתבע להימנע מסיוע מקיף למתלוננת בעת ההצעה המקורית, ולסייע באופן מאסיבי עתה? הסיוע המאסיבי על ידי הנתבע בשלב של תיקון ההצעה, לעומת ההשקעה המינורית בעבר, עשוי להתיישב עם גרסת המתלוננת. זהו השלב אשר בו הנתבע, בודעו כי המתלוננת מצויה בעמדת חולשה קשה, יצר את התשתית לביסוס הכרת תודה אצל המתלוננת ואת האפשרות המעשית לשוב לתהליך, אם הנתבע רק יאשר את הגשת ההצעה המתוקנת. זהו הרקע לאמירת הנתבע, עם קיום יחסי המין במשרדו עם המתלוננת בפעם הראשונה במרץ 2013, כפי שהעידה המתלוננת, כי לקח לו שלוש שנים על מנת שהמתלוננת תסכים לקיים עימו יחסי מין.

59. בהקירתו הנגדית נשאל הנתבע מה ארע באותם חודשים שבין הפסקת הלימודים של המתלוננת לבין החזרה ללימודים, ומדוע הוא חשב עתה כי היא בשלה לחזור ללימודים. תשובותיו היו רחוקות מלשכנע. בתחילה הוא העיד כי בינואר אמר לה לחשוב אם היא משוכנעת שהיא רוצה להמשיך בלימודיה והוסיף כי אז היא לא הייתה משוכנעת בכך (פר' 29/4/18, ע' 130). כאשר הוטח כלפיו כי זמן קצר לאחר הפגישה בעניין חוות הדעת השלישית היא פנתה לפרופ' ג' בבקשה כי הלה ינחה אותה, והדבר אינו מתיישב עם חוסר רצון להמשיך בדוקטורט, הנתבע לא התייחס לסתירה בדבריו. הוא השיב כי הוא אינו יודע אם המתלוננת נפגשה עם פרופ' ג' ועובדה היא שהיא חזרה אליו (לנתבע) במאי ואמרה שהיא רוצה להמשיך (שם, ע' 130-131).

דא עקא, עדותו של הנתבע אינה מתיישבת כלל עם העובדה כי הנתבע עזר למתלוננת באופן מאסיבי לעבוד על ההצעה המתוקנת גם במהלך חודשי ההפסקה, כך שכל הזמן היה ברור לו היטב כי היא רוצה להמשיך בדוקטורט. לא יכול להיות ספק כי היא רצתה כל הזמן להמשיך במחקר. הנכון הוא, כפי שהגעתי למסקנה ממכלול הראיות והניתוח, כי רק בחודש מאי המתלוננת הייתה נכונה לשלם את המחיר שהיא נדרשה לתת כדי להמשיך, והוא קיום יחסים אינטימיים עם הנתבע. זהו הנושא שעליו היא הייתה צריכה לחשוב בתקופת ההפסקה הפורמלית מן הלימודים. הנתבע טען כי מה שהיה חשוב

לו הוא אם יש לה החלטה "נחושה" להמשיך (פר' 29/4/18, ע' 131). אני בדיעה כי הוכח שה"נחישות" הרלוונטית הייתה נכונות כה חזקה להשגת הדוקטורט, עד כדי נכונות למתן ה"תמורה" של קיום יחסי מין עם הנתבע.

המתלוננת תיארה השלמה זו עם המחיר הנדרש, בעדותה בתחנת צפון הירקון במשטרה. היא ציינה כי לאחר הארוע האמור במשרדו של הנתבע – "קמתי והלכתי משם ידעתי שזהו שאני נכנסתי לבוץ הזה. כל דבר שביקשתי ממנו הכל היה בתמורה." (ת/12 (9)).

תשובותיו של הנתבע בחקירתו במשטרה ביחס לארוע הנדון, במאי 2013, מספקות תמיכות חשובות נוספות למהימנות הגרסה של המתלוננת. אדון בתשובות אלה בהמשך חוות דעתי, בצוותא חדא עם מכלול חקירתו של הנתבע במשטרה ביחס ליחסיו האינטימיים עם המתלוננת.

60. יש להרשיע אם כן את הנתבע בגין אירוע זה, בגין ביצוע עבירות של הטרדה מינית והתנהגות שאינה הולמת איש סגל אקדמי, לפי סעיפים 3.7 ו-3.6 לתקנון, בהתאמה.

הקשר האינטימי בהמשך, בשנים 2013 - 2015 (סעיפים 9-10 לכתב התביעה)

כללי

61. המתלוננת העידה בפני בית הדין, כמו גם במשטרה, כי היא קיימה עם הנתבע יחסי מין לפחות עשר פעמים, במשרד שלו באוניברסיטה (ר' פר' 16/10/17, ע' 24). היא העידה בהתרגשות רבה כי קיימה את יחסי המין שלא מרצון, והביעה תחושת סלידה מכך שהיא נאלצה לקיים עם הנתבע יחסי מין, אך היא ידעה שהנתבע יפגע בה אם היא לא תסכים (פר' 31/1/18, ע' 45-47).

המתלוננת תיארה את דפוס יחסי המין בפירוט. הנתבע נהג לשלוח לה מסרון המודיע לה לבוא למשרדו. הוא היה שוכב איתה כאשר היא הייתה עם חצאית או שמלה, כשהוא מזיז את תחתוניה הצידה. אחרי הפעם הראשונה הוא הביא אמצעי מניעה (עדות המתלוננת במשטרה – ת/12(11)). באחת הפעמים המתלוננת נשארה עם הנתבע כל הלילה בבית מלון (ר' להלן).

62. יצוין, כי הלך הרוח אצל המתלוננת בדבר ההתנהלות הפסולה של הנתבע מופיע במייל ת/21א מיום 27/8/15, שנשלח מהמתלוננת אל הנתבע, בעקבות "חשיפת" הפרשה של משלוח המכתבים האנונימיים:

"איזו עזות מצח!!! למה אתה ממשיך לדבר איתי או עושה את עצמך מתקן לי את ההצעה? מה אתה רוצה להוכיח? שגם אותי הפכת למישהי זולה? ושהצלחת לעבוד עלי. שאלוהים יסלח לך כי אני לא יכולה לסלוח לך... הרסת אותי ועשית מה שבא לך איתי כי העניין מאוד קל מבחינתכם ואתם יודעים איך לצוד את הטרף שלכם..".

(ר' גם תרגום דומה ב-ת/21ב).

המתלוננת הודתה כי המייל נשלח רק לאחר שנחקרה במשטרה בעפולה. היא אמרה שקיבלה את הכוח לכתוב זאת, באופן אירוני, דווקא לאחר שהייתה במשטרה (פר' 6/3/18, ע' 1-11). יצוין כי בחקירה הנגדית, שם, הוטח כנגד המתלוננת מדוע בשלב הזה, כשהכל כבר נחשף, היא אינה כותבת לו במייל זה כי הוא ביצע אונס. אין לראות בכך ממש. המייל משקף התנהלות המורה של הנתבע כלפי המתלוננת, כמסתבר בתחום המיני (הפך אותה ל"זולה", "לצוד את הטרף", "עשית מה שבא לך איתי", "הרסת אותי"). טענת האונס, במובן המשפטי הצר, של קיום יחסי מין ללא הסכמה כלל (להבדיל מהשגת ההסכמה באופן פסול) הועלתה רק בהמשך, בתחנת המשטרה בעכו (ר' בהמשך).

63. להלן אנתח את הראיות שהוצגו והסוגיות המתעוררות ביחס לגרסת המתלוננת בדבר קיום יחסים אינטימיים בין הצדדים, לאחר האירוע הנזכר לעיל במשרדו של הנתבע, במאי 2013. אבחן זאת על בסיס חתך משולב של אירועים נטענים ותמיכות או סתירות כלליות למהימנות הגרסה של המתלוננת, כפי שהדבר עולה מחומר הראיות. לאחר הבחינה של האירועים הנדונים והראיות שהוצגו, אסיים חלק זה בהעלאת מסקנה באשר לסוגיית קיומו של קשר אינטימי בין הצדדים וההשלכות המשפטיות של הניתוח הנדון.

חקירת הנתבע במשטרה

64. התשובות אשר סיפק הנתבע בחקירתו במשטרה, בתחנת תל אביב צפון הירקון (ת/12) (15) (ואילך), מחזקות את עדות המתלוננת ביחס לקיום יחסים אינטימיים בין הצדדים. לדבריו של הנתבע יש משקל מיוחד בהקשר זה, שכן גם לפי הכללים בבתי המשפט הרגילים, השוללים קבילות של עדויות שמועה, אימרת נאשם כנגד האינטרס שלו, מחוץ לבית המשפט, היא קבילה בבית המשפט.

65. בתחילת החקירה מציין החוקר כי הנתבע אינו נראה מופתע מהחשד כלפיו, והנתבע עונה כי הוא "בן אדם תמיד רגוע כזה" (ת/12) (16)). מעניינת תשובתו של הנתבע לשאלה הפתוחה מה יש לו לומר על החשדות. החשד שהוצג לו הוא " (ב) בעילת אישה מעל גיל 18 תוך ניצול יחסי מרות ואיומים בכך

שבמספר פעמים שונות קיימת יחסי מין חלקם בהסכמה וחלקם לא בהסכמה עם סטודנטית שלך אותה אתה מנחה באוניברסיטת תל אביב".

תשובת הנתבע היא: "אני מכחיש, לא ניצלתי אף פעם את המרות שלי כדי לאיים על מישהו ולא על מישהי" (ת/12(16)); דהיינו, הנתבע מתייחס לשאלה אם הוא מימש מרות כדי לאיים, אך מתעלם לחלוטין מהטענה הבסיסית כנגדו, ביחס לקיום יחסי מין. בחקירתו הנגדית בסוגיה זו (פר' 29/4/18, ע' 132 – 134), הנתבע לא הצליח להסביר מדוע הוא לא השיב מיידית את המובן מאליו, אליבא דגרסתו, דהיינו כי הוא לא קיים כלל יחסים אינטימיים כנטען.

רק בהמשך עדותו במשטרה, כאשר מועלית השאלה הנקודתית אם הוא מקיים יחסי מין עם סטודנטיות שלו, הוא משיב בשלילה (ת/12(16)-(17)).

באשר לשאלה מדוע מועלות טענות אלה נגדו, הוא משיב תשובה בלתי משכנעת כלל, שאולי יזם זאת מישהו שצורת העבודה שלו כראש חוג אינה מוצאת חן בעיניו (ת/12(16)). הוא גם אנו מציין שם כלשהו. משמעות ההשערה היא כי מרצה אלמוני אשר אינו מרוצה מאופן הניהול האקדמי של החוג, ביקש לנקום בו באמצעות תלונת-שווא במשטרה על הטרדה מינית. קשה להלום כי הנתבע אכן האמין בסבירותה של אפשרות מעין זו, כי איש סגל אקדמי יבצע עבירה של הגשת תלונת-שווא למשטרה בעניין התנהלות בתחום המיני, מחמת היותו בלתי-מרוצה מעבודת ראש החוג.

66. במהלך החקירה במשטרה, הנתבע נשאל אם הוא יכול לשער מי הגישה את התלונה נגדו והוא עונה בשלילה (ת/12(16)). אולם כאשר החוקר אומר לו שהנתבע אינו נראה מופתע מאזכור שם המתלוננת (בהקשר ברור של מושא יחסי מין), הנתבע עונה תשובה תמוהה על כך שהיא תלמידת דוקטורט שלו (ת/12(17)). דא עקא, מעצם כך שהמתלוננת הייתה דוקטורנטית שלו, לא הייתה לנתבע סיבה להניח כי דווקא היא זו שהתלוננה עליו, אם אמנם לא היה קשר מיני ביניהם. בעדותו בבית הדין (פר' 23/5/18, ע' 33-36) הנתבע התייחס לעדותו במשטרה בעניין זה. הוא אמר כי הוא לא ידע בדיוק מי התלונן. עם זאת, הוא אמר שהיה לו חשד כי מדובר במתלוננת בתיק שבפניו, כי היא כל הזמן הכפישה את שמו ושלחה מכתבים, אך הוא לא היה בטוח בכך. הנתבע הודה במשטרה כי היו בינו לבין המתלוננת מפגשים אישיים שלא קשורים ללימודים, אשר בהם דיברו גם על נושאים אישיים (ת/12(17)).

67. מאלפות הן תשובותיו של הנתבע בחקירה במשטרה ביחס לאירוע מחודש מאי 2013, אשר בו החלו כנטען היחסים האינטימיים בין הצדדים במשרדו של הנתבע, כמפורט לעיל. החוקרת מתארת את חומר החקירה שבידיה ביחס לאירוע. היא מציינת נעילת דלת, קיום יחסי המין והאמירה של הנתבע כי עכשיו היא יכולה לחזור ללימודים (ת/12(19)).

במקום להכחיש מכל וכל את ההאשמה החמורה בעניין קיום יחסי מין, הנתבע משיב (שם):

"זה לא נכון; אני לא יכול להחליט לבד בדברים האלה".

החוקרת ממשיכה ואומרת לנתבע כי הוא מתעלם בתשובתו מנושא יחסי המין ושואלת שוב בנושא זה. רק כעת הנתבע אומר במפורש כי לא קיים איתה יחסי מין "וגם אני לא מבין איך היא יכולה לחשוב שאני מחליט לבד". זאת, כאשר הוא כבר נאלץ קודם להודות שאישור שלו הוא חיוני להגשת החומר על ידי המתלוננת.

68. החוקרת שואלת שוב ושוב את הנתבע ביחס לטענה כי הוא ניצל את מעמדו כמנחה כדי להביא את המתלוננת לידי קשר אינטימי עימו. שוב ושוב עונה הנתבע תשובות על כך שלא היה בידיו לנצל את מעמדו, שכן קיימת וועדה, וכמנחה אין לו השפעה על תהליך האישור של הדוקטורט (ר' גם ההתייחסות של הנתבע בבית הדין לעדותו זו, בפר' 29/4/18, ע' 136-139)..

מאלף להיווכח כי דפוס זה חוזר על עצמו, כאשר זמן קצר לאחר השאלה הראשונה ביחס לאירוע ממאי 2013, החוקרת שואלת שוב על אירוע זה, וכעת תוך פירוט מלא יותר על יחסי המין. כך שואלת החוקרת (ת/12(20)):

"מחומר חקירה עולה כי במאי 2013 כאשר קראת לה למשרדך
נעלת את הדלת, הרמתה לה את השמלה, הזזת את תחתוניה פתחת
את מכנסך והזדרת את אבר מינך אליה עד שהגעת לפורקן ולאח
מכן דחפת אותה על השולחן ואמרת לה שכעת היא יכולה לחזור
ללימודי דוקטורט מה יש לך לומר על כך?"

התשובה של הנתבע הייתה (שם):

"לא נכון, לחזור על המילים שלי שאני יכול להחליט לבד. אני לא יכול להחליט
לבד היא שיפרה את ההצעה שלה ועל סמך זה היא עברה שלב."

(ר' גם הקירתו הנגדית של הנתבע בבית הדין, פר' 29/4/18, ע' 139-141).

69. התשובה המצוטטת לעיל, של הנתבע, היא שוב תשובה תמוהה, אם מניחים היעדר קשר אינטימי. מתבקש לחלוטין, בהנחה כזו, כי הנחקר יציין וידגיש, לפני הכל ומעל לכל, כי מדובר, בעניין יחסי המין, בתיאור דמיוני וחסר שחר, המהווה עלילה שפלה נגדו. כך אמור לחוש ולהגיב אדם שמעלילים עליו עלילה כזו. במקום להודיע כי כל תשתית המבנה שנבנה כנגדו מצויה על כרעי תרנגולת, הנתבע שב ומתייחס לחוסר יכולתו להשפיע, כלומר להיבט של חוסר יכולת לנצל את מעמדו לצורך הקשר האינטימי (תשובה הסרת כל יסוד כשלעצמה, כמפורט להלן). התשובה המסתברת הטבעית של מי שלא קיים קשר אינטימי, בנסיבות אלה, גם לשאלה הקודמת בנדון, וביתר שאת לאחר הפירוט של אופן קיום יחסי המין, היא הכחשה מיידית של הקשר האינטימי עצמו.

גם החוקרת המשטרתית חשה, שוב, כי קיימת התחמקות, והיא אומרת לו: "אתה שוב סוטה מהנושא" (שם). היא שואלת עוד: "איך אתה מסביר שהיא התקבלה אחרי שקיימתם יחסי מין". תשובתו לכך היא: "מה הקשר ליחסי מין".

רק בהמשך, כאשר החוקרת ממשיכה בקו הזה, ושואלת מה היה קורה אלמלא קיימו יחסי מין, הוא משיב: "לא קיימנו יחסי מין".

ברי כי הנתבע קיווה כי לא יהיה עליו למסור בחקירה תשובה שקרית לשאלה הבסיסית האם הוא קיים יחסי מין עם המתלוננת. הוא קיווה כי התייחסותו למידת ההשפעה שלו על הדוקטורט תהיה נוהה יותר להתגוננות, בהינתן העובדה המוצקה כי קיימת ועדת תלמידי מחקר. משנחקר אל הקיר בנדון, הוא נאלץ להתייחס ליחסי המין ומסר הודעה המכחישה זאת.

70. תשובת הנתבע, המבקשת לגמד את השפעתו כמנחה, אינה נכונה. הוא חזר על טענה זו גם בעדותו בבית הדין (פר' 29/4/18, ע' 52-57, 140-144).

השפעת המנחה על יכולתו של תלמיד המחקר להגיע לסיום לימודיו היא קריטית, ובוודאי כך בצד השלילי. כפי שאישר הנתבע עצמו (ת/18-19), אין אפשרות להגשת העבודה ללא אישור המנחה. יכולתו של מנחה לשלול הגעה לתואר היא אם-כן אולטימטיבית. אכן, לא בכדי, המתלוננת הבינה כי אין מבחינתה מנוס אלא להודיע על הפסקת לימודיה, כאשר נדרשה לכך על ידי הנתבע.

גם בצד החיובי, תרומתו של המנחה היא בעלת חשיבות קריטית. הוא בוודאי משפיע מאוד בהיזון החוזר הנמשך שהוא מספק לעבודה, במסגרת הקשר שלו עם התלמיד. בנוסף, כפי שהנתבע העיד, הוא מסר לוועדה המתאימה שמות פוטנציאליים של מחווי דיעה להצעת המחקר, אשר מתוכה הם נבחרו. קיומה של וועדה אשר מטפלת בתהליך אינו שולל את מעמדו הבכיר של מנחה התלמיד כגורם האקדמי המוביל את העבודה. הנתבע נאלץ להודות כי לעמדת המנחה יש משקל בדיונים (פר' 29/4/18, ע' 53).

71. הנסיון הבלתי סביר של הנתבע לגמד את השפעתו כמנחה בלט במיוחד כאשר הוא השיב לשאלת ביה"ד מה קורה אם המנחה אינו מאשר את ההגשה של הצעת המחקר. תשובת הנתבע הייתה כי

התלמיד יכול ללכת למנחה אחר. כאשר נשאל מהו הסיכוי שמנחה אחר היה מסכים להנחות את המתלוננת לאחר שראש החוג אמר שההצעה שלה אינה ראויה, הוא הפליג למחזות רחוקים ובלתי ריאליים כלל ועיקר, בדבר כך שהתלמיד יכול ללכת לחוג אחר לקבל מנחה, שיהיה אפילו יותר טוב. זו תשובה מיתממת בעליל. כאשר ביה"ד שב ותהה מה הסיכוי לכך שמנחה אחר יסכים להנחות, הנתבע השיב: "תמיד קיים סיכוי, ז"א אם אתה הולך ואומר שהמנחה הפלוני מתנכל אלי ובעצם אני שווה יותר מאשר הוא אומר, אז אפשר." (פר' 29/4/18, ע' 56-57). הוא המשיך והלין על כך שהמתלוננת לא אמרה שהנתבע מתנכל לה. זו תשובה בלתי-כנה. הנתבע עצמו אישר (שם, בע' 57), כי מנחים לא מתלהבים לקבל תלמידים וציין: "ז"א זה לא קל לקבל סטודנט ולהיות מנחה שלו כי זה מחויבות ואתה צריך כמובן זמן לזה."

ההגיון הבסיסי אומר כי אם ככלל אין זה פשוט לתלמיד כי ימצא לו מנחה, סיכויי לכך צונחים פלאים אם מסתבר כי מנחה קודם לא אישר את הצעתו. אמירה כי המנחה הקודם התנכל לו, תגרור בהכרח תהיות קשות, אם ביחס לכישוריו המחקריים של התלמיד ואם ביחס להתנהלותו החברתית. המנחה החלופי המיועד הרי לא יידע מי מהצדדים גרם לקרע.

72. גם במסגרת חקירתו הנגדית בבית הדין (פר' 29/4/18, ע' 140-144), המשיך הנתבע בנסיונו לגמד את השפעתו של מנחה על תהליך הדוקטורט. השיטה של הנתבע להכחשת העובדות הברורות בנדון נשענה על הדגשה מוחלטת של ההיבט הפוזיטיבי, תוך נסיון להתעלם מן ההיבט הנגטיבי. בסופו של דבר, הנתבע נאלץ להודות, כי אם המנחה אינו נותן חוות דעת טובה, התלמיד לא יעבור שלב (שם, בע' 141, 143). בצד הפוזיטיבי, הוא המעיט מאוד מחשיבות חוות דעתו של המנחה. בע' 141 לפרטיכל הוא אמר בתחילה כי הוא לא יכול להשפיע ואז תיקן וציין כי הוא התכוון לומר שההשפעה שלו היא מוגבלת, כיוון שהוועדה יכולה להחליט בניגוד לדעתו. אמנם, הדבר כמובן נכון, עקרונית, אך הנתבע הפליג והכחיש כי המשקל הגדול ביותר בעניין זה מוקנה לחוות דעתו של המנחה (שם, ע' 142). נדמה, כי נוכל להותיר ללא הכרעה את שאלת המשקל הריאלי של השפעת המנחה במישור החיובי. די בכך כי אין למעשה מחלוקת על כך שיש לו מעמד מכריע בצד השלילי, כאשר הוא אינו ממליץ על אישור ההצעה או העבודה. הנתבע ניסה אמנם להסתייג מעט בנושא זה, באומרו שהוועדה יכולה להחליט על החלפת מנחה (דבר נכון כשלעצמו), אך גם הוא נאלץ להודות שהדבר נדיר, אף כי לא נדיר באופן מוחלט, והוא זוכר מקרה אשר בו כך ארע (שם, ע' 142).

קיום יחסים אינטימיים בדירת בנו של הנתבע

73. המתלוננת סיפרה בפירוט ובעקביות על כך שלעתים היא קיימה עם הנתבע יחסים אינטימיים בדירה אשר הנתבע סיפר כי היא מוחזקת בידי בנו. היא סיפרה על נסיעה לשם במונית ותיארה את הדירה: ר' ע' 25 לפרטיכל מיום 16/10/17. כן ר' פירוט בעניין יחסי המין בדירת בנו של הנתבע במסגרת החקירה הנגדית של המתלוננת, פר' 31/1/18, בע' 66-68.

המתלוננת תיארה את הדירה והנסיעה אליה גם בהודעתה בפני הנציבה (1/ג). מדובר בדירה במרחק 10 דקות בנסיעה במונית, בית פרטי קרוב לכביש. היא טענה כי הנתבע סיפר לה שהמשכירה היא אישה מבוגרת הגרה שם עם מטפלת שלה – יחידה בתוך בית חד-קומתי (ע' 3-5, שם). המתלוננת סיפרה שהנתבע הזמין את המונית בדרך (לא באמצעות הזמנה טלפונית). השוכר הוא בנו הגדול של הנתבע, הלומד [REDACTED]. המתלוננת ציינה את שמו (להלן: "בנו של הנתבע"). הנתבע סיפר למתלוננת שיש לו (לנתבע) מפתח והוא הולך לפעמים לנקות את הדירה וכי הבן שכר את הדירה רק שנה אחת (ע' 3-8 לנ/1).

74. הנתבע טען כי גרסת המתלוננת היא מופרכת וניסה לשכנע בכך כי בנו כלל לא החזיק דירה ברמת אביב, אלא גר במעונות. הוא העיד כך גם במשטרה ואמר זאת לנציבה (ת/40, ע' 12). דא עקא, אישור אוניברסיטאי אשר הוגש לבית הדין ביחס לשהיית בנו של הנתבע במעונות (ת/22, ת/23) מצביע על כך שבשנת 2013 ובחלק משנת 2014 בנו של הנתבע לא התגורר במעונות. בעדותו בבית הדין (ר' פרטיכל מיום' 23/5/18), הנתבע הציג בעניין זה גרסה "מתגלגלת". בסופו של יום, הנתבע נאלץ להודות בכך שהייתה לבנו דירה שכורה ברמת אביב. בתחילת הדברים, הוא העיד כי בשנים 2013 ו-2014 הבן היה במעונות (פר' 23/5/18, ע' 20). בע' 21 לאותו פרטיכל, הוטח בפניו שהדבר אינו נכון, והוא שינה גרסה: "14, אני, אני חושב שהוא היה במעונות אם אני לא טועה אם לא אז יכול להיות שהוא, הייתה שנה אחת שהוא בעצם גר מחוץ למעונות." הוא טען כי זה היה בשנת 2012 וכי הבן גר אז בדירה ברמת אביב, קרוב לקניון. מייד בהמשך הוא אמר שהייתה גם שנה אחת שהוא לא שכר דירה ולא גר במעונות, אלא נסע כל יום ברכבת הביתה (שם, שם). כאשר התובע המשיך להעמיק את חקירתו בנושא, הנתבע דיבר על כך שהבן שכר את הדירה בשנת 2012, "אם אני לא טועה". כאשר נשאל אם זה היה "2012, 2013?" "הוא ענה בחיוב (פר' 23/5/18, ע' 22). הוא המשיך באמירה כי הייתה "שנה מסוימת שאני לא זוכר מתי זה היה, שהוא בעצם לא גר, לא במעונות ולא בדירה." "אלא נסע כל הזמן (שם, ע' 23). למעשה, אם כן, גם הנתבע הודה כי יתכן שהדירה נשכרה בשנת 2013, דבר העשוי להתיישב עם תחילת היחסים האינטימיים במאי 2013, מה גם שהוא אמר כי הוא לא זוכר מתי הייתה התקופה אשר בה לא הייתה לבן כלל דירה בתל אביב.

בעדותו בבית הדין (פר' 23/5/18, ע' 48-53), הנתבע ניסה ללא הצלחה להסביר את ההבדל בין עדותו בבית הדין, המכירה בכך שהבן שלו גר במעונות רק חלק מהתקופה, לבין תשובתו למשטרה כי לא לקח לשם את המתלוננת, תשובה אשר נתמכה באמירתו במשטרה כי הבן גר במעונות. הנתבע העיד בבית הדין כי במשטרה הוא דיבר באופן כללי. זו תשובה בלתי סבירה, שהרי דבריו נאמרו בתגובה לשאלה אם הוא לקח את המתלוננת לדירה של בנו. אחר כך הוא הוסיף ואמר שבזמנו הוא לא זכר מתי הבן גר ברמת אביב, והוא בדק זאת עם בנו רק לאחר השימוע אצל הנציבה.

75. מעבר לבעייתיות של תוכן עדות הנתבע במשטרה, ולקושי הטמון ב"גרסה המתגלגלת" של הנתבע, גם אי-הדיוק החשוב בכל הנוגע לשנת 2013, המהווה שנה קריטית בעניינו, מוסיף קושי המידע בדבר מקום מגוריו של בנו של הנתבע מצוי כל-כולו בידי הנתבע ובשליטתו. הנתבע לא זימן לעדות את בנו, המהווה מקור ישיר וחד-משמעי למידע היכן הוא התגורר. יש לזקוף גם היבט זה לחובתו.

יוער עוד, כי הנתבע העיד כי באחת הנסיעות ברכבת הוא סיפר למתלוננת כי הבן שלו גר ברמת אביב (פר' 23/5/18, ע' 23-24). הוא לא זכר פרטים נוספים מהשיחה בנדון.

קיום יחסים אינטימיים בבית מלון

76. המתלוננת העידה על כך כי לפחות בהזדמנות אחת היא קיימה עם הנתבע קשר אינטימי במלון ברמת גן (מלון לאונרדו) (ע' 25-27 לפר' 16/10/17). היא סיפרה כי שילמה בכרטיס האשראי שלה, שכן הנתבע לא היה מעוניין שהחיוב יתבטא במסמכי האשראי, באופן העלול להיוודע לאשתו.

הוצגו מסמכים בעניין הזמנת חדר בבית המלון הנדון על ידי המתלוננת, ל-23 בפברואר 2015 (ת/12(34)-(35)), אך מסמכים אלה אינם חושפים באופן כלשהו כי גם הנתבע התארח במלון יחד עימה. לשאלת ב"כ הנתבע, המתלוננת העידה כי לא ביקשה מהנתבע החזר כספי בנדון.

המתלוננת סיפרה במשטרה בפירוט רב על יחסי המין שקיימה עם הנתבע בבית מלון "לאונרדו", בעקבות הודעה של הנתבע כי הוא רוצה "בלי בגדים, שלם". היא זכרה היטב את הפרטים וציינה כי הנתבע רצה לשכב עמה למרות היותה במחזור. הם ישנו יחד במלון, כבוקר הוא רצה שוב לקיים עמה יחסי מין והיא סירבה. היא גם סירבה לבקשותיו לקיים יחסי מין באופן אוראלי ובאופן נוסף (ת/12(11)). ר' גם פר' 16/10/17, ע' 27. בעדותה בפנינו, המתלוננת גם העידה כי נשאר דם על החולצה של הנתבע (פר' 16/10/17, שם). הפירוט הרב בעדות המתלוננת מוסיף למהימנות הדברים.

77. המתלוננת העידה בבית הדין כי היא אינה זוכרת אם היא קיימה עם הנתבע יחסי מין בבית מלון יותר מפעם אחת, אך ציינה בוודאות כי הדבר ארע לפחות פעם אחת, במלון לאונרדו (פר' 31/1/18, ע' 46-47). בעבר היא העידה כי הם קיימו יחסי מין במלון מספר פעמים. המתלוננת לא סיפקה ראיות למקרים נוספים אשר בהם קיימו יחסי מין בבית מלון.

המתלוננת הייתה מאוד נרגשת במהלך העדות בנושא זה. ניכר כי המתלוננת חשה כי היא חוזרת לתקופה אשר בה היא הייתה חלשה ולתחושות הגועל מכך שהיא הרגישה זולה ("גרועה", כדבריה) (פר' 31/1/18, ע' 46-50). כך היא ציינה בע' 50:

"למה את שואלת אותי כמה פעמים? תגידי לי, תשאלני כמה פעמים הרגשת שאת גרועה? ככה תגידי לי, שאת הרגשת שאת איכס, ככה תגידי לי, תשאלני אותי ככה. כמה, כמה פעמים אני הרגשתי ככה. תשאלני אותי ככה."

בחקירתו במשטרה בעניין זה, הנתבע העיד תחילה כי הוא לא היה מעולם בבית המלון "ליאונרדו". כאשר החוקרת אמרה כי היא יכולה להציג לו ראיות על כך שהוא שהה שם, הוא עבר ל"קו נסיגה" וציין כי הוא היה שם, אך לא עם המתלוננת. הוא ניסה לתרץ את אימרתו הבלתי-נכונה בנדון, בטענה כי סבר שהחוקרת התכוונה לשאול אם הנתבע היה שם עם המתלוננת. החוקרת השיבה לו כי היא הייתה מספיק ברורה בנדון.

78. בסופו של דבר, העדות המאוד מפורטת של המתלוננת ביחס לאירוע בבית המלון, ההוכחות שהוגשו על כך שלמצער היא עצמה הייתה שם, והעדות המתחמקת של הנתבע במשטרה מחזקים את גרסת המתלוננת. אכן, אי-הצגת הוכחות לגבי אימרותיה בעבר בדבר קיום יחסי מין בבית מלון בפעמים נוספות, יש בה כדי לחייב שכנוע הולם בדבר נכונות הגרסה המתייחסת למלון ליאונרדו עצמו. עם זאת, "סימני האמת" הכוללים די בהם כדי להתגבר על קושי זה. בנוסף, יש לזכור כי מדובר מבחינת המתלוננת בזכרון קשה וטראומטי, אשר גרם לה בושה רבה. אין באפשרותה כי המתלוננת הפריזה בהודעות בעבר ביחס לכמות הפעמים אשר בהם הם שהו בבתי מלון, כדי להשמיט את הקרקע מתחת לאיתנות הגרסה המפורטת בכל הנוגע לאירוע במלון ליאונרדו.

ההקלטות

79. הוגש לבית הדין תמליל של הקלטה סתומה למדי של שיחה ברכבת בין המתלוננת לנתבע (ת/6), אשר אותה היא העבירה למשטרה: ר' ת/12(24)(25), (31)-(33).

בתמליל זה מופיעה אמירה של המתלוננת: "אני עדיין עומדת על ההחלטה שלי. תגידי לי שגם אתה החלטת".

תשובת הנתבע בשיחה המוקלטת היא: "אני לא החלטתי. את החלטת עבורי".

המתלוננת העידה במשטרה, כי האמירה שלה מתייחסת להחלטה שלה לא להמשיך בקשר האינטימי במשרדו. תגובתו מתייחסת לכך כי היא זו שהחליטה לסיים את הקשר האינטימי. (ת/12(24)). ר' גם העדות בבית הדין, בפר' 9/11/17, ע' 17-18.

התרומה של הקלטה זו לבירור האמת אינה גבוהה, מה גם שמדובר בקטע בלבד משיחה. עם זאת, מתעוררת התהייה מה המתלוננת הייתה יכולה להחליט "בשבילו" (בשביל הנתבע), אם אין מדובר בקשר אישי. מאימתי תלמיד מחקר מחליט משהו "עבור המנחה"? לאיזה מישור הדברים יכולים להתייחס?

80. המשך ההקלטה (ת/13) הוא סתום לחלוטין. המתלוננת שואלת את הנתבע במה "הן מיוחדות כל כך?" "לא ברור כלל על מי מדובר. בשורות הבאות מטיחה המתלוננת בנתבע כי הוא "נאחז" (לא ברור במה הוא נאחז) והנתבע מכחיש. אז היא מטיחה בו כי הוא משאיר אותה במערבולת ובכל פעם הוא משנה את דעתו. היא שבה ושואלת מה מיוחד בהן.

גם קטע סתום זה בשיחה אינו יכול לתרום באופן מהותי לליבון האמת בתיק. המתלוננת העידה בבית הדין, כי לגבי הבנות "המיוחדות" היא התייחסה לסטודנטיות אשר הנתבע סיפר לה באותו יום כי הן מקיימות יחסי מין עימו. כיוון שהיא הקליטה אותו, היא קיוותה שכך היא תוכל "לתפוס" אותו (פר' 9/11/17, ע' 17).

81. התשובה של הנתבע ביחס למשמעות השיחה בהקלטה אינה משכנעת. הוא העיד כי הדברים התייחסו לכך שהמתלוננת באה אליו בטענות על כך שהנתבע העביר אותה לפרופ' ח' וזנח אותה, בעוד שהוא המשיך לבד בהנחיה של תלמידים אחרים (פר' 23/5/18, בע' 82-86). זו טענה בלתי-סבירה. הוכח היטב כי המתלוננת חפצה בהצטרפותו של פרופ' ח', ואף בהיותו של זה כמנחה יחיד. גם הנתבע עצמו אישר כי הוא עיכב את ההצטרפות של פרופ' ח'. הניסוח וההקשר של הדברים המוקלטים הם רחוקים מטענת הנתבע. המתלוננת בתיק זה אינה באה בטרוניה על "החלטת" הנתבע, אלא הנתבע מלין על כך שהיא זו ש"החליטה". בהמשך מדובר על "סטודנטיות" ולא על כלל התלמידים. לגבי כלל התלמידים צריך היה לדבר על "סטודנטים", שכן חלק מתלמידי המחקר גברים וחלק מהם נשים (שם, ע' 84).

והנה, בעדותו שם, בע' 85, הנתבע סותר את עצמו בעליל, כאשר הוא מציין כי הוא חשד שהמתלוננת מנסה להפיל אותו כך שיאמר כי הוא מקדם את הסטודנטיות המונחות עקב קשר אינטימי. אם-כן, מסתבר שהשיחה לא עסקה בכלל הסטודנטים שלו, אלא בסטודנטיות, וה"מיוחדות" אשר אליה המתלוננת מתייחסת בדברים אלה אינה בתחום האקדמי, אלא בהיבט של אינטימיות.

82. בעדותו בבית הדין ציין הנתבע כי תגובותיו בשיחה הנדונה היו לקוניות, כיוון שהוא חשד במתלוננת כי היא מקליטה אותו (פר' 23/5/18, ע' 76-79). התובע שאל את הנתבע, בחקירה הנגדית, מדוע למרות חשדותיו כי היא מקליטה אותו וכי היא שולחת מכתבים אנונימיים נגדו, הוא המשיך להנחות אותה. תהייה זו מתקשרת גם לשית בעל האופי האישי, בשיחה המוקלטת עם המתלוננת, אשר הוא חשד בה כי היא מקליטה אותו. אין צריך לומר כי הקלטת שיחה היא נטע זר ותופעה בלתי-נסבלת, ביחסים נורמטיביים בין מנחה לבין תלמיד מחקר. תשובתו של הנתבע בסוגיה העקרונית הנדונה הייתה כי לא היו לו ראיות חותכות והוא לא נוהג להאשים אנשים סתם (שם, ע' 79-80). דא עקא, כל מה שהיה על הנתבע לעשות, לאור חשדות אלה, הוא ליתן הסכמתו לדרישת המתלוננת לפרוש מן ההנחיה ולהותיר את פרופ' ח' כמנחה יחיד.

83. בסופו של יום, כפי שציינתי, התרומה של ההקלטות לבירור האמת אינה גבוהה. תוכן הדברים נותר סתום. עם זאת, האיפיון של קשר אישי החורג מיחסי מנחה – מונחה גרידא, משתקף גם מהקלטות אלה.

מנחה חלופי או נוסף

84. סוגיה חשובה המתעוררת בתיק זה נוגעת לעניין המנחה החלופי או הנוסף. על-פי גרסת המתלוננת, בעקבות רצונה להשתחרר מהקשר האינטימי עם הנתבע מבלי לאבד את האפשרות להשגת התואר, היא חיפשה מנחה חלופי או נוסף. היא טענה כי הנתבע סירב לכך תקופה ארוכה (ע' 29-30 לפרטיכל מיום 16/10/17).

לדברי המתלוננת, היא פנתה בשנת 2013 לפרופ' ח', על מנת שיסכים לשמש כמנחה והוא הסכים לכך, אך זאת רק בתנאי שהנתבע יסכים. הנתבע סירב לכך, עד אוקטובר 2014. במועד זה הנתבע הסכים לצירוף פרופ' ח' כמנחה נוסף. הנתבע העביר פנייה בגדון לראשות בית הספר, שלפיה הוא רוצה, בהסכמת המתלוננת, לצרף מנחה נוסף. בית הספר פנה בעקבות כך למתלוננת, באוקטובר 2014 (ת/15). והמתלוננת העבירה בתגובה מכתב לבית הספר, בדבר רצונה לצרף את פרופ' ח' כמנחה נוסף, בעצה אחת עם הנתבע. כמבוקש על ידי בית הספר, היא מסרה במכתב זה נימוקים לבקשתה, אשר נשענו על שיקולים ענייניים (ת/16).

בחקירת המשטרה (ת/12)12)) ציינה המתלוננת כי פרופ' ח' התחיל לשמש כמנחה נוסף שלה בפברואר 2015. במסגרת העימות (ת/12)59)) ציינה המתלוננת כי פרופ' ח' הצטרף בינואר 2015. באותו עימות אמרה המתלוננת כי הנתבע התנגד לצירוף פרופ' ח', באמירה כי הנתבע מבין יותר ממנו.

יש להניח כי הפער בין מועדי המכתבים לבין תחילת התיפקוד בפועל של פרופ' ח' כמנחה נוסף, נעוץ בצורך לקבל החלטה מתאימה של הגוף המאשר בבית הספר.

85. המתלוננת העידה בבית הדין כי פנתה לראשונה לנתבע בבקשה כי יאפשר צירוף מנחה נוסף, כאשר הנתבע החל לדרוש ממנה קיום מין אוראלי. היא לא נימקה פנייה זו לנתבע בכך שהיא אינה חשה עמו בנוח, שכן היא פחדה כי הנתבע יפסיק לה את הדוקטורט. הנתבע לא הסכים בהתחלה, אבל היא התעקשה (פר' 16/10/17, ע' 29-30). היא פנתה לפרופ' ח' והוא הסכים, אך בהיעדר הסכמה של הנתבע, המהלך התעכב (שם). המתלוננת העידה (פר' 4/1/18, ע' 5) כי "עבדתי על זה שנה שלמה כדי לשכנע אותו" (את הנתבע, לצירוף פרופ' ח' – מ'ד').

המתלוננת העידה כי לאחר צירוף פרופ' ח' כמנחה, כל פרק שהעבירה דרש תחילה אישור הנתבע לפני בדיקתו על ידי פרופ' ח' (שם, בע' 30-31).

86. לפי עדות המתלוננת במשטרת עכו (ת/12/66), היא אמרה לנתבע במרץ 2015 כי היא רוצה שהנתבע יפסיק לשמש כלל כמנחה. בתחנת הירקון היא מסרה בנוסף גם על שיחה ביוני 2015, אשר בה המתלוננת ביקשה כי הנתבע יפסיק להיות מנחה שלה, והוא סירב (ת/12/12).

87. גרסת הנתבע הייתה שונה, אף כי בחלקה יש בה גם אישוש לטענת המתלוננת. הוא העיד בבית הדין (פר' 29/4/18, ע' 62-63), כי אמר למתלוננת שאין הוא מתנגד לצירוף, אך מייד הוסיף כי: "אני כמובן התנגדתי לעיתוי, אני גם אמרתי לה שלא מקובל ככה פתאום להגיד שאתה רוצה מנחה אחר, צריך להיות הצדקה לזה" (שם, ע' 62).

משמעות האמירה הזו היא כי הוא התנגד לצירוף. מהו העיתוי המתאים? מהי ההצדקה ומתי התגבשה או התגבש, לטעמו?

בעניין העיתוי, הנתבע ניסה לשכנע בכך כי חשב שיש להמתין עם צירוף מנחה נוסף עד לאישור ההצעה המתוקנת, כיוון שאין טעם לעשות כך קודם לכן (שם, ע' 64-65).

דא עקא, המועדים של האירועים נוגדים את טענתו של הנתבע: הנתבע הסכים לצירוף מנחה רק בשלב מאוחר – באוקטובר 2014. ההצעה אושרה בדצמבר 13 – ינואר 14 (ת/20 ו-נ/17). כאשר התגלה הכשל בגרסתו, בחקירה הנגדית מיום 23/5/18 (ע' 45-47), הוא הגיב תוך התעלמות מוחלטת מן הנתונים בשאלה וחזר על כך שלא היה מקום לצרף מנחה לפני אישור ההצעה. לאחר מכן הוא העלה גרסה חדשה ותלושה, שלפיה המתלוננת דרשה ממנו דרישות מוגזמות כראש חוג, כגון מלגת קיום ומשרת תרגול והוא לא רצה לתת לה העדפות. על-כן הוא הסכים בעקבות כך לצירוף פרופ' ח' לא ברור, בכל מקרה, מה הקשר בין הדברים.

88. הנתבע הוסיף והעיד, כי המתלוננת לא ממש רצתה לצרף מנחה נוסף, היא כמה פעמים אמרה שהיא רוצה ואז וחזרה בה (פר' 23/5/18). הנתבע גם ציין כי המתלוננת דרשה ממנו לשמש רק כמנחה שלה ולא של סטודנטיות אחרות.

בעדותו במשטרה הנתבע הכחיש כי התנגד לצירוף מנחה נוסף ואמר כי הוא היה מוכן לזה (ת/12/17). הוא טען כי המתלוננת רצתה מנחה נוסף עקב טענתה כי הנתבע לא נותן לה מספיק תשומת לב וכי מבהינה מקצועית המנחה הנוסף יכול לסייע לה.

עם זאת, יותר מרמיזה להתנגדות של הנתבע לצירוף מנחה נוסף קיימת במסגרת העימות שנערך במשטרה, בינו לבין המתלוננת (ת/12/60), כאשר הנתבע אומר בהקשר זה:

"לא התנגדתי אני רק אמרתי שבעצם בדרך כלל מקובל שמנחה ימשיך עם אדם שהתחיל איתו עם ההצעה" (ת/12/60).

מהי התשובה הזו, אם לא התנגדות?

89. בעדותו בבית הדין (פר' 23/5/18, ע' 36-37) הנתבע הרחיק לכת בהצגת גרסה בלתי-מהימנה המהווה "רבע אמת", כאילו היוזמה לצרף את פרופ' ח' הייתה שלו, או לפחות גם שלו. תחילה הוא נשאל אם היוזמה הייתה שלו והוא השיב:

"אני בעצם, היא גם ביקשה בזמנו... כן. כן. אני בעצם פניתי... ואמרתי לו אבל היא גם ביקשה, זאת אומרת היא, גם היה על דעתה זאת אומרת היא, היא גם רצתה".

כאשר בית הדין חזר ושאל מי יזם את הצירוף הוא השיב: "אני, אני בעצם פניתי אליו ואמרתי לו שאני מבקש". תשובה זו ממחישה את דרכו של הנתבע "להלך בין הטיפות" באמצעות תשובות הנוטלות אלמנט נכון כלשהו מתוך המכלול ומערפלות את התמונה. הנתבע מתייחס למהלך האחרון והפורמלי במסכת הנדונה, והוא הבקשה הפורמלית לצירוף מנחה, אף שהוא בוודאי מבין היטב כי השאלה היא מי יזם את המהלך וחפץ בו – הוא או המתלוננת. לא בכדי הנתבע גם משתמש במושג: "בעצם". כאשר השאלה נשאלת שוב, תוך התייחסות "ברחל בתך הקטנה" לשיחות בינו לבין המתלוננת, הנתבע נותן תשובה ארוכה (שם, בע' 37). הוא נאלץ להודות שהמתלוננת ביקשה את צירוף המנחה, ותירץ את הבקשה שלה בכך שהנתבע היה עסוק באותה תקופה, ולא הקדיש למתלוננת תשומת לב. הוא חזר על גרסתו כי הוא לא התנגד לצירוף, אלא רצה כי הדבר יקרה בשלב ב. הוא מסיים תשובה ארוכה זו באמירה המבקשת לסכם את הנושא בכך שהוא יזם את השיחה עם פרופ' ח' וביקש כי הלה יצטרף.

90. פרופ' ח' העיד בבית הדין. עדותו תמכה בגרסת המתלוננת. הוא ציין כי המתלוננת דיברה איתו בסביבות שנת 2013 ואמרה לו כי היא רואה לנכון שהוא (פרופ' ח') יצטרף להנחיה, וכי היא דיברה עם הנתבע, אשר אמר כי אין צורך בעוד מנחה והנתבע יכול להיות מנחה יחיד (פרטיכל 6/3/18, ע' 15-16). פרופ' ח' הוסיף: "אמרתי לה שזכותו של מנחה ראשי לסרב לקבל עוד מנחה, אני יכול לעזור לה" ובתגובה לשאלת בית הדין: "זו א' שהיא אמרה לך שהיא חושבת שהיה נכון שגם אתה תצטרף אבל סבור שאין צורך?", העד השיב: "ככה היא אמרה" (שם, בע' 17).

פרופ' ח' העיד כי באוקטובר 2014 הוא הצטרף להנחיה, בעקבות פניית הנתבע אליו כי צריכים את עזרתו (פר' 6/3/18, ע' 17). ברם, מייד לאחר מכן (שם, ע' 17-18), הוא מאשר שהמתלוננת פנתה אליו (באוקטובר 2014) ליידע אותו בכך שהנתבע הסכים כעת לצירופו להנחיה וכי רק בהמשך לכך טלפן אליו הנתבע ונשלח המכתב ביחס לצירוף. גם להיבט זה יש חשיבות, בחזקת את העדות שלפיה הצירוף נעשה בהתאם ליוזמת המתלוננת (ר' גם 6/נ).

יצוין עוד, כי בע' 22 לפר' 6/3/18, פרופ' ח' העיד כי המתלוננת אמרה לו שהיא חושבת שנוקמים בה, בעניין חוות הדעת השלישית.

91. בעדותה במשטרה (ת/12/6) המתלוננת ציינה כי היא רצתה שהנתבע יפסיק להיות המנחה שלה בכלל. כך העידה גם בבית הדין (פר' 15/10/17, 60-62), בהתייחס לפגישה ב"ארומה" בעקבות פרשת המכתבים האנונימיים. הנתבע סרב לדרישה זו, בטענה כי הדבר הוא לטובת המתלוננת. המתלוננת ציינה כי המטרה של משלוח המכתבים האנונימיים הייתה השתחררות מההנחייה שלו. כך העידה המתלוננת (26/12/17, ע' 15):

"... אני חשבתי שהמכתבים האלה יעשו משהו, חשבתי שאני אהיה

יותר חזקה ממנו, אבל לא, כשנפגשנו והוא אמר לי בכל זאת אפילו עם המכתבים,

אני אהיה כל הזמן המנחה שלך, את לא יודעת מה אני עשיתי, נשאר לי

פתרון אחד וזהו...".

ההנחייה של הנתבע נפסקה בעקבות הגשת התלונה באוניברסיטה.

92. עדותו של הנתבע מיום 23/5/18 (ע' 87-90) לא יכולה להותיר מקום לספק באשר לעמדתו של הנתבע בעניין מנחה נוסף או חלופי. בשלב זה בעדותו הוא הודה בכך שהמתלוננת פנתה אליו מספר פעמים על מנת לצרף מנחה נוסף, ואף ביקשה כי הנתבע יפסיק להנחות כלל. הוא אישר כי בשיחה ב"ארומה" המתלוננת ביקשה כי הנתבע יפסיק את ההנחיה (ע' 87) ואף הוסיף (שם):

"היא, את הדבר הזה היא אמרה כמה פעמים... היא אמרה לי שהיא רוצה שהיא כאילו יהיה

מנחה נוסף והיא לפעמים גם ביקשה שאולי בכל זאת אני לא אפסיק להיות מנחה והיא תהיה רק אצל

[פרופ' ח' – מ' ד'].. היא אמרה בכמה הזדמנויות, אני לא זוכר בדיוק מתי היו הזדמנויות כאלה."

יצוין כי המילה "לא אפסיק", במסגרת הביטוי "...אני לא אפסיק להיות מנחה..." הוא בעליל טעות שבהיסח הדעת, בניסוח הדברים. ברור לחלוטין כי הכוונה היא "אני לא אמשך להיות מנחה" או "אפסיק להיות מנחה (דהיינו – היפוכו של דבר), שהרי סיומו של המשפט (וגם ההקשר של התשובה) הוא כי המתלוננת רצתה להיות "רק" אצל פרופ' ח'. דברים אלה נאמרים בתשובה לשאלה אם המתלוננת אמרה לנתבע כי היא רוצה להפסיק את ההנחייה שלו. הנתבע משיב כי "את הדבר הזה" (דהיינו, הבקשה כי יפסיק את ההנחייה) היא אמרה כמה פעמים.

רק כאשר הוא נשאל ביחס למועד האמירות של המתלוננת (שנאמרו "כמה פעמים") הוא מצייין כי מדובר בשנת 2015, כשהחשדות שלו כלפי המתלוננת התעוררו. הוא מוסיף ואומר שלפני החשדות האלה היא דיברה "בעיקר" (דהיינו- לא רק) על צירוף מנחה נוסף (פר' 23/5/18, ע' 88).

בשלב זה בעדותו הונחה בפני הנתבע הסתירה החזיתית בין טענתו הקודמת, אשר לפיה המתלוננת הלינה על כך שהוא העביר אותה למנחה אחר, לבין עדותו עתה בדבר רצונה החוזר בצירוף פרופ' ח'. תשובתו הייתה כי המתלוננת שינתה כל הזמן את דעתה ואין לה קו מחשבה אחיד (שם, ע' 89). ר' גם פר' 29/4/18, ע' 65.

לדברים אלה אין יסוד. הנתבע עצמו הודה שהוא סירב לצירוף מנחה נוסף, בטענה כי הוא סבר שאין צורך בכך או כי העיתוי אינו מתאים. הוכח ממקור חיצוני (פרופ' ח') כי המתלוננת פנתה אליו בבקשה שיצטרף כמנחה.

93. בשלב אחר בעדותו, הסביר הנתבע את העובדה מדוע הוא סירב "לשחרר" את המתלוננת, ולפרוש מן ההנחיה, אפילו לאחר שהוא ידע על כך שהמתלוננת שלחה את המכתבים האנונימיים, הפנייה לאשתו של הנתבע, וההבנה כי המתלוננת כנראה מקליטה אותו כדי להפיל אותו. כנראה מתוך חוסר זהירות ביחס לחומרת דבריו, הוא הסגיר את המניע לכך: שימור "מנוף לחץ" על המתלוננת, על מנת שהיא לא "תעליל" עליו. כך העיד הנתבע בפר' 23/5/18, ע' 119:

"אם, אם אחרי שהוספתי את המנחה היא עשתה את כל מה שעשתה עם המכתבים אתה חושב שהיא לא תעשה כלום אחרי שאני אפסיק להיות מנחה? הרי היא, היא תעליל עלי שבעתיים."

הנתבע חוזר על כך שוב ושוב, בע' 120-121, כנראה מבלי להבין את המסקנה המובנת מאליה, הנובעת מדבריו אלה: הוא חשש כי אם ישתחרר מן ההנחיה, המתלוננת תחוש חופשיה לספר על הארועים, אשר אותם הוא מכנה "עלילות". הוא מנסה לשמר את השליטה על המתלוננת באמצעות המשך ההנחייה, על מנת להבטיח את שתיקתה. הדבר גם מחזק מאוד את המסקנה כי בזמנו הוא סירב לצירוף מנחה נוסף, על מנת להבטיח את שליטתו במתלוננת ולמנוע ממנה "לצאת לאור" עם סיפור המעשה. זהו מעשה חמור, המהווה בעליל "ניצול" של יחסי המרות.

94. חפצה של המתלוננת להחלפת המנחה או למצער להוספת מנחה וסירובו של הנתבע לעשות כן (כשבעניין הוספת מנחה – הסירוב נהפך על פיו בשלב יותר מאוחר), בגלויה לאי-אמירת האמת על ידי הנתבע בנקודה כה מרכזית, פועלים באופן משמעותי כנגדו ומוסיפים תמיכה משמעותי לעדות המתלוננת.

זאת ועוד: יקשה למצוא טעם טוב לחפצה הנמשך של המתלוננת להשתחרר מהנחיית הנתבע, או למצער "לדלל" את השפעתו באמצעות הוספת מנחה, אם עדותה בעניין היחסים האינטימיים שהיא

נאלצה לקיים עם הנתבע אינה אמת. דרישה להחלפת מנחה או לצירוף מנחה לאחר תחילת ההנחייה אינה עניין של מה בכך, שהרי הדבר "משדר" למנחה כי התלמיד אינו מרוצה ממנו, דבר היוצר אווירה קשה. מטבע הדברים, אין לתלמיד עניין ליצור גישה לעומתית של המנחה כלפיו. בכל הנוגע להיבטים המקצועיים של ההנחייה, הרי שהנתבע ביצע את מלאכתו. טענת הנתבע כי המתלוננת חשבה שהוא לא נותן לה מספיק תשומת לב, ולכן דרשה שינויים בהנחייה, אינה משכנעת כלל. כאמור לעיל, הנתבע סייע למתלוננת באופן מאסיבי בשלב ההכנה של ההצעה המתוקנת. אין מחלוקת כי בהמשך הוא החזיר לה מפעם לפעם טיוטות עם תיקונים. גם אם בשלב כלשהו, כטענת הנתבע, המתלוננת לא הייתה שבעת רצון מקצב העבודה (דבר אשר לא הוברר), הרי שבמצב יחסים רגיל של מנחה – תלמיד מחקר, עניין מעין זה לא יכול היה להוביל לדרישה כה קיצונית כדרישה להחלפת המנחה, תוך ערעור מן היסוד של מערכת העבודה על הדוקטורט והוספת מכשולים מינהליים.

אימרות קודמות של המתלוננת, ב "זמן אמת"

95. חשיבות מיוחדת נודעת לשאלה אם המתלוננת התייחסה ב"זמן אמת" לקיום יחסים אינטימיים עם הנתבע, או נאמרו על-ידיה אימרות התומכות במסקנה מעין זו. אף כי הפסיקה מגלה הבנה רבה לכך שנפגעות בתחום המיני אינן נוהגות להתלונן ב"זמן אמת", כתוצאה מהצבר קשיים הגורמים לכך שתלונות מועלות באיחור, הרי שככל שקיימות התייחסויות קודמות לסוגיה הנדונה, יש בכך כדי להוסיף, מטבע הדברים, למהימנות הגרסה של הנפגעת.

חילופי המיילים בין הנתבע לבין המתלוננת, אשר הוגשו לבית הדין כמוצגים, תומכים בגרסת המתלוננת. יצוין כי הנתבע אישר כי כל המיילים שהוצגו כנשלחים על ידי המתלוננת הגיעו אליו (פר' 70-69, 29/4/18).

96. המיילים בין המתלוננת לבין הנתבע, שסומנו כ-ת/8 (תרגום לעברית של חילופי מיילים מיום 23/6/15) אינם מותירים ספק בדבר קיום יחסים קרובים מיוחדים בין המתלוננת לבין הנתבע. מדובר במיילים המתייחסים לתקופה שטרם הקירת המתלוננת במשטרה, כאשר הנתבע תוהה מי פוגע בו ומכפיש אותו אצל משפחתו ועמיתיו, דהיינו הדברים נאמרים לפני שנחשף כי המתלוננת שלחה את המכתבים האנונימיים. על-פי כתב האישום המתוקן (נ/4א), המכתבים נשלחו בחודשים מאי-יולי 2015. המתלוננת נחקרה במשטרה ב-15/8/15, והחקירה המוקדמת ביותר של עד כלשהו בתיק היא בחודש יולי 2015.

חילופי המיילים מתחילים בשאלה של המתלוננת:

"מה שינה אותך פתאום? האמת שהפתעת אותי אתמול! למה אין ביכולתי לשנוא אותך?"

אם-כן, דוקטורנטית שואלת את המנחה שלה למה אין ביכולתה "לשנוא" אותו, ומתייחסת לכך שמשוהו "שינה" אותו. האם אלה יחסי מנחה-מונחה מקובלים, או קרובים לכך?? בתשובתו, הנתבע אינו מביע פליאה הכיצד דוקטורנטית שלו מהינה להתייחס לשאלת ה"שנאה" שלה כלפיו, אלא אומר כי הוא נתקל לראשונה בקנאה/שנאה כזו, ומוסיף אמירה שאין להבינה אלא כמתייחסת לקיום יחסים אינטימיים:

"...עודני מאמין שמי שאוהב באמת אינו יכול לשנוא".

יצוין, כי זהו שלב אשר בו הנתבע כבר חושב כי המתלוננת פועלת נגדו באופן אנונימי. הוא העיד במפורש בבית הדין כי חשד בה כאשר הוא שוחח עימה בנדון באפריל-מאי 2015 (פר' 23/5/18, ע' 39-41). במייל הנדון הנתבע מתייחס בעליל לאהבה/שנאה של המתלוננת (אשר כזכור כתבה על סוגיית השנאה כלפי הנתבע), ולמעשה הוא הודה בכך שהדברים כוונו למתלוננת לאור חשדו כלפיה (פר' 23/5/18, ע' 90). דבריו בע' 93 לאותו פרטיכל על כך שבמייל האמור הוא התכוון ל"לחבב" ולא ל"לאהוב" הם נטולי יסוד. המייל מדבר על אהבה תוך הנגדה לשנאה ומתייחס למצב רגשי קיצוני.

97. המתלוננת מגיבה למייל זה חמש דקות לאחר מכן כך:

"תאמין לי שאני כבר רגילה לכך שאתה רחוק (ממני), ואני יודעת היטב

מה הקשר הזה בדיוק, ומה יכול לקרות אם מישהו ידע.

אבל באמת, אתמול באתי בכדי לבקש ממך שנתרחק אחד מהשני בכלל,

בכל דבר, אבל אני לא יודעת מה מנע ממני לבקש זאת...הייתי רוצה להיות

קשה אתך, אך לא יכולתי" (ההדגשה נוספה – מ' ד').

מהי אותה התרחקות נדרשת "בכלל"? מאימתי תלמיד מחקר מודיע למנחה שלו כי הוא היה רוצה להיות "קשה" עימו? במיוחד משמעותית מאוד בהקשר זה האמירה של המתלוננת על כך שהיא יודעת בדיוק מה יכול לקרות אם מישהו ידע על הקשר ביניהם. זו אמירה שאינה משתמעת לשתי פנים. המתלוננת מדברת על קשר אסור בינה לבין הנתבע.

במקום להשיב (כפי שהיה מצופה אם לא התקיים קשר אינטימי), כי דברי המתלוננת הם חסרי יסוד ואין הנתבע יודע על מה כותבת המתלוננת, הנתבע משיב למייל זה כך:

"כיוון שטובתך חשובה לי, אז לטווח הארוך עוד תדעי שלהתאפק זה טוב."

(לתרגום קרוב מאוד לתרגום האמור לעיל, אשר מופיע בת/8, ר' ת/33).

98. "להתאפק" - ביחס למה? מהו הקשר שאסור כי יידעו עליו? ומדוע אי-התאפקות לא יהיה "לטובה" המתלוננת? הנתבע העיד בבית הדין (פר' 23/5/18, ע' 94-99), כי כוונתה של המתלוננת הייתה לכך שאסור כי יידעו על קיום קשרי הידידות בין הנתבע לבין המתלוננת. זו תשובה מביכה ונטולת יסוד בעליל. אי-אמירת האמת גם בעניין זה מוסיפה נדבך התומך בגרסת המתלוננת. הכיצד זה אסור שיידעו על קשרי ידידות ביניהם? זהו "סוד" שאין לחשוף אותו??

בצר לו, ובעדות "מתגלגלת" ו"מתוחכמת", המנסה לייצר משמעות שאינה קיימת, הנתבע ציין בהמשך עדותו כי הכוונה של המתלוננת הייתה שאסור שאנשים יידעו על הקשר ביניהם, כיוון שאנשים יירכלו על היחסים ביניהם. לכן הוא ציין כי צריך להתאפק, כשכוונתו הייתה שיש להתאפק מלהראות יחד במקומות ציבוריים. אין לגרסה זו הגיון כלשהו, מול המציאות ומול הדברים שנכתבו במיילים. המתלוננת מדברת על מה שיקרה אם מישהו יידע על "הקשר הזה בדיוק", ולא על מה יקרה אם מישהו ירכל באופן לא נכון על הקשר ה"ידידותי". גם בקשר ל"התאפקות", אין בסיס לטענה כי מדובר על התאפקות שלא להיפגש במקומות ציבוריים, כיוון שאנשים יירכלו. מדובר הרי במנחה ומונחה. מאימתי מוסקות "מסקנות" בדבר קשר אינטימי, כאשר מנחה נצפה מדבר עם המנחה שלו? מאימתי גישה ידידותית ואוהדת גרידא, בין מנחה לבין תלמיד/ת מחקר שלו, נתפסת על ידי הציבור כמשקפת קשר אינטימי?

בנוסף, הרי המתלוננת היא זו שהעלתה במיילים את סוגיית ההתרחקות וציינה כי היא באה אליו מתוך כוונה לבקש התרחקות. הנתבע לא הצליח להסביר מדוע המתלוננת רצתה להתרחק (פר' 23/5/18, ע' 98-99).

99. אכן, הנתבע זהיר בתגובותיו במיילים ואינו מציין בהם קיום קשרים אינטימיים בין הצדדים. דא עקא, עסקינן בשתיקה (חלקית בלבד) "זועקת". אם אמנם לא היו דברים מעולם ולא התקיים קשר אינטימי, המובן מאליו היה כי הנתבע יביע תמיהה באשר לדבריה של המתלוננת ויציין כי דבריה הם חסרי שחר. היעדר ההתייחסות מתיישב עם נסיון "להלך בין הטיפות", באופן שלא יזקיק את המתלוננת להטיח בפניו במיילים ראיות מפורשות לקיום הקשר האינטימי.

100. מאלפים בעניין זה גם חילופי המיילים מאפריל 2015 (ת/7ב-ה), המתייחסים למטלפן האנונימי אשר טילפן לרעייתו של הנתבע ואמר לה כי הנתבע מקיים קשר אינטימי עם סטודנטיות. שני המשתתפים בתכתובת – המתלוננת והנתבע – מביעים תרעומת על שיחה זו ותוהים במיילים ביחס

לשאלה מי יכול להיות המטלפן. כאשר המתלוננת מעלה את האפשרות כי מדובר בבעלה של המתלוננת באותה עת (ת/7ג, ת/7ה), אין הנתבע אומר את הדבר המוכן מאליו, והמתחייב בנסיבות של היעדר קשר אינטימי בין המתלוננת לבין הנתבע. אין הוא שואל מדוע עולה כלל על דעתה של המתלוננת כי בעלה עשה כך ומה יכול להיות הקשר בין בעלה לבין האירוע. היעדר התמיהה הוא טבעי ומוכן מאליו, אם הנתבע והמתלוננת מקיימים קשר אינטימי ועולה חשש כי הבעל הנבגד מבקש להיפרע מן הנתבע.

בפר' 23/5/18, ע' 57-61, הנתבע ניסה להסביר את תגובתו במייל, באומרו כי הוא חשב שהמתלוננת מנסה לסבך את בעלה לשעבר, כפי שהיא ניסתה לסבך אחרים. אין כל הגיון בתשובה הזו. הרי בשעה זו המתלוננת עדיין אינה יודעת כי הנתבע חושד בה (אם אכן חשד בה). איזה עניין יש לה לקרב אליה את מקור השיחה האנונימית, באמצעות התייחסות לבעלה? גם אם הם מסוכסכים, הרי עדיף לה להרחיק את המקור אל מגזרים מרוחקים ממנה. ובנוסף, אם אכן לא היה קשר אינטימי, נותרת הקושיה במקומה: מה לבעלה של המתלוננת ולהתנהלותו של הנתבע? איזה עניין יכול להיות לו בפגיעה בנתבע? הרי אין ביניהם קשר כלשהו. עדיין מאלפת העובדה כי הנתבע אינו תמה על איזכור האפשרות כי בעלה של המתלוננת הוא זה שטילפן.

זאת ועוד: עצם החשיפה של הפנייה הטלפונית הנדונה אינה עניין טריוויאלי כלל ועיקר ביחסי מנחה – תלמיד מחקר. ברגיל, אין מנחה משתף את תלמיד המחקר שלו בבעיות אישיות מעין אלה. הנתבע טען בעדותו בפר' 23/5/18 כי עשה כך כיוון שחשד בה והוא קיווה שהמצפון שלה יתעורר (ע' 55-57).

101. הנתבע העיד בבית הדין כי הוא דיבר עם המתלוננת באפריל-מאי 2015 על המכתבים האנונימיים (פר' 23/5/18, ע' 39-42) והסביר כי הדבר נבע מכך שהוא חשד במתלוננת כי היא עומדת מאחורי המכתבים. תשובתו לשאלה מדוע הוא חשד בה אז הייתה לחלוטין בלתי משכנעת ולא אמינה. הוא השיב כי חשד בה מכיוון שהיא אמרה לו שהיא חושבת כי הוא (הנתבע) יזם עם פרופ' ג' קנוניה לגבי חוות הדעת השלישית.

אין כל הגיון בתשובה זו. הנתבע העיד כי השיחה בעניין "תיזת הקנוניה" הייתה בשנת 2013. מה ההגיון שהמתלוננת תבצע כעת את העבירות הנדונות, לאחר שנתיים, רק מחמת התמרמרותה שנתיים קודם לכן על עניין חוות הדעת השלישית? ומדוע שהנתבע יחשוב כי זו הסיבה לכך? עסקינן באירוע לאחר שעבודת הדוקטורט נכנסה לתלם ומתקדמת. מדוע שהנתבע יחשוב (בהנחה כי לא התקיימו יחסים אינטימיים) כי התמרמרות זו של המתלוננת, אשר לשיטתו אינה נוגעת כלל ליחסי מין (שהרי לדידו לא התקיימו ולא נדרשו על-ידיו יחסים כאלה) תוביל אותה עתה להתנכלות כלפיו, באמצעות מכתבים בתחום המיני? תשובתו (ע' 40, שם) כי "עובדה שהיא בעצם התבררה שהיא כתבה את המכתבים האלה" מנסה להניח בעליל את המבוקש. העובדה היא כי המתלוננת שלחה את המכתבים, אולם הדבר אינו מאשש כלל כי סיבת המשלוח היא טענת הקנוניה אשר צמחה שנתיים קודם לכן. כאמור לעיל, נהפוך הוא.

102. יצוין כי המתלוננת נחקרה נגדית ביחס לשאלה מדוע היא הגנה במסגרת חילופי המיילים על הנתבע, ושללה בהם את האפשרות כי הדיבורים על כך שהנתבע מטריד מינית סטודנטיות הם נכונים. תשובתה הסבירה של המתלוננת בנדון הייתה כי הנתבע שימש עדיין כמנחה שלה והיא לא יכלה כמובן לספר לו כי היא כתבה את המכתבים (פר' 9/11/17, ע' 126).

103. סימני קירבה נוספים בין הנתבע לבין המתלוננת, החורגים מיחסים רגילים בין מנחה לבין תלמיד מחקר שלו, קיימים במייל מיום 7/9/13 (ת/5), אשר בו עושה הנתבע שימוש במונח: "יקירתי" ומציין כי המתלוננת מטיחה כלפיו כי הוא לא עומד בציפיות. הביטוי "יקירתי" יכול להתפרש כניסוח אוהד גרידא, אך בהחלט לא מקובל כי תלמיד מחקר יטיח בפני המנחה שלו כי הלה אינו עומד בציפיות והמנחה יבקש להוכיח לתלמיד כי אין זה המצב. ככלל, "נטל ההוכחה" ביחסי מנחה – מונחה הוא הפוך. על התלמיד לשכנע את המנחה בכך כי עבודתו מתקדמת כראוי.

104. הנתבע הודה במשטרה כי: "בגלל הקרבה בינינו והרשיתי לעצמי לפרגן לה", לגבי המראה החיצוני של המתלוננת. ברי כי מדובר בעניין זה באמירות החורגות לחלוטין מקשרי מנחה-מונחה גרידא ואף מקשר ידידותי טריוויאלי. הנתבע גם מדבר על המונח "קירבה" ולא על "ידידות".

105. המתלוננת טענה כי היא שיתפה בעבר את פרופ' ח' בטענתה בדבר קיום יחסים אינטימיים בינה לבין הנתבע (ת/12(6)). בעדותה בבית הדין, דבריה בעניין זה היו מבולבלים ולא עקביים. המתלוננת אמרה שהיא "התחילה" לספר לו (פר' 4/1/18, ע' 29-36).

בתכתובת ת/11 מיום 10/9/15, פרופ' ח' מגיב לפניית המתלוננת, לאחר שזו ביקשה את מספר הטלפון של הנתבע. המתלוננת מתייחסת לכך "שבכל הסיפור הזה אני הוא הקורבן ואיני רוצה לדבר יותר כי הרי יחקרו אותי". פרופ' ח' משיב כי הוא לא רוצה להתערב והוא לא חלק מהעניין. ברור כי פרופ' ח' ידע על מה מדובר וחשש מפני כניסה לתסבוכת זו.

פרופ' ח' גם העיד בפני בית הדין כי אמר למתלוננת בטלפון טרם התכתובת הנזכרת לעיל, כאשר היא פנתה לקבל את מס' הטלפון של הנתבע, כי הוא לא רוצה להתערב במקרים כל כך אישיים שלה ולא רוצה לתת פרטים הקשורים לאדם שהיא מתלוננת עליו (פר' 6/3/18, ע' 32).

106. כאשר פרופ' ח' נשאל כיצד הוא ידע באותה על תלונת המתלוננת, הוא ענה תשובות לא נכונות בעליל.

תחילה הוא ציין כי ידע על כך מהפגישה עם הנציבה. דא עקא, בספטמבר 2015, פרופ' ח' טרם זומן למסור עדות בפני הנציבה. הפגישה הייתה בפברואר 2016 (נ/6), חודשים רבים לאחר מכן.

תשובה לא נכונה אחרת של פרופ' ח' הייתה כי הוא ידע על התלונה מחמת כך שהנתבע היה מושעה (פר' 6/3/18, ע' 33). ברם, ההשעיה הייתה זמן רב לאחר מכן.

פרופ' ח' "ניסה" הסבר חלופי נוסף והוא שהנתבע לא היה בחוג תקופה מסוימת, ו"אם נחבר את כל הארועים האלה, כולל הכנס, כולל הקשר הטוב שלה עם [REDACTED], זו המסקנה שהגעתי אליה". פרופ' ח' גם ציין בעדותו כי הנתבע והמתלוננת הסתובבו הרבה ביחד.

לאחר הפסקה בדיון, פרופ' ח' חזר וציין כי "אז היו לי חששות, יש פה ושם דיבורים בחוג, [REDACTED] [המתלוננת – מ' ד'] עצמה הייתה לה תקלה מסוימת עם ד"ר [REDACTED]", עניין ההנחייה שלי. כל הדברים האלה קישרתי" (שם, ע' 36). ביחס ל"תקלה", הוא התייחס לכך שהיא רצתה שהוא (פרופ' ח') ינחה אותה, אך הנתבע סירב (שם, בע' 37).

כאשר פרופ' ח' נשאל מדוע שהמתלוננת תתלונן על הנתבע אם היא בקשר טוב עימו, כדברי פרופ' ח', הוא השיב עצמו כלא מבין את השאלה ואחר כך ציין שהיא (המתלוננת) חשבה שאולי היא ולא הסטודנטית ע' תינתן את ההרצאה. זאת, בצירוף המכתבים האנונימיים שהתרוצצו. הייתה לו "הרגשה" שמדובר במתלוננת בתיק זה (שם).

כאשר הוברר כי מה שעשתה הסטודנטית ע' באותו כנס הוא בסך הכל השמעת חומר של מלומד אחר, ולשאלות ביה"ד על חוסר ההגיון בכך שהדבר יוביל לתלונה מהסוג שבנדוננו, פרופ' ח' אמר שאולי המתלוננת קינאה בכך שהתלמידה ע' הייתה מאוד קרובה לנתבע בתקופה האחרונה. הוברר גם כי הסטודנטית ע' הייתה רק מסטרנטית וכי פרופ' ח' הוא זה שהחליט כי היא תקרא את החומר באותו כנס (שם, ע' 37-41).

אין צריך להכביר מלים על חוסר ההגיון של תשובות פרופ' ח' לגבי מקור הידיעה שלו על תלונת המתלוננת. מדובר בעליל בנסיון לייצר "קו הגנה", לאחר שהסתבר בבירור חוסר האמת בתשובתו בעניין הפגישה עם הנציבה. יהיה זה מופרך בעליל להניח כי קינאה במסטרנטית על השמעת חומר של מלומד בכנס תוביל להגשת תלונה על הטרדה מינית. ברור כי הוא שמע על הקשר המיני בעבר, אם מהמתלוננת ואם מהנתבע.

107. אכן, פרופ' ח' גם העיד על כך כי כחודש לאחר פרשת המכתבים האנונימיים הגיעו אליו הסטודנטית ע' ובעלה וסיפרו לו כי המשטרה חשפה כי המתלוננת בתיק זה שלחה את המכתבים הנדונים (פר' 6/3/18, ע' 26-27 וכן במסגרת חקירתו הנגדית). דא עקא, פרופ' ח' העיד שם כי הדברים האלה רק "חיזקו את המסקנות שלי". הוא הודה כי חשד עוד קודם לכן במתלוננת, כי היא זו אשר שלחה את המכתבים. זאת, עקב כך שיכול להיות שיש לה שאיפות והיא ראתה שהסטודנטית ע' מעבירה את ההרצאה. זאת, בנלווה לכך שהיא הייתה "מאוד מקורבת" לנתבע (שם, ע' 27-28). כלומר, אותם טעמים לכאוריים (נטולי סבירות) לחשד שלו היו קיימים עוד טרם הפגישה הנדונה עם הסטודנטית ע' ובעלה. פרופ' ח' אישר כי ידע עוד קודם לכן, לטענתו עקב האינדיקציות התמוהות האמורות, על מעורבות המתלוננת במשלוח המכתבים.

זאת ועוד: המכתבים האנונימיים אינם מתייחסים כלל ליחסים אינטימיים בין המתלוננת לבין הנתבע. גם ידיעה על כך שהמתלוננת שלחה אותם מחמת קנאה בהעדפה המקצועית של הסטודנטית ע', אינה מובילה עדיין להנחה, מתוך נסיבות אלה לבדן, כי המתלוננת גורסת קיום קשר אינטימי בינה עצמה לבין הנתבע.

יודגש שוב, כי תשובתו המקורית של פרופ' ח' לשאלה הישירה כיצד הוא ידע על תלונת המתלוננת (פגישה עם הנציבה), וכן טענת ההשעיה, היו בעליל לא נכונות.

108. פרופ' ח' יכול היה לדעת אפוא על התלונה שהייתה למתלוננת ביחס להתנהלות הנתבע כלפיה, רק מהמתלוננת עצמה או מהנתבע. אפשרות אחרת היא כי הוא נוכח בעצמו בדרך כלשהי, בסימנים לקיום קשר אינטימי, בהינתן דעתו כי "הקשר הטוב שלה" עם הנתבע הוביל בסופו של דבר (להערכתו הוא) לתלונה הנדונה. "קשר טוב" גרידא לא אמור להוביל לתלונה על הטרדה מינית, אלא אם כן הוא קשר אישי קרוב מן הסוג האינטימי, אשר משתבש.

פרופ' ח' העיד כי הנתבע לא דיבר עימו על הנושא (פר' 6/3/18). מכאן עולה כי היה לו יסוד עובדתי לחשוך בדבר קיום קשר אינטימי, לאור הקירבה המיוחדת בין הנתבע לבין המתלוננת, אשר בה הוא חזה, או שהמתלוננת סיפרה לו על כך, כטענת המתלוננת.

כל האמור לעיל מוביל למסקנה הסבירה כי לפרופ' ח' היה מידע ביחס לקיום קשר אינטימי בין המתלוננת לבין הנתבע, טרם הגשת התלונה של המתלוננת.

109. בעדותו מיום 23/5/18, בע' 101-103, הודה הנתבע בעובדה בעלת משמעות רבה, אשר בשטף החקירה הנגדית הוא כנראה לא הבין עד כמה היא פועלת נגדו. מדובר בטענה שהטיחה כנגדו המתלוננת, על כך שהוא מקדם סטודנטיות רק אם הן מקיימות עימו יחסי מין. הנתבע התגונן באמירה כי המתלוננת טוענת כך כל הזמן ויש לה ים של טענות. לשאלה אם היא טענה כך גם אז, הוא השיב בחיוב.

המשמעות היא כי העובדה שהמתלוננת טענה כלפי הנתבע עוד בזמן הרלוונטי, על כך שהוא כורך יחסי מין עם קידום הדוקטורט שלה הוכחה היטב, גם באמצעות עדות הנתבע.

110. לכך שהטענות כלפי הנתבע הועלו עוד בזמן אמת נודעת חשיבות רבה. כמובן, להלכה יתכן כי המתלוננת החליטה בזמנו "לייצר" מלכתחילה תיזה עקבית שקרית כנגד הנתבע, בדבר הטרדה מינית. אלא ש"תיאוריית קונספירציה" מעין זו מחייבת תמיכה ממשית, אשר לא קיימת בענייננו. מדוע תטיח תלמידה טענות כה חמורות כלפי מי שהוא עדיין המנחה שלה? מדוע שתקלקל לעצמה את הסיוע המקצועי הרב שהיא קיבלה מהנתבע, אם לא התקיימו יחסים אינטימיים? הדבר מצטרף לעובדה כי המתלוננת דרשה להחליף את המנחה, או לפחות להוסיף מנחה, כאמור לעיל.

111. בעלה לשעבר של המתלוננת (להלן: "X") סיפר במשטרה על כך שבאמצע מרץ 2015 המתלוננת אמרה לו כי יש בכיר באוניברסיטה שהיא חייבת לעצור אותו. הוא ניחש כי מדובר בנתבע. הוא סיפר עוד כי היא הגיעה הביתה במצב לא נורמלי, כאילו פוחדת ורוועדת, עם כאב ראש, והלכה ישר למיטה. לאחר שעתיים-שלוש היא סיפרה לו שהמנחה שלה אנס אותה בכוח. בהמשך החקירה X מציין כי המתלוננת סיפרה לו על האירוע ממאי 2013, אשר בו לדבריה הנתבע שכב איתה שלא בהסכמתה, ועל כך שבהמשך היא נאלצה ללכת אליו "אחרי השעה שש בערב" והנתבע "היה מוציא לה את הנשמה". הוא ציין כי את זה היא סיפרה לו חודש לפני שנקראה לחקירה בעפולה. X גם תיאר שבמהלך תקופת ההנחייה היא הייתה מאוד עצבנית ולא רגועה, ושונה מהדמות שאותה הוא הכיר. היא רמזה לו ש"אתה יודע איך מתנהגים באוניברסיטה" (12/ת(13-14)).

בהינתן העובדה כי מדובר בעדות שמועה (X לא העיד בפנינו), בנוסף לקירבה המשפחתית באותה עת, המשקל של ראיה זו הוא מוגבל. עם זאת, אין לומר שמשקלה הוא אפסי. מדובר באדם שהוא - אשר מסר הודעה במשטרה. יש להניח כי הוא היה ער למשמעויות החמורות של מסירת הודעת-שווא בחקירה משטרתית. בהינתן העובדה כי בית-הדין אינו כבול לדיני הראיות, יש מקום לייחס משקל מסוים להודעה זו, בכל הנוגע לשאלה אם המתלוננת העלתה טענות ביחס להטרדה מינית טרם זימונה לחקירה במשטרה. יש גם לזכור כי במועד עדותה בבית הדין, המתלוננת כבר לא הייתה נשואה ל X, כך שקשה לזקוף לחובת המתלוננת את העובדה שהיא לא גרמה להופעתו בפני בית הדין.

פניית המתלוננת לחוקר פרטי

112. המתלוננת פנתה בזמנו לחוקר פרטי, מר [REDACTED] (להלן "החוקר הפרטי"). לדבריה, היא הייתה אצלו בתקופה שטרם משלוח המכתבים האנונימיים וסיפרה לו על ההטרדה המינית (פר' 9/11/17, ע' 68, 85; פר' 26/12/17, ע' 19).

החוקר הפרטי אישר בעדותו בפנינו את דבר הפנייה של המתלוננת אליו ואת תוכן הפנייה. הוא העיד כי המתלוננת סיפרה לו על כך שהיא מוטרדת מינית על ידי המנחה שלה לדוקטורט, בחדרו של המנחה. היא אמרה לו שהמנחה שלה מנסה לתמרן אותה למצבים שהם יהיו באותו חדר (פר' 29/4/18, ע' 3, 8. על כך שמדובר היה בחדרו של המרצה, ר' שם, ע' 11). בחקירה הנגדית ב"כ הנתבע הטיח בהמשך בפני החוקר הפרטי (ע' 24) כי הוא לא דיבר קודם לכן על תימרון המתלוננת כך שיהיו באותו חדר. דא עקא, הטחה זו אינה נכונה, שכן החוקר הפרטי אכן אמר זאת, כאמור לעיל.

113. החוקר הפרטי העיד על כך שהמתלוננת תיארה בפניו את ההטרדות המיניות, אך הם לא נכנסו לרזולוציות של מה בדיוק ואיפה. "היה לה מאוד קשה להוציא את זה..". (פר' 29/4/18, ע' 4). לגבי כמות הפעמים של ההטרדה המינית, החוקר הפרטי העיד כי היא לא נקבה בכמות הפעמים או הימים,

אך הוא הבין כי מדובר במשהו שיטתי לאורך זמן. הוא לא זכר אם היא אמרה כמה זמן זה נמשך (שם, ע' 10).

יצוין כי ~~X~~ בעלה של המתלוננת, היה בפגישה, אך החוקר והמתלוננת לא נכנסו בשיחה לשאלה מה הייתה מהות ההטרדה המינית (פר' 29/4/18, ע' 23).

בשיחה הטלפונית של החוקר הפרטי עם הנציבה (ת/32), הוא סיפר שהמתלוננת הגיעה אליו עם בעלה ובנם, ותיארה מעשים מגונים מצד הנתבע.

המתלוננת העידה כי החוקר הפרטי המליץ לה להקליט את הנתבע, משום שבאוניברסיטה יאמינו לאיש סגל ולא לתלמידה. החוקר הפרטי העיד בבית הדין כי אמר למתלוננת שדרוש תיעוד (ר' פר' 29/4/18, ע' 3). הוא המליץ לה לפנות לאוניברסיטה בתלונה רק אם יהיה לה תיעוד (פר' 29/4/18, ע' 14, 17, 18). ר' בעניין זה גם ת/32 – סיכום שיחה עם הנציבה.

114. החוקר הפרטי העיד כי היא באה אליו כיוון שרצתה לדעת איך לפתור את הבעיה:

"היא פחדה על הקטע של הדוקטורט, שאם היא תלך ותתלונן אז זה

יפגע לה בדוקטורט" (פר' 29/4/18, ע' 12).

באשר למועד אשר בו המתלוננת הייתה אצלו, החוקר הפרטי לא זכר ממש את המועד, אך ציין (פר' 29/4/18, ע' 19), שהדבר ארע שנה טרם שיחתו הטלפונית עם הנציבה (ר' סיכום השיחה הטלפונית עם הנציבה בת/32). השיחה עם הנציבה הייתה בפברואר 2016, דהיינו המתלוננת הייתה אצלו בסביבות פברואר 2015. בתשובה לשאלה, החוקר הפרטי שלל את האפשרות כי מדובר היה ביוני 2015 וציין כי: "לא נראה לי, נראה לי יותר רחוק, זה היה מוזמן". הוא גם ציין כי האירוע היה לפחות שלוש שנים טרם עדותו בבית הדין, באפריל 2018.

המתלוננת העידה בבית הדין כי הפגישה עם החוקר הפרטי הייתה לפני משלוח המכתבים האנונימיים (פר' 9/11/17, ע' 85; פר' 26/12/17, ע' 19).

החוקר הפרטי נשאל אם הוא ידע שהמתלוננת נחקרת באותה עת בגין העבירה של משלוח המכתבים האנונימיים והוא השיב בשלילה (פר' 29/4/18, ע' 7). למעשה, אין תימה בכך. מסתבר כי הפגישה הייתה טרם אותו מועד.

לפגישה זו הייתה המשכיות מסוימת, כאשר המתלוננת, על פי הצעת החוקר הפרטי, הקליטה את הנתבע ברכבת, כמפורט לעיל.

115. קשה להלום כי המתלוננת תבדה מליבה באותה עת סיפור מעין זה ותיגש עימו לחוקר פרטי, מה יכולה הייתה להיות הסיבה לבדות עלילה מעין זו ולבקש סיוע מחוקר פרטי? מדובר בתקופה טרם פרשת משלוח המכתבים וטרם הגשת תלונה כנגד המתלוננת. מדובר גם בתקופה לפני הכנס אשר בו נערכה הקראת המאמר על ידי הסטודנטית ע', אירוע אשר נטען כנגד המתלוננת כי הוא כי גרם לה לרגשי קנאה אשר הובילו אותה להעליל על הנתבע.

קשה להעלות על הדעת סיבה להתנהלות מעין זו, אלא אם כן הטענות בדבר הקשר האינטימי הן נכונות או עסקינן בשיבוש דעת אצל המתלוננת, דבר אשר לא נמצאו אינדיקציות לכך בעדויות ובשעות הרבות של העדת המתלוננת בבית הדין.

פרשת החוקר הפרטי מהווה אם כן חיזוק חשוב לגרסת המתלוננת.

נסיון הנתבע למנוע חקירת משטרה

116. בעלה של הסטודנטית ע' העיד במשטרה כי הנתבע ניסה למנוע חקירה משטרתית בפרשת המכתבים האנונימיים, אשר התייחסו לתלמידה ע' ולנתבע. זאת, בשיחה של הנתבע עם בעלה של הסטודנטית ע' (ר' 4/1 לו).

עדותו של הנתבע בבית הדין אישרה נתון זה, אף כי זאת רק לאחר הכחשה או "חצי הכחשה", אשר הלכה והתפוגגה עם התפתחות החקירה (פר' 23/5/18, ע' 105-113). בחקירתו הנגדית הנתבע נשאל מדוע לא סיפר לבעלה של הסטודנטית ע' או למשטרה על כך שהוא חושד במתלוננת, כך שנושא זה יהיה בפני המשטרה. בתחילת הדברים, תשובתו הייתה כי הוא לא רצה להיות נבזי ולפגוע במתלוננת, כאשר אין לו ראיות חותכות לכך (שם, בע' 105-109). הוא גם ציין כי חשש מן האפשרות כי בעלה של המתלוננת יפגע בה.

דא עקא, תוך כדי העדות הוברר יותר ויותר שהנתבע העדיף כי הנושא כלל לא ייחקר משטרתית. בע' 108 לפר' 23/5/18, הוא אומר: "מה אתה חושב שכל הזמן צריך ללכת למשטרה? מה זה הפיתרון, פיתרון הקסם? לא תמיד".

בתשובה לשאלה אם הוא אמר לבעלה של התלמידה ע' כי עדיף לסגור את העניין בלי חקירת משטרה, הוא השיב:

"לא. כי, אני לא זוכר אם אמרתי דבר כזה אבל אמרתי שמשטרה זה בדרך כלל כאב ראש, זה בעצם להזמין כל מיני אנשים וזה, לפעמים אי אפשר לדעת גם איך העניינים יתקדמו אם בכלל" (פר' 23/5/18, ע' 109).

מדוע יהיה הנתבע מוטרד מהשאלה "איך העניינים יתקדמו", אלא אם כן הם יתקדמו לקראת חקירה כנגדו הוא? הרי אם הם יתקדמו רק לבירור השאלה מי מעליל עליו, הוא אמור להיות מרוצה מכך.

בעקבות ההטחה כנגדו במהלך עדותו כי הוא חשש מחקירה נגדו, הנתבע העיד באופן החלטי (להבדיל מ"אני לא זוכר"), כי הוא לא אמר שעדיף לסגור את העניין מחוץ למשטרה, אלא שזה בדרך כלל כאב ראש וכרוך בזימון עדים (פר' 23/5/18, שם, בע' 110).

בהמשך העדות הנתבע העיד כי:

"ואז אמרתי לבעלה של [הסטודנטית ע' – מ' ד'] בעצם אתה כאן גורר את החוג

עכשיו לחקירה שהיא מהווה כאב ראש כי הרי העניין לא יכול, יכול שלא יסתיים רק [המתלוננת – מ' ד'] ו [ומ' – מ' ד'] [אולי גם יזמינו עוד סטודנטים...או סטודנטיות. "

מהם דברים אלה, אם לא נסיון לשדל את בעלה של הסטודנטית ע' להימנע מהגשת תלונה במשטרה?? הדבר ברור לחלוטין. אין עסקינן באמירות "סתמיות" המתארות את העתיד לקרות בעקבות חקירה, אלא בבקשה חד-משמעית מבעלה של הסטודנטית ע' שלא לפנות למשטרה.

כאשר הנתבע נשאל מה הרע בכך שייבררו מי כותב עליו מכתבים אנונימיים, הנתבע מיתמם ואומר, כאילו לא העיד אך עתה כי הוא ניסה להניא את בעלה של [המתלוננת – מ' ד'] מהגשת תלונה, כי:

"שתברר, מה למה לא?" (שם)

ובסופו של דבר, הודאת הנתבע בעובדות נאמרת ב"רחל בתך הקטנה" (שם, בע' 112-113):

"ש: "ולכן פנית אליו וביקשת ממנו לסגור את זה בלי התערבות במשטרה?"

ת: שאלתי אם הדבר הזה אפשרי והוא אמר לי שהוא הולך עד הסוף אז אמרתי לו בסדר. "

117. התנהלות הנתבע בהקשר זה מחזקת אף היא בעליל את טענות המתלוננת. מדוע יהיה לנתבע עניין למנוע חקירה ביחס לעבירה שנעשתה על ידי המתלוננת כלפיו, מתוך רצון לפגוע בו? לנתבע כבר היה חשד כבד כי המתלוננת שלחה את המכתבים האנונימיים. איזה עניין יש לו להגן עליה? ומדוע יעשה איש סגל בכיר מהלך כה תמוה של שידול בן-זוג של סטודנטית בחוג להימנע מחשיפת עבירה של סטודנטית אחרת כלפיה? לא ניתן אלא להסיק כי הנתבע חשש מחקירה משטרתית, מחמת הבנתו כי בחקירה תועלינה הטענות בדבר ההטרדה המינית של המתלוננת. האמירה של הנתבע כי הוא דאג לחוג ולסטודנטיות אחרות היא במובהק אמירה מיתממת. לראש חוג נורמטיבי בוודאי צריך להיות עניין כי תיחשפנה עבירות הפוגעות באנשים בחוג ובערכי מוסר. לא יכול להיות לו עניין להכשיר פגיעה של סטודנטית אחת באחרת ולהסות עבירות.

אכן, לא מן הנמנע כי אדם יחשוש מפני האפשרות כי תועלה כנגדו תלונת-שווא ועל-כן הוא יעדיף להימנע מקיום חקירה כלל. עם זאת, עריכת מאמץ אקטיבי וכה בעייתי מצדו של ראש חוג למנוע

חקירה, כפי שהדבר נעשה, לטובת אדם אשר ביצע עבירה כלפי הנתבע עצמו, מצביעה על חשש כבד מפני תוצאות החקירה. חשש זה מתיישב יותר עם ההערכה כי מדובר בתלונת-אמת מאשר בתלונת-שווא. לא בכדי הנתבע הבין כי עליו להימנע ככל יכולתו להימנע מהכרה בעובדה כי הוא ניסה לשדל את בעלה של הסטודנטית ע' להימנע מהגשת תלונה למשטרה.

המתלוננת העידה כדלקמן על החשש של הנתבע מפני חקירה משטרתית:

"...עכשיו אני נזכרתי, הייתי בעבודה, אמרתי לו שהתקשרו אלי מעפולה ואני יודעת, שזהו אני חייבת להגיד את הכל, אני אספר את הכל, אז הוא אמר לי, ככה הרגשתי פחד בקול שלו והוא אמר לי, כאילו אני הרגשתי את הפחד בקול שלו, כן אני הרגשתי את הפחד."
(פר' 26/12/17, ע' 44-45).

קיום או היעדר מניע למתלוננת להעלות תלונת-שווא בענייננו

118. המתלוננת ביצעה מעשה חמור, של משלוח מכתבים אנונימיים, בטענה כי הנתבע מקיים יחסים אינטימיים עם תלמידה אחרת. מעשה זה הוביל בהמשך לכתב אישום נגד המתלוננת ולהרשעתה בבית-המשפט. כמובן, גם העלאת תלונת-שווא בעניין הטרדה מינית, אם כך ימצא הדבר, תהווה מעשה חמור.

יש לנסות ולהעריך אם היו למתלוננת סיבות להעליל על הנתבע עלילת-שווא, בדבר הטרדתה המינית על ידי הנתבע.

119. כאמור לעיל, בשלבים מסוימים טענת הנתבע הייתה כי המתלוננת קינאה בסטודנטית ע' עקב כך שהיא קיבלה את התפקיד לקרוא חומר של מלומד מסוים, בכנס שגערך.

לטענה זו אין יסוד. ראשית, לא הנתבע החליט בשאלה מי יקרא את החומר. שנית, אין כל הגיון בגרסה שלפיה עקב העדפת תלמידה אחרת (ואף בעניין לא מרכזי כשלעצמו), החליטה המתלוננת לבצע מהלך נקמני כה חמור ואף פלילי, של משלוח המכתבים הנדונים והגשת תלונת שווא בענייני הטרדה מינית, אשר כידוע לכל, כרוך בהליך בירור חושפני החודר לפרטיותה. המניע לכך חייב להיות הרבה יותר עמוק ומטלטל, מאשר העדפת תלמידה אחרת בקריאת חומר בכנס.

כאשר בחקירה הנגדית הוטח במתלוננת כי המניע היה קנאה בסטודנטית ע' לאור עניין הכנס, המתלוננת השיבה:

"אני אגיד, את חושבת שאני מטומטמת, אני אעשה דבר כזה, אכתוב מכתבים בגלל שאני מקנאה [בסטודנטית ע' – מ' ד']", ככה את חושבת, את לא יודעת איפה אני נמצאת, באיזה מדינה, המשטרה יודעת איפה אני נמצאת עכשיו, מתי אני נכנסת לשירותים".
(פר' 26/12/17, ע' 58-59).

כך גם באשר לטענה כי עסקינן בנקמה של המתלוננת עקב כך שהנתבע לא דאג לכך שהיא תקבל מילגת קיום (ר' העימות במשטרה - ת/12(62)-(63)). המתלוננת ציינה כי קיבלה שלוש מלגות והנתבע אמר כי היא לא קיבלה מלגת קיום. בתגובה לכך, המתלוננת השיבה בעימות: "אז מה, לא לא התעצבנתי בשלב א לא מקבלים מלגת קיום. זה הכל התחיל בשלב א".
תגובה זו רומזת לכך כי בשלב כלשהו המתלוננת אכן ציפתה כי הנתבע יסדר לה מלגת קיום. ברם, בכל מקרה לא סביר כי עניין המילגה היה גורם לה לנקוט צעד כה בלתי מתקבל על הדעת ומסוכן, של הגשת תלונת-שווא במשטרה, על הסיכונים הכבדים הנלווים לכך.

120. הנתבע ביקש לקשור בין מועד הגשת התלונה של הסטודנטית ע' במשטרה כנגד המתלוננת, לבין המניע להגשת התלונה של המתלוננת כנגד הנתבע.

אכן, תלונת המתלוננת במשטרה הוגשה מספר ימים בלבד לאחר הגשת התלונה נגדה על ידי בעלה של הסטודנטית ע'. הדבר מלמד על כך שהעיתוי להגשת התלונה כנגד הנתבע על ידי המתלוננת אמנם הושפע מכך. המתלוננת למעשה אף מודה בחקירה במשטרה בכך שהעובדה כי היא נחקרה גרמה לה לכך ש"עכשיו החלטתי לבוא להתלונן על הכל" (ת/12(6)).

דא עקא, העבירה של משלוח המכתבים בעניין קיום יחסים אינטימיים של הנתבע עם הסטודנטית ע' התרחש כמובן קודם להגשת התלונה כנגד המתלוננת, בגין ביצוע עבירה זו. משלוח מכתבים אלה הוא אירוע חריג וחמור, אשר הבנת הסיבות לביצועו היא בעלת נפקות מהותית בענייננו.

מדוע תעשה תלמידת מחקר מעשה מעין זה? מדוע היא תחפוץ לפגוע באופן כה חמור ואף עברייני במנחה של עבודת הדוקטורט שלה, אשר מבחינה מקצועית, העבודה מולו מתבצעת באופן שלמצער אינו מקומם, וככל הנראה הוא אף טוב ומיטיב? מדוע היא תבחר לטעון לשם כך טענות בתחום היחסים האינטימיים דווקא? דרושות סיבות עוצמתיות או יצרים עזים ומרים, על מנת לעשות כן.

המתלוננת העידה כי היא הפצה שהנתבע יחוש תחושות פחד, כפי שהיא חוותה ביחסיה מולו. כפי שהעידה במשטרה (נ/4א, ע' יח), היא רצתה בכך "לקבל את הנחת". מגיע נוסף ומרכזי היה להביא להתרחקות הנתבע ממנה. היא רצתה שהוא "יתרחק ממני, אני רציתי להזהיר את [הנתבע] דרך [הסטודנטית ע' – מ' ד']". לשאלה: "להזהיר שמה?" היא משיבה: "הוא השתנה, הוא החזיר את הפרק

החדש בזמן והוא לא מבקש ממני שום דבר" (נ/4 א' ע' כ). לרצון להביא להתרחקות הנתבע, ר' גם ת/12(6)).

ברור כי תשובתה ביחס לכך שהנתבע השתנה מבקשת לומר כי משלוח המכתבים האנונימיים הצליח מבחינתה במובן זה, שהנתבע הפסיק לדרוש כי היא תקיים עימו יחסים אינטימיים, כתנאי לאישור פרקים, כפי שהנתבע דרש בעבר (ר' גם בהמשך חוות דעתי להלן).

121. מניע הנקמה, כגורם למשלוח המכתבים, עלה במסגרת עדותה של המתלוננת בבית הדין. ר' פר' 26/12/17, ע' 14:

"מה את חושבת? עוד פעם, את חושבת שזו סחיטה, נכון? הוא, אולי
שלוש שנים הוא סחט אותי ככה, לא מגיע לו קצת שיפחד?"

בעדותה בבית הדין (פר' 16/10/17, ע' 59-60) ציינה המתלוננת כי בעקבות פנייתה האנונימית לרעיית הנתבע, היא חשה אצל הנתבע את הפחד שבעבר היא בעצמה חשה מולו והדבר סייע לה להתחזק ולדרוש את הפסקת ההנחייה של הנתבע בכלל. המתלוננת הוסיפה בהקשר זה (פר' 9/11/17, ע' 28) כי הנתבע לא הסכים להפסיק את ההנחייה והיא לא הייתה יכולה אפילו להמשיך להיפגש איתו (שם, שם).

המתלוננת העידה עוד כי היא פחדה מהנתבע (פר' 26/12/17, ע' 17).

122. ברור כי המתלוננת העדיפה לפגוע בנתבע וליצור אצלו נקודת חולשה מבלי להיחשף באמצעות הגשת תלונה, אשר במסגרתה היא תידרש לחשוף את העובדה כי היא עצמה קיימה קשר אינטימי עם הנתבע ולהיחקר בנדון, דבר אשר היה פוגע בה במסגרת הקהילה שלה.

יצוין עוד, כי במסגרת חקירתה הנגדית בבית הדין, המתלוננת נשאלה אם הגשת התלונה על-ידיה נבעה מהרצון שלה לחמוק מאחריותה למכתבים האנונימיים. היא הכחישה זאת נמרצות (פר' 26/12/17, ע' 9-10).

123. כאשר הנתבע נשאל מה יכול היה לגרום למתלוננת להאשים אותו בהאשמות שווא, הוא השיב כי:

"אני לא יודע. המוח המעוות שלה מייצר דברים מוזרים... היא האשימה אותי גם בכל מיני דברים. זה מוזר? לא מוזר בעיני כי היא כל כך הטיחה בי האשמות והכפישה את שמי וכל הזמן ניסתה לבזות אותי

ולתכפיש את שמי, בכל צורה שהיא ולפעמים דברים שלא הגיוניים שלא מתיישרים..הבחורה הזאת יש לה מוח מעוות" (פר' 29/4/18, ע' 117-118).

124. הנתבע נשאל כיצד דבריו מתיישבים עם העובדה כי הנתבע בא לקראת המתלוננת בשורת עניינים, ואף באופן חריג. הוא בחר בה כעוזרת מחקר, למרות שלא הכיר אותה ולמרות היעדר כישורים מתאימים אצלה. הוא קיבל אותה ללימודי הדוקטורט ונכח כבר בשלב א' שהיא לא יודעת אפילו לנסח מכתבים פשוטים. למרות כך, הוא המשיך להנחות אותה וביקש עבורה ארכות. בנוסף, הוא חשף בפניה שלא כהלכה טרם הזמן הנכון את קיומה של חוות הדעת השלישית, וזאת לדבריו גם כדי שהיא תבקש להפסיק את לימודיה, כביכול ללא קשר לחוות הדעת הזו. הנתבע גם מסר לה את שמו של מחוזה הדיעה השלישי, למרות האנונימיות המחוייבת והמוכרת לו היטב. הוא אף עזר לה בכתיבת המכתב בעניין הפסקת הלימודים. לכך יש להוסיף את הסיוע המאסיבי שהנתבע סיפק לה בהכנת ההצעה המתוקנת, והעבודה שביצע על הפרקים השונים. הכיצד יתכן שלמרות כל זאת היא רוצה לפגוע בו? תהייה ברוח זו הועלתה בפניו בחקירתו בבית הדין (פר' 29/4/18, ע' 117-120).

תשובתו של הנתבע בנדון הייתה כי הוא לא יצא כלל מגדרו וכי כך הוא עוזר לכל המונחים שלו (שם, ע' 120). תשובה זו, במיוחד בהקשר לחשיפת חוות הדעת השלישית והפגיעה באנונימיות, אינה משכנעת כלל ועיקר.

בהמשך הוא הוסיף כי העלילות כלפיו נובעות מכך שהמתלוננת חשבה כי היא צריכה לקבל הרבה יותר תשומת לב והיא צריכה לקבל מלגת קיום (ר' גם הדיון לעיל). הנתבע העיד כי שמה לא עלה כלל בהקשר זה וכי ועדת הכספים של החוג היא המחליטה בנדון ללא בקשה כלשהי (ע' 121-123). קשה להלום כי עניין מעין זה, מה גם שאינו בשליטת הנתבע, יוביל תלמידה להגשת תלונת שווא ביחס להטרדה מינית.

125. אין יסוד לטענת הנתבע כי אין לחפש הגיון אצל המתלוננת, שכן יש לה "מוח מעוות". המתלוננת הותירה במהלך שעות החקירה הרבות רושם של אישה מיושבת היטב בדעתה, אשר אינה מבצעת מעשים חסרי-פשר ותכלית. כמובן, בפרשת המכתבים היא עשתה מעשה שלא ייעשה, כפי שאכן הודתה בפנינו, אך אין מדובר באישה בלתי רציונלית אשר ללא פגיעה בה תעשה מעשה מעין זה, עקב שיבוש הדעת.

ההיכרות עם משפחת המתלוננת

126. שאלה היא אם קיומה של היכרות של הנתבע עם משפחתה של המתלוננת מוסיף תמיכה למהימנות גרסתה של המתלוננת. הנתבע הכיר את בעלה דאז של המתלוננת (פר' 23/5/18, ע' 18 -

19). מסתבר כי הוא הכיר גם את אחיו של בעלה, וזאת כבר באירוע במכון ון ליר. הוא ציין כי האח היה [REDACTED], [REDACTED] (שם, שם). נתונים אלה כשלעצמם עדיין אינם מספקים כמובן תמיכה לטענה בדבר קיום קשר החורג מידידות גרידא, בין הנתבע לבין המתלוננת. יתכן כי במסגרת קשר ידידותי בין מנחה לבין תלמידת מחקר שלו תתקיים היכרות כזו. לכך הוסיף הנתבע כי הוא והמתלוננת נסעו יחד לא אחת ברכבת, למקום מגוריהם [REDACTED]

מהתכתובת ת/7 עולה כי הנתבע ידע שבעלה של המתלוננת [REDACTED], דבר המעיד על היכרות מעמיקה למדי, אך גם היבט זה אינו מספק תמיכה משמעותית כלשהי לכך שהיחסים חרגו מיחסי ידידות.

עם זאת, אמירה תמוהה מסוימת של הנתבע במהלך עדותו אינה מתיישבת עם הטענה כי עסקינן בקשר ידידותי ותמים גרידא. הכוונה היא להתייחסות [REDACTED] של המתלוננת. בע' 61 לפר' מיום 23/5/18, הנתבע העיד כי:

"...אם אני הייתי רוצה להיות נבזי אתה יודע שכל הסיפור הזה שעכשיו מתנהל היה

מסתיים בדקה... פשוט טלפון [REDACTED] והכל היה מסתיים, כל הסיפור הזה. תאמין לי."

ר' גם שם, בע' 62. הנתבע הכיר אם כן את [REDACTED] של המתלוננת. בנוסף, מדבריו של הנתבע עולה החשד כי הוא שקל לספר [REDACTED] של המתלוננת דבר-מה המאיים מאוד על המתלוננת. אין בידינו האפשרות לשער מהו אותו מידע (לא מן הנמנע כי מדובר על חשיפת הקשר האינטימי עמו, אף כי לא ניתן לקבוע זאת), אך עצם העובדה כי הנתבע מעלה על דעתו כי הוא יכול היה לסחוט את המתלוננת בדרך זו, כך שהיא תסתלק מהתלונה נגדו, מעורר מחשבות נוגות.

עדות [REDACTED] (להלן: "ש")

127. התרומה של עדות ש' (ר' פר' 6/3/18, ע' 91 ואילך) לבירור האמת היא קלושה.

ש' אמנם אישרה כי היא רצתה להיכנס בשנת 2013, בשעות הערב (בסביבות השעה 19.00) לחדר שבו ישב הנתבע. היא זכרה שזה היה בחורף כי היא הייתה עם מעיל, אולי בדצמבר 2012 או ינואר 2013. הדלת הייתה נעולה עם מפתח בפנים, שכן היא לא הצליחה לפתוח את הדלת עם המפתח שלה. לקח לנתבע כשתיים או שלוש דקות עד שהוא פתח את הדלת, כאשר בחדר ישבה המתלוננת. עם זאת, היא ציינה כי הדלת אינה נטרקת כראוי, כך שצריך לנעול אותה אם רוצים לשבת בשקט. היא לא ראתה את המתלוננת בוכה. היא גם אמרה שהכל יכול להיות, כשנשאלה אם מדובר היה בהמתנה של דקה אחת בלבד.

עדה זו חששה מאוד להעיד, שמא יכולע לה בקריירה האקדמית בעתיד. היא ביקשה וקיבלה הבטחה כי הנתבע לא יהיה מעורב בהליכים עתידיים הנוגעים אליה (ת/25). גישתה במהלך העדות הייתה מסוייגת מאוד וניכר היטב אי-הנוחות שהצורך להעיד גרם לה.

על רקע הרתיעה של ש' ממסירת עדות כנגד הנתבע, אין לומר כי העדות שלה על פרק זמן יחסית ארוך לפתיחת הדלת היא לחלוטין חסרת משמעות. עם זאת, בהינתן העובדה שהיא הסתייגה מן הוודאות ביחס להערכת משך הזמן שלקח לנתבע לפתוח את הדלת, בסופו של דבר אין לייחס לעדותה חשיבות כלשהי.

נוכחות בעלה של המתלוננת בחקירות

128. אחת הסוגיות שהתעוררה שוב ושוב במהלך הדיונים היא אם בעלה באותה עת של המתלוננת נכח בחקירות במשטרה ואם הדבר השפיע על אימרותיה באותן חקירות.

המתלוננת העידה במשטרה במסגרת החקירה שנפתחה נגדה בתחנה בעפולה, בגין משלוח המכתבים האנונימיים. כמו-כן היא העידה בתחנת המשטרה בעכו, שם הגישה את תלונתה כנגד הנתבע, ובתחנת המשטרה ת"א צפון הירקון, לשם הועבר התיק מהתחנה בעכו.

החוקר בתחנת עכו ציין בת/12(69) כי המתלוננת הגיעה אליו יחד עם בעלה. המתלוננת העידה בפני החוקרת [REDACTED] (להלן: "החוקרת ב") בתחנת ת"א צפון הירקון, כי בעלה נכח בתחילת החקירה ב"עדות הקודמת" (יש להניח כי מדובר בעדות בתחנת עכו) ואחר כך יצא, לפי בקשת החוקר (ת/12(68)).

המתלוננת אמרה לחוקרת ב', במענה לשאלת החוקרת, [REDACTED] מן הכתוב עולה כי החוקרת ב' שאלה זאת מיוזמתה. בעדותה בפנינו, היא הסבירה את השאלה הזו בכך שנוכחות אדם קרוב בעת החקירה יכולה לעתים לסייע לבחוקר להיפתח ולעתים להפריע לכך (פר' 3/7/18, ע' 23).

יוער, כי המתלוננת הגדירה את מצב הדברים ביחס לחקירה בעכו, כמצב שבו "בעלה היה בעדות", אף כי היא בעצמה ציינה מייד קודם לכן שהוא נכח רק בתחילת העדות. צורת התייחסות זו יכולה להסביר את עדותה בבית הדין בעניין נוכחות בעלה בתחנת עכו (פר' 26/12/17, ע' 67-69). בעדותה בבית הדין, שם, בע' 70, היא חזרה על כך כי בעלה לא היה שם כל הזמן. עם זאת, היא ציינה כעת כי היה "רוב הזמן", [REDACTED]. קיים בעניין זה פער בין "רוב הזמן" לבין "התחלת העדות".

החוקר המשטרתי בעכו העיד בפני בית הדין (פר' 3/7/18). הוא העיד שוב ושוב כי הוא אינו זוכר קונקרטי את האירוע (ע' 5-9), אך על-פי הנוהל, בעלה של המתלוננת לא אמור היה לשבת איתה בחקירה. הוא ציין כי אינו יכול לשלול בכל זאת אפשרות שבעלה ישב בעדות, אך רוב הסיכויים שהוא לא ישב עימה (ע' 6). הוא הזכיר פעמיים אפשרות כי בעלה של המתלוננת ישב בחוץ ושמע דברים (שם, בע' 6-8). [REDACTED] דבריו של החוקר בע' 10-12 לפרטיכל מיום 3/7/18 מתיישבים עם דבריה של המתלוננת על כך שבעלה ישב עימה בתחילת הדיון (בעוד שהיא הפריזה באמירה הנוספת לגבי "רוב

הזמן"). החוקר ציין כי יכול להיות שבעלה ישב עימה בשיחה המקדימה (טרם התייעוד של החקירה). בשיחה המקדימה קיימת התייחסות לשאלה על מה המתלוננת רוצה להגיש תלונה ומה קרה "בגדול". החוקר ידע מעורך-דינה של המתלוננת כי אמורה להגיע מתלוננת על תקיפה מינית. בע' 12 לפרטיכל, החוקר ציין כי השיחה המקדימה – "זו שיחה של כמה משפטים, של אני גברת זה, באתי להגיש תלונה על מישוהו שתקף אותי מינית או אנס אותי או נישק אותי או נתן לי מכות, הכל."

לגבי החקירה בתל אביב, בת/68 מציינת החוקרת ב' כי היא ביקשה מבעלה של המתלוננת להמתין בחוץ. גם ביחס לחקירה בעפולה, החוקר א' העיד כי בעלה של המתלוננת חיכה בחוץ והוא חקר אותו בנפרד מהמתלוננת (פר' 9/8/18, ע' 13).

יצוין, כי בחקירה הנגדית של המתלוננת בבית הדין ביחס לשאלה אם היא שוחחה עם בעלה על החקירה המשטרתית שהיא עברה, המתלוננת השיבה באופן מתחמק כי היא אינה זוכרת ובהמשך – כי היא אינה רוצה לענות. המתלוננת הוזהרה על ידי בית הדין כי נתונה לה הזכות שלא לענות על שאלות בנדון, מחמת החסיון מפני הפללה עצמית. במקרים מסוימים היא ניצלה זכות זו על ידי סירוב להשיב, ובמקרים אחרים היא בחרה (שלא כראוי) להשיב כי היא אינה זוכרת.

129.

130.

131. במסגרת עדותה בחקירה בתחנת ת"א צפון הירקון, שאליה הועבר התיק, המתלוננת לא חזרה על הטענה בדבר היעדר הסכמה כלל. היא העידה על הטרדות מיניות וניצול יחסי מרות ולא אמרה כי התנגדה בעת קיום יחסי המין. החשד כלפי הנתבע הוגדר בתיק המשטרה כניצול יחסי מרות ואיומים ולא כתיק אונס. החשד מתייחס לכך שחלק מהמקרים היו בהסכמה וחלק לא, אך זאת במסגרת תיאור ניצול יחסי מרות ואיומים (ת/12/15)). מכל מקום, בגוף אימרותיה בחקירה היא סיפרה סיפור אשר תואם בעיקרו את עדותה בבית הדין.

למעשה, הפער בין עדותה הקצרה בתחנה בעכו לבין עיקרי עדותה בתחנת צפון הירקון אינו עמוק. בתחילת הדברים היא מתארת בעדותה בעכו כיצד הנתבע בעל אותה במשרדו במאי 2013, באירוע קצר של שתי דקות, וציינה כי היא הרגישה גועל נפש והייתה מאוד פגועה (ת/12/5)). היא אינה אומרת במפורש דבר בשאלת ההסכמה שלה לאירוע. בהמשך העדות, כאשר נשאלה כיצד התנגדה, המתלוננת העידה כי: "לא השתמשתי באלימות נגדו, אבל בכל פעם אני הייתי אומרת לו תרחק ממני". היא העידה כי לא צעקה, שכן היא התביישה (ת/12/6)).

מייד בהמשך, כאשר היא נשאלת למה אם הנתבע שכב איתה פעם אחת שלא מרצונה היא חזרה ושכבה איתו כמה פעמים, היא עוברת למעשה אל הפאזה של קיום יחסי מין בהסכמה פגומה מחמת הלחצים שהפעיל הנתבע:

"אני הייתי חוזרת כי אם אני לא אלך ולא אסכים היה מאיים עלי ואומר לי כי הוא לא ייתן לי להשלים את העבודה באוניברסיטה" (ת/12/6)).

יש לציין עוד כי על-אף ההבדל המשפטי בין אונס לבין ניצול יחסי מרות על מנת לקבל הסכמה ליחסי מין, הרי שבשני המקרים לא קיימת הסכמה חופשית, והדיוטות לא בהכרח מבחינים בין שני סוגי המצבים.

החקירה בעפולה

132. המתלוננת נחקרה במשטרה בעפולה על ידי חוקר בשם [REDACTED] (להלן "החוקר א"), ביחס לעבירה בעניין המכתבים האנונימיים. בעדותה בבית הדין היא ציינה כי לפני תחילת החקירה היא סיפרה לחוקר על המעשים שהנתבע עשה כלפיה (פר' 26/12/17, ע' 28).

הודעת המתלוננת בפני החוקר א' הוגשה לתיק, כ-4/4(טז). הנתבע טוען כי מסמך זה מצביע על כך שהמתלוננת לא התייחסה לטענותיה בתחום המיני כלפי הנתבע, והדבר מעיד על חוסר המהימנות של גרסתה.

133. עיון במסמך נ/4(טז) מצביע על כך שהמתלוננת העידה כי המטרה במשלוח המכתבים לא הייתה הסטודנטית ע', אלא הנתבע. היא ידעה שהסטודנטית ע' תמסור את המידע הזה לנתבע, "ואני אקבל

את הנחת" (ע' 3 להודעה במסמך נ/4(טז)). היא הוסיפה כי: "היא לא הייתה המטרה, אני לא התכוונתי לפגוע בה אני התכוונתי לפגוע [הסטודנטית ע' – מ' ד'] תגיד לד"ר [שם]. שאני יודעת על הקשר" (שם).

בהמשך, באותו עמוד, היא אומרת כי שלחה את המכתבים "כי ביקשתי מד"ר [שם] שיפסיק שהוא לא יהיה המנחה שלי, ולכן שלחתי את המכתבים לאחריים". ולשאלה מה היא רצתה להשיג היא משיבה: "שד"ר [שם] יתרחק ממני". ובאותו עניין היא ממשיכה ומסבירה כי לא רצתה להיות הקורבן ושהיא ימשיך להיות המנחה שלה, "אז אני רציתי לעשות יותר לחץ ושלחתי עוד מכתבים".

כאשר היא נשאלה מה סיפרה בעניין זה לבעלה דאז, היא השיבה: "סיפרתי לו הכל, מה שאני עברתי מהתחלה עם ד"ר [שם]. ומייד בהמשך היא אומרת שהיא אמרה לנתבע:

"אמרתי לו שאני אדבר על הכל, אחרי שהזמנת אותי למשטרה" (ע' 4 להודעה).

ומייד בהמשך, בתשובה לשאלה אם הנתבע יודע שהיא זומנה למשטרה, היא מעידה: "כן, והוא אמר לי תירגעי ואל תפתחי את הפה, אתם שמעתם אולי?"

134. בדברים המצוטטים לעיל ברור לחלוטין כי המתלוננת מתייחסת לטענות אישיות קשות שיש לה כלפי הנתבע, המגיעות כדי טענה לעבירות פליליות, ואשר הובילו אותה לעשיית המעשים הנדונים. מדוע תרצה דוקטורנטית שהמנחה שלה "יתרחק" ממנה? ובאיזה עניין היא "קורבן"? מכך שהחוקר אינו שואל אותה למה היא רצתה לפגוע בנתבע ומה היא עברה איתו מההתחלה, כמו גם שואל ביחס לשאלה מה היא סיפרה לבעלה ואינו שואל למה היא התכוונה כשאמרה לנתבע שהיא תדבר במשטרה "על הכל", ברור שהחוקר יודע על טענות המתלוננת, אך הוא החליט להימנע מכניסה לעובי הקורה בנושא זה.

בעדותו בבית הדין, החוקר א' למעשה הסביר כי הדבר נבע מכך שהחקירה "שלו" הייתה בנושא המכתבים האנונימיים והוא אמר למתלוננת שעליה להגיש תלונה נפרדת ביחס לטענותיה כנגד הנתבע. בע' 29 לפרטיכל הדיון בבית הדין מיום 9/8/18 החוקר א' נשאל מדוע הוא לא שאל את המתלוננת מה היא עברה איתו מההתחלה, כדבריה. החוקר א' השיב: "אני יודע בשלב הזה שהיא.. שהיא רוצה להתלונן".

135. בהמשך החקירה בפני החוקר א' (נ/4(טז), בע' 4), לאחר שהמתלוננת סיפרה על הנתבע את האמור לעיל, היא נשאלה מה הקשר שלה לנתבע והיא השיבה כי היא עובדת איתו כעוזרת מחקר והוא מנחה שלה בדוקטורט. כאשר זוכרים את הדברים שהמתלוננת אמרה מספר שורות קודם לכן, ברור כי המתלוננת רואה את השאלה כמתייחסת למעמד הפורמלי של ה"קשר" (הגדרת התפקידים) ולא לשאלה ביחס למהות היחסים שבין הצדדים. ברור, כי גם המתלוננת הבינה, לאחר שלב הפתיחה של החקירה נגדה, כי החוקר א' עוסק רק בתלונה נגדה ואין לו עניין בטענותיה הנגדיות.

בחקירתה הנגדית בבית הדין, המתלוננת לא זכרה תחילה את מלוא תשובותיה בחקירה במשטרה, והוטח בפניה כי היא לא ציינה בפני החוקר א' שהנתבע פוגע בה מינית. למתלוננת לא הייתה תשובה לשאלה זו (פר' 26/12/17, ע' 48).

דא עקא, במהלך חקירתה הנגדית, המתלוננת נזכרה בדבריה הנזכרים לעיל, שנאמרו בזמנו לחוקר א', והוסיפה:

"עכשיו נזכרתי, אני כל הזמן אמרתי לו אתה לא רוצה לשמוע מה אני סבלתי? כל הזמן אמרתי לוף הוא יכול לבוא, [החוקר א' – מ' ד'], אני אמרתי לו אתה לא רוצה לשמוע מה אני סבלתי ממנו, ככה שאלתי, שיבוא [החוקר א' – מ' ד'], באמת".

(פר' 26/12/17, ע' 59).

בע' 61-65 לפרטיכל, שם, המתלוננת עמדה על כך שהיא אמרה לחוקר א' דברים טרם החקירה הפורמלית. היא ציינה כי טרם ההקלטה היא ישבה הרבה זמן עימו והלה גם דיבר איתה על כך שהכניסו את נשיא המדינה לכלא.

136. בסיום חקירתה של המתלוננת אצל החוקר א' (4/1 טז), ע' 5 להודעה), היא נשאלת שוב למה היא שלחה את המכתבים והיא חוזרת על הטענה, המגלמת טענה בדבר הטרדה: "כדי לקבל נחת שד"ר [החוקר א' – מ' ד'] יתרחק ממני, אני רציתי להזהיר את [החוקר א' – מ' ד']". וכאשר היא נשאלת: "להזהיר שמה" היא מבהירה כי האזהרה הצליחה: "הוא השתנה, הוא החזיר חי את הפרק החודש בזמן, והוא לא מבקש ממני שום דבר."

137. בעדותו של החוקר א' בבית הדין הוא הסביר כי הוא הזמין את המתלוננת כחשודה בתיק והוא לא יכול להכניס טענה על אונס בתוך התיק הזה. אלה שני תיקים "שונים לגמרי" והיא צריכה להגיש בנפרד תלונה על אונס. אם היא מתלוננת על אונס זה לא צריך להופיע בתיק העוסק בעניין שאיננו אונס (פר' 9/8/18, ע' 7). מייד בהמשך, בע' 8, הוא מציין כי בסוף המתלוננת רצתה להגיש תלונה על אונס והוא הפנה אותה לחוקר אחר להגשת תלונה.

בע' 10 לעדותו של החוקר א' הוא מעיד במפורש כי המתלוננת התלוננה על הטרדה מינית ואף הודה כי הוא כנראה הזכיר את הנשיא קצב בעניין האונס:

"היא העלתה מה שהיא העלתה בחקירה, שהוא הטריד אותה או משהו כזה אני לא זוכר בדיוק מה המלים. אמרתי לה אם את רוצה להגיש תלונה אחרי החקירה תגיש תלונה אחרי החקירה, זה לא קשור לתיק הזה, אחרי החקירה תגיש תלונה אין שום בעיה ויכול להיות שאמרתי בהקשר הזה שהיא תאמין במשטרה, שאם היא תגיש תלונה כאילו שהדרך שהיא בחרה זה לא הדרך. שאם היא תגיש תלונה או אין, אפילו הנשיא נכנס כאילו זה לא, זה הדרך הנכונה לעשות את זה."

החוקר א' נחקר בשאלה מדוע עניין זה לא מופיע בתיעוד של עדות המתלוננת בפניו. דבריו בנדון היו מבולבלים למדי (פר' 9/8/18, ע' 13-17). ברור כי הייתה שיחה מקדימה קצרה כלשהי. כאשר הוא נשאל למה עדותו על כך שהוא הפנה אותה בסיוע להגיש תלונה אינה מופיעה בתיעוד, מודגשת שוב גישתו העקרונית: כל טענות האונס או ההטרדה הן מבחינתו בלתי רלוונטיות לתיק שבפניו ולכן הוא לא מוצא מקום להתייחס לכך. בנוסף, זהו תחום שאינו תחת מומחיותו, מה גם שבדרך כלל שוטרת מבצעת חקירה כזו. ר' דבריו בפר' 9/8/18, בע' 17:

"אם היא רוצה להתלונן או הפגתי אותה להגיש תלונה...אני, חוקר עבירות כלליות אני לא מתמחה במין ואני לא גם, וגם בדרך כלל תלונה על אונס מעדיפים ומפנים לבחורה."

ובעניין התיעוד, הוא מציין (שם): "...לא היה שיחה שצריך לתעד אם היא רצתה להתלונן בקשה, תתלונני זה לא כאלו, זה לא קשור.... גם אם היא הייתה מעלה טענה שנגיד כביכול היה אונס אני לא הייתי רושם את זה בעדות מן הסתם, שוב זה שני תיקי חקירה שונים לגמרי."

החוקר א' מוסיף והסביר, כי תיעוד מעין זה, בתיק לא נכון, יכול להתגלגל באופן שיפגע בפרטיות המתלוננת. ר' גם בע' 22 וכן בע' 43: "...אמרתי גם אם היא הייתה אומרת ד"ר [REDACTED] אנס אותי זה לא היה מופיע פה."

ר' גם שם, בע' 18.

המשך החקירה של החוקר א', המופיע בפרטיכל מיום 9/8/18, מצביע על כך כי החוקר א' אינו מצליח כלל ועיקר להסביר מדוע (אם מבקשים כי המתלוננת לא סיפרה לו על הטרדות מיניות), הוא אינו מתעניין באמירות הרבות של המתלוננת לגבי הפגיעות בה. הדבר מחזק את המסקנה כי החוקר א' ידע על טענת ההטרדה.

138. ניכר בחוקר א' כי הוא מנסה להתגונן מפני טענה אפשרית כלפיו, שלפיה היה עליו להרחיב את החקירה מן השעה שנודע לו כי קיימות טענות בתחום המיני, ולמרות כך הוא העדיף להצטמצם לגבולות הגזרה של התלונה אשר הועברה לטיפולו. לכן הוא מעדיף לעמעם מעת לעת את הידיעה הברורה שלו על טענות ההטרדה המינית, אף כי הוא נאלץ להודות בכך, ואף במפורש, מעת לעת. לכן גם ציין כי היה עליו לקרוא למפקד בכיר רק אם היה רואה שהמתלוננת בוכה או מצב מעין זה, ולא זה היה המקרה. לכן הוא גם משיב לטענה כי הוא ידע על טענת ההטרדות המיניות, באמירה (פר' 9/8/18, ע' 44): "שוב, מה זה קשור לחקירה הספציפית הזו", ומדי פעם "נמלט" למחוזות "אי-הזכרון" של האירוע.

כאשר מוטחת בפני החוקר א' "ההודאה" שלו על כך כי הוא אכן אמר למתלוננת שנשיא המדינה קצב הולך לכלא, הוא מסביר אותה באמירה כי הוא רק התכוון לומר, כללית, שיש לתת אמון ואין לחשוש מהגשת תלונה (שם, בע' 45). אמירה זו "אינה מחזיקה מים". פרשת הנשיא קצב מזוהה אצל הכל עם הנושא של עבירות מין כלפי מי שכפופה למרותו, ולא בענייני עבירות אחרות, מה גם שלא נרמזו בחקירה עבירות שאינן בתחום המיני. מסתבר אם כן כי החוקר א' ידע היטב על רצונה של המתלוננת

להתלונן ובאמירה זו הוא אפילו מנסה לשכנע אותה לעשות כן. לא זו בלבד, אלא שבעדותו קודם לכן, בע' 10 לפרטיכל מיום 9/8/18, הוא מדבר במפורש על כך שהזכיר את פרשת קצב בנוגע לעבירת האונס (ר' לעיל).

139. המסקנה מכל האמור לעיל היא חד-משמעית: המתלוננת סיפרה במפורש לחוקר א' על כך שיש לה טענות כנגד הנתבע בעניין הטרדות מיניות כלפיה, זאת אם טרם תחילת החקירה בפועל ואם במהלכה. היבט זה לא תועד, והחוקר א' ידע על כך כאשר המתלוננת העידה בפניו בעניין המכתבים האנונימיים. עקב טעמים הנוצצים בתפיסתו של החוקר א' את מהות תפקידו בחקירה זו, הוא ראה את הטענות כנדון כבלתי רלוונטיות לתיק אשר בטיפולו (תלונה כנגד המתלוננת בגין המכתבים האנונימיים). על-כן הוא נמנע מתייעוד טענותיה בנדון, מעבר לאזכורים אשר עלו מעת לעת על ידי המתלוננת והמופיעים במסמך 4/נ(טז), אגב מתן ההסברים על-ידיה ביחס למניעים שלה במשלוח המכתבים.

יצוין עוד, כי תפיסתו הצרה של החוקר א' ביחס לתפקידו בחקירה זו משתקפת גם בכך שהוא אינו מתעניין בגרסת המתלוננת על כך שהנתבע ביקש ממנה להימנע מפנייה למשטרה, דבר האמור לכאורה לעניין מאוד חוקר משטרה. תשובתו בנדון הייתה כי הוא חשב שאולי המתלוננת מתכוונת לכך שהנתבע הוא שותף לעבירה של משלוח המכתבים האנונימיים. תשובה זו היא תמוהה. מדוע הנתבע ישלח מכתבים כנגד עצמו? ומה הקשר בין אפשרות זו לבין הצורך לברר היטב עם המתלוננת מידע מעין זה ולהמשיך לחקור אותה בנדון? כיוון שהערכת דרכי העבודה של המשטרה אינה מושא לדיון המשמעתי שבפניו, איני מוצא צורך בהעמקה בנדון.

מחדלים נטענים של הנציבה

140. הנתבע תקף בחריפות את התנהלותה של הנציבה (פרופ' תמר ברוש), בבירור הפרשה בעניינו. הטענות שהועלו התייחסו לחוסר מקצועיות ולהטייה לטובת המתלוננת.

בין הטענות הרבות שהועלו בנדון הצביע הנתבע על כך כי לנציבה לא היה נסיון קודם בטיפול בתלונות מעין אלה (כפי שהנציבה הודתה בכך, בפר' 14/3/18, ע' 61); נטען כי לא נערך תיעוד הולם, כגון רישום בדבר החומר שנמסר למתלוננת (שם, ע' 66) ורישום כי העדות הוקראה למתלוננת (ר' שם, בע' 90-91); הנתבע טען כי אסור היה לנציבה למסור למתלוננת העתק מהעדות שלה (פר' 14/3/18, ע' 65-67).

בנוסף לטענת היעדר המקצועיות, ובמשולב לכך, הנתבע מלין על קיומה של הטייה ברורה של הנציבה לטובת המתלוננת. הנציבה נתנה בה אמון וקיבלה את דבריה כ"כזה ראה וקדש" (פר' 14/3/18, ע' 100) ולא חקרה כראוי את המתלוננת (שם, ע' 105). בנוסף, הנציבה מסרה את מספר הטלפון שלה למתלוננת ולא מסרה אותו גם לנתבע.

141. חלק חשוב בתקיפת הנתבע את אופן הבירור על ידי הנציבה נוגע לכך שלקח לה חצי שנה לברר עם המתלוננת את הטענה נגדה כי היא כתבה את המכתבים האנונימיים (פר' 14/3/18, ע' 93-97). זאת ועוד: גם אחרי שהתברר לנציבה כי המתלוננת שיקרה לה בעניין המכתבים האנונימיים, ולמרות חומרת הדברים, הנציבה המשיכה לתת בה אמון (ר' גם פר' 15/4/18).

עוד נטען, כי הנציבה הכניסה דברים לפיה של העדה ש', במקום לשאול אותה שאלות פתוחות (פר' 15/4/18, ע' 52-58) ולא ביררה עם הנתבע האם לבן הנתבע יש חדר במעונות (שם, ע' 98-100).

142. הנציבה הסבירה כי היא פועלת לשני הכיוונים, אך עליה לעזור למתלוננת וליצור אמון של המתלוננת בה – פר' 14/3/18, ע' 69. היא אמרה כי רצתה לכדוק שלא מאשימים את הנתבע לשווא – שם, ע' 69-70. הנציבה הוסיפה כי היא פעלה במלוא הרצינות כדי לבצע בירור ראוי לפי הבנתה ופעלה בעצה אחת עם המחלקה המשפטית באוניברסיטה (פר' 15/4/18, ע' 100).

143. תהליך הבירור של תלונות בענייני הטרדה מינית מוסדר בנוהל למניעת הטרדה מינית באוניברסיטת תל אביב, אשר בוצעו בו שינויים במהלך שנת 2017. הנוהל הוא לאקוני למדי בנוגע לאופן ניהול הבירור. נציבות הקבילות למניעת הטרדה מינית מצויה במצב מורכב. מצד אחד, מוטלת על הנציבה המטפלת בבירור תלונה המשימה לרכוש את אמון המתלונן או המתלוננת, על מנת לחשוף עבירות. נכונות של נפגע/ת לקיום תהליך של בירור משפטי של טענותיו אינה עניין של מה בכך, והחשיפה הכרוכה בדבר, לרבות תחושות אשמה ובושה, אינה קלה. אחד מתפקידי הנציבות הוא למנוע תופעות של הטרדה מינית, וחשיפת ובירור עבירות נטענות הם חלק מתהליך זה. לצורך זכייה באמון של המתלונן(ת), באופן אשר יוביל לקידום הבירור, על הנציבה לגלות כלפי אותו אדם אמפתיה והקשבה. מצד שני, הנציבה ממליצה לאוניברסיטה בסופו של התהליך אם ראוי לפתוח הליך משמעותי כנגד הגילון. פשיטא כי על הנציבה לברר תלונות באופן יעיל והוגן כלפי כל הצדדים. מצד שלישי, האמצעים המצויים בידי הנציבה, לבירור תלונות, הם מוגבלים ביותר. בניגוד למשטרה, אין בידיה סמכויות חקירה וחילופש, ואין בידיה סמכות לדרוש התייצבות של גורמים מחוץ לאוניברסיטה, למתן עדות.

144. בצד המערכת, אם כן, נדרש פיתוח של "תורת נציבות קבילות" בתחום רגיש זה של הטרדות מיניות. תורה כזו טרם התפתחה. הלאקוניות של הנוהל בעניין זה, גם אחרי השינויים משנת 2017, אינה מספקת הדרכה הולמת ביחס לסוגיות משפטיות רבות הכרוכות בניהולו של הליך מיוחד זה. בנוסף, אין גם הכרח תקנוני כי נציבת הקבילות תהיה משפטנית. האפשרות להיוועץ במחלקה המשפטית באוניברסיטה אינה תחליף מספיק לבקאות של נציבה ברזי הבירור המשפטי והשלכותיו.

כלקח מערכתי, מומלץ אם כן כי האוניברסיטה תקים וועדה להכנת תקנון דיוני מפורט בעניין
אופן הבירור של תלונות. נראה כי עד כה הושם דגש על לימוד והפצת הדין המהותי בתחום
 ההטרדות המיניות. יש לקדם עתה את הדין הדיוני בתחום זה.

145. באשר לתיק הקונקרטי שבו עסקינן, הנתבע מבקש כי ייקבע שארעו "מחדלי חקירה" המצדיקים
 כשלעצמם לזכות את הנתבע (הן בהקשר לטענת היחסים האינטימיים והן ביתר ההקשרים). בענייננו,
 אין טענה כי הנציבה פעלה באופן בלתי-הגון, ברמה הסובייקטיבית. עיקר הטענה הוא כי הטיפול לא
 היה מקצועי והנציבה נתנה אמון מוגבר ובלתי-מוצדק במתלוננת, תוך הטייה לטובתה, ונמנעה מלחקור
 אותה באופן מקצועי ראוי.

146. איני סבור כי יש הצדקה לזכות את הנתבע מחמת "מחדלי החקירה" הנטענים. יש להזכיר,
 תחילה, כי אין עסקינן בענייננו ב"חקירה" המקבילה באופן ממשי לחקירה משטרתית, אף כי קיימים
 יסודות היקשיים מסוימים. כאמור, הליך הבירור התקנוני בתחום זה הוא בעל אופי מיוחד, הנושא
 תכליות ייחודיות. בין היתר, מוטל היה אכן על הנציבה הנטל לנסות ולרכוש את אמון המתלוננת, על
 מנת לאפשר זרימת מידע מצדה, אל הנציבה.

אכן, כפי שצינתי, ראוי לשפר את סדרי הדין בתהליך הבירור, לאחר בחינה מקיפה של הסוגיה. בין
 היתר, נכון היה לשפר את התייעוד של הבירור, ולשקול היטב היבטים כגון מסירת חומר למתלוננת.
 יחד עם זאת, איני מוצא כי נפגעה הגנתו של הנתבע, בוודאי לא באופן המצדיק זיכוי. פסק-דין זה
 נסמך ברובו המכריע על עדויות מפורטות אשר הושמעו בבית הדין עצמו, ואשר התקיימו לגביהן בבית
 הדין חקירות נגדיות יסודיות. גרסת המתלוננת הועמדה למבחן במשך ישיבות ארוכות, תוך התרשמות
 ישירה של בית הדין מן המהימנות, וכאשר ב"כ הנתבע אינה מותירה אבן על אבן בחקירה הנגדית. כך
 גם לגבי עדות הנתבע ועדותם של עדים רבים נוספים. לא ברור כיצד חקירה יותר לעומתית של
 הנציבה מול המתלוננת הייתה מניבה עובדות אשר לא נחשפו בפני בית הדין, בתום החקירה הארוכה
 בפני בית הדין. לא על האמון של הנציבה בגרסת המתלוננת מושתת פסק דין זה, אלא על האמון של
 בית הדין עצמו, לאחר התרשמות ישירה מן העדויות. זאת, בצד הסתמכות על הודעות מסוימות
 בחקירות משטרתיות.

יצוין עוד, כי למרות שהנציבה אמנם התעכבה יתר על המידה בהעמדת המתלוננת בעימות מול חשיפת
 האמת בפרשת המכתבים האנונימיים, הרי שהידיעה בדבר העבירה שביצעה המתלוננת בעניין זה
 הייתה מצויה בפועל בידי הנציבה, כאשר המליצה על פתיחת הליך משמעתי כנגד הנתבע. באשר
 לאופן חקירתה של ש', בפועל עדות ש' לא תרמה להכרעה בתיק. בעניין הימנעות מחקירה ביחס
 למגורי הבן במעונות, מסתבר בדיעבד כי הבן אכן לא התגורר במעונות חלק מהתקופה. דהיינו, בדיקה
 בנדון הייתה דווקא מחזקת את הטענות כנגד הנתבע.

לסיכום סוגיית היחסים האינטימיים

147. ניתוח של הראיות הרבות בסוגיה זו מבסס היטב ומעל לספק את המסקנה הברורה כי התקיימו יחסים אינטימיים נמשכים בין המתלוננת לבין הנתבע, כנטען בכתב התביעה. מן השעה שהמתלוננת החליטה כי היא נכונה לשלם את המחיר הנדרש של קיום יחסים אינטימיים, על מנת להתקדם בלימודי הדוקטורט, היא נכנעה לדרישת הנתבע והסכימה לקיים עימו יחסי מין בהזדמנויות שונות.

אין מחלוקת כי יחסים אלה לא דווחו. היחסים האינטימיים נותרו בסוד והנתבע ממשיך להכחיש גם כיום את התרחשותם. אין מחלוקת כי התקיימו יחסי מרות בין הצדדים, בתקופה אשר בה התקיימו היחסים האינטימיים. הנתבע היה המנחה של המתלוננת בעבודת הדוקטורט ובתקופה מסוימת הוא גם היה ראש החוג. בכך התקיימה העבירה הנטענת לפי סעיף 3.8 לתקנון.

148. האם מעשי הנתבע בנדון מצמיחים גם עבירה של הטרדה מינית, לפי סעיף 3.7 לתקנון? סעיפים 3(א)(3) ו-3(א)(4) לחוק למניעת הטרדה מינית עוסקים בהצעות או התייחסויות "חוזרות". אלמנט ה"חוזרות" בוודאי התקיים בענייננו. מדובר בקיום יחסים יותר מפעם אחת, גם אם אין מצרפים זאת לאירוע במשרדו של הנתבע בחודש מאי 2013. עם זאת, הוראות אלה דורשות כי הצד השני יראה שאין הוא מעוניין בהתייחסויות אלה, בעוד שבענייננו המתלוננת הסכימה לקיום היחסים.

השאלה המכרעת בהקשר זה היא אם התקיים "ניצול" של יחסי מרות, לפי סעיף 3(א)(6)(ה) לחוק. במצב זה, אין צורך בהוכחתה של אי-הסכמה להתייחסות המינית. בענייננו, התשובה לשאלה זו היא בעליל בחיוב. ההסכמה של המתלוננת לקיום יחסים אינטימיים עם הנתבע לא נוצרה בחלל הריק. המתלוננת סירבה לכך זמן רב, עד אשר היא נאלצה להסכים לדרישה כלפיה, על מנת שהנתבע יאפשר לה להגיש את ההצעה המתוקנת ולחזור ללימודים. המתלוננת העידה כי הנתבע אמר לה כי הוא דרש זאת גם מסטודנטיות אחרות אצלו ומי שסירבה לכך לא קודמה (פר' 16/10/17, ע' 8). בין אם אמירה זו של הנתבע הייתה נכונה כשלעצמה ובין אם לאו, המתלוננת הבינה כי קיום יחסי מין עם הנתבע הוא תנאי להתקדמות שלה בדוקטורט, כפי שאכן היו פני הדברים. כאשר היא נאותה במאי 2013 לקיום יחסי המין במשרדו של הנתבע באוניברסיטה, הנתבע הסכים מייד בתום אותו מקרה, לחזרתה ללימודים, הכל כמפורט לעיל.

גרסה זו של המתלוננת עקבית לגרסתה על הנזיפה שהנתבע נזף בה בסמוך לאחר שהיא סירבה לקיים עימו יחסי מין במהלך כנס ון ליר. הנתבע אמר לה כי עליה לשבת בבית ולגדל ילדים (למשמעות המשפטית של אמירה זו, בהקשר לעבירת ה"התנכלות", ר' סעיף 33 לעיל, לפסק-דין זה). בהמשך, הוא דרש ממנה לבקש הפסקת לימודים לאחר חוות הדעת השלישית, באופן אשר אף הגביר את מצב התלות שלה בנתבע.

בנוסף, הנתבע התנה את אישור הפרקים בדוקטורט במילוי דרישותיו בנושא יחסי המין (ע' 31-32, לפרטיכל מיום 16/10/17).

בעדותה במשטרה, המתלוננת ציינה כי היא המשיכה לקיים יחסי מין עם הנתבע, כיוון שאחרת הוא לא היה נותן לה להשלים את עבודת הדוקטורט (נ/12(6)). כך גם העידה בתחנת צפון הירקון (ת/12(10)). היא ציינה בעימות במשטרה כי הנתבע אמר למתלוננת שהוא יפסיק לה את הדוקטורט אם לא תקיים יחסי מין עם הנתבע (ת/12(61)).

יש בכל אלה (ואף די בחלק מהעדויות האלה) כדי לבסס את המסקנה כי היחסים האינטימיים התקיימו תוך קיום "ניצול" יחסי המרות בין הצדדים והתבצעה עבירה של הטרדה מינית. בין היתר, גם הסירוב לאפשר במשך זמן צירוף של מנחה נוסף או החלפת מנחים היווה צעד המשמר את השליטה של הנתבע במתלוננת, תוך "ניצול" של יחסי המרות, על מנת לקיים קשרים אינטימיים עם המתלוננת.

בהינתן מסקנה זו, אין צורך להידרש לשאלה אם מעשי הנתבע מצמיחים גם טענה בדבר "סחיטה באיומים" על-פי סעיף 3(א)(1) לחוק למניעת הטרדה מינית.

יש להרשיע אם כן את הנתבע בגין ביצוע של הטרדה מינית בגין פריט-עבירה זה, כמו גם בעבירה לפי סעיף 3.8 לתקנון בגין קיום יחסים אינטימיים במסגרת יחסי מרות והתנהגות שאינה הולמת איש סגל אקדמי, לפי סעיף 3.6 לתקנון.

149. האם מעשי הנתבע מבססים עבירת "התנכלות" לפי סעיף 3(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית?

הוראה זו אינה עוסקת בהתנכלות אשר גרמה לקיום יחסים אינטימיים, אלא להתנכלות אשר באה כתוצאה מהטרדה או כתוצאה מתלונה שהוגשה על הטרדה. מעשים מן הסוג הראשון נכללים בגדר "ניצול", לצורך סעיף 3(א)(6)(ה) לעיל. אלה עיקר המעשים בענייננו, כפי שהדבר נותח בחוות דעתי לעיל. הנתבע ניצל את מרותו, בהתנתו מתן אישורים להתקדמות בדוקטורט בקיום יחסים אינטימיים, על מנת לבצע את הטרדה ולהמשיך אותה, ולא כתוצאה מההטרדה.

על-פי מבחן משפטי זה אין להרשיע אם כן את הנתבע בגין ביצוע התנכלות לפי סעיף 3(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית, בכל הנוגע לקיום היחסים האינטימיים. מבחן זה גם משליך על הארועים הקודמים שנותחו לעיל. יש להרשיע את הנתבע בגין התנכלות לפי סעיף 3(ב) רק בגין האמירה כי על המתלוננת ללכת הביתה ולגדל את הילדים, בהתאם לסעיף 33 לעיל.

הערות למתלוננת על המראה שלה (סעיף 11 לכתב התביעה)

150. המתלוננת העידה כי הנתבע נהג להעיר לה כי הוא אוהב את הגוף שלה כיוון שהוא אוהב בחורות עם חזה גדול (פר' 6/11/17, ע' 18). בנוסף, היא העידה במשטרה (ת/12(8)) כי הנתבע נהג להעיר לה על הבגדים שלה ואמר לה שיש לה גוף יפה (ת/12(8)).

הנתבע הודה במשטרה במפורש, על כך שהוא נהג להעיר למתלוננת על המראה החיצוני שלה, וכי הוא הרשה לעצמו "לפרגן" לה על כך עקב "הקרבה בינינו" (ת/12(20)).

151. הוכח אם כן כי הנתבע העיר הערות ביחס לגוף המתלוננת. אין צריך לומר כי התנהגות כזו אינה הולמת איש סגל אקדמי. שאלה היא אם יש הכך משום הטרדה מינית. כיוון שמדובר בהתנהלות חוזרת, שאינה חד-פעמית, ועסקינן בסיטואציה של יחסי מרות, שאלה היא אם התייחסויות ופניות מיניות אלה נעשו תוך "ניצול" יחסי המרות. זאת, משום שאין בפנינו ראיות על כך שהמתלוננת הביעה התנגדות לאמירות אלה.

התשובה לכך היא בחיוב. עולה בעליל מדברי הנתבע עצמו כי הוא אינו נוהג לעשות כן באופן כללי, אלא עשה כך מחמת ה"קירבה" שלו למתלוננת. בין אם כוונתו היא לקירבה אישית ובין אם לקירבה במישור יחסי מנחה-מונחה, ברור שגם הקירבה האישית נוצרה במסגרת יחסים אלה. הנתבע "הרשה לעצמו" אם כן הערות אשר הוא לא היה מרשה אותן לעצמו במסגרת שאינה יחסי מרות. יש בכך משום "ניצול" מצב הכפיפות של המתלוננת.

בנוסף, עסקינן בהתנהגות המהווה "התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו..." לפי סעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית. זאת, כיוון שיש בכך גישה מחפיה כלפי המתלוננת. הוראת חוק זו אינה דורשת הוכחה בדבר התנגדות לפנייה הנדונה ולכן גם אין רלוונטיות בהקשר זה לשאלת ה"ניצול" של יחסי המרות.

יש להרשיע אם כן את הנתבע בגין עבירה של הטרדה מינית והתנהגות שאינה הולמת איש סגל אקדמי, על-פי סעיף זה.

לסיכום חוות דעתי

152. לאור כל האמור בחוות דעתי לעיל, אציע לחברותיי כי הנתבע יורשע בעבירות של הטרדה מינית על פי סעיף 3.7 לתקנון והתנהגות שאינה הולמת איש סגל אקדמי לפי סעיף 3.6 לתקנון, בגין אלה: קיום היחסים האינטימיים עם המתלוננת (סעיפים 9-10 לכתב התביעה), האירוע במאי 2013 (סעיף 8 לכתב התביעה), האירוע בסיום פרשת "חוות הדעת השלישית" (סעיף 7 לכתב התביעה), האירוע במהלך הכנס במכון ון ליר (סעיף 6 לכתב התביעה) וההערות למתלוננת לגבי המראה שלה (סעיף 11 לכתב התביעה), הכל כמפורט בחוות דעתי לעיל.

בנוסף, יש להרשיע את הנתבע גם בגין התנכלות לפי סעיף 3.7 לתקנון וכן בגין התנהגות בלתי הולמת לפי סעיף 3.6 לתקנון, וזאת עקב האמירה למתלוננת כי עליה לשבת בבית ולגדל ילדים, כאמור בסעיף 33 לחוות דעתי. אין מקום להרשיע את הנתבע בגין התנכלות לפי סעיף 3.7 ביחס לאירועים אחרים.

בגין קיום יחסים אינטימיים ללא דיווח מתאים, יש להרשיע את הנתבע גם בעבירה על פי סעיף 3.8 לתקנון.

יש לזכות מחמת הספק את הנתבע בגין העבירה הנטענת בסעיף 5 לכתב התביעה, בדבר הנחת יד על ברכה של המתלוננת.

153. אוסיף עוד הערה בעניין הצעתי לחברותיי להרשיע את הנתבע גם בגין עבירה של התנהגות בלתי הולמת, כאמור בסעיף 152 לחוות דעתי: שאלה היא אם יש אמנם מקום להרשיע את הנתבע גם ב"עבירת הסל" של התנהגות בלתי הולמת, כאשר הנתבע מורשע בעבירות החמורות יותר, של הטרדה מינית ו/או התנכלות. האם אין העבירה של התנהגות בלתי הולמת, כאשר היא נגזרת מאותם מעשים עצמם, "נבלעת" בתוך העבירה החמורה יותר?

בעבירה של התנהגות לא הולמת יש מספר רכיבים אפשריים – יחסים מול האוניברסיטה, הסטודנטים או העובדים. עבירות של הטרדה מינית והתנכלות כלפי סטודנטית הן לעולם גם התנהגות לא הולמת כלפי סטודנט, ובכך רכיב זה נבלע" בתוך העבירה החמורה יותר. סעיף 3.6 לתקנון מניח כי למרות הפגיעה האינהרנטית בתדמית האוניברסיטה כאשר קיימת התנהגות פסולה ביחסים מול סטודנטים, לא כל פגיעה ביחסים מול הסטודנטים היא גם פגיעה באוניברסיטה, שהרי הוראה זו מציינת חלופות נפרדות – של פגיעה בסטודנטים ופגיעה באוניברסיטה. נראה כי נוכל להותיר בצריך עיון אם כל הטרדה מינית או התנכלות בסטודנט היא בהכרח גם פגיעה ביחסים מול האוניברסיטה, באופן המצדיק לראות התנהלות בלתי הולמת בעניינים אלה, כ"נבלעת" בעבירות החמורות יותר. בענייננו, קיים "סרת עודף" ברור של פגיעה מיוחדת באוניברסיטה: הנתבע עבר את העבירות תוך ניצול משאבי האוניברסיטה ושימוש ישיר בהם לצורך ביצוע העבירות: הוא השתמש לרעה במשאב של סמכויות ההנחייה שהאוניברסיטה הפקידה בידיו (תוך התנאת השימוש סמכויות אלה בהיענות המתלוננת לדרישותיו) והמעשים נעשו, לפחות בחלקם, במשרדו באוניברסיטה.

154. בתיק זה נחשפה התנהגות מבישה של מנחה (אשר גם שימש בחלק מהזמן כראש חוג). הנתבע ניצל לרעה את יחסי המרות בינו לבין המתלוננת, וניצל באופן רבוטה ומחפיר את עמדת החולשה והתלות של המתלוננת, על מנת להביא אותה לקשר אינטימי עימו. הוא גם ביצע מעשים נוספים של הטרדה מינית, התנכלות והתנהגות בלתי הוגנת, הכל כמפורט בחוות דעתי לעיל. אין בעובדה כי המתלוננת ביצעה בעקבות כך עבירה, כדי לשחרר כהוא זה את הנתבע מן האחריות להתנהלות מחפירה זו.

סוגיית הפרסום של פסק הדין

155. על-פי סעיף 18.9 לתקנון המשמעת, פסק הדין טעון פרסום. מתעוררת השאלה באיזה אופן יש לפרסם את פסק הדין. מיהות המתלוננת כמובן תיוותר חסויה. ראוי גם כי לא יתפרסמו שמות העדים והמעורבים האחרים (למעט שם הנציבה, הפועלת במסגרת האוניברסיטה מכוח סמכותה). פרסום שםם יפגע בפרטיותם שלא לצורך.

פסק הדין יתפרסם אם כן תוך השחרת שם המתלוננת, העדים ויתר המעורבים, בכל מקום שבו השמות מופיעים בפסק הדין (מובהר כי ייעשה כן גם בקטעים המהווים ציטוט). יותר רק הכינוי: "מתלוננת" (כמובן – לגבי המתלוננת), וביחס ליתר העדים והמעורבים – יפורסם רק התואר ו/או אות כלשהי, כפי שהדבר מופיע בפסק הדין. פסק-הדין ערוך עתה בהתאם לכך, באופן שלאחר הופעת השם הרלוונטי בפעם הראשונה, מופיע הכינוי המתאים של אותו גורם לצורך הפרסום. כאשר ציטוט מסוים מאזכר את שם המתלוננת, העד או המעורב האחר, יושחר השם המופיע בציטוט ויפורסם רק הכינוי, המופיע בסוגריים מייד לאחר השם, לצורך הפרסום. האוניברסיטה תקפיד על ביצוע ההשחרה הנדונה, לאחר ההעברה של פסק הדין לצדדים ולפני הפרסום.

156. שאלה לא קלה היא כיצד יש לנהוג ביחס לפרסום שמו של הנתבע. ניתנה לצדדים הזדמנות להשלים סיכומיהם ולהתייחס להיבט זה, בהחלטה מיום 4/11/18. הצדדים לא מסרו התייחסות לכך. לפי סעיף 18.9 לתקנון ניתנה גם למתלוננת הזדמנות להביע עמדה בנדון והיא מסרה כי היא מותירה נושא זה להכרעת בית-הדין.

בסעיף 18.9 לתקנון חל שינוי בשנת 2016. אם בעבר הכלל היה כי פסק הדין וגור הדין יתפרסמו ללא ציון שם הנתבע, ופרסום השם היה חריג, כיום שיקול הדעת בנדון הוא "פתוח".

דעתי היא כי כאשר קיימת הרשעה בעבירה מן הסוג של הטרדה מינית, ראוי כי הכף תיטה בדרך כלל לכיוון של פרסום שם הנתבע. קיים אינטרס ציבורי מוגבר לעשות כן במסגרת מוסד אקדמי, בהינתן העובדה כי איש האקדמיה ממשיך לבוא בקשר עם ציבור הסטודנטים והסטודנטיות, ונוכח שיקולי הרתעה. זאת, למרות שמטבע הדברים, מדובר בצעד שאינו קל, מבחינתו של הנתבע. איני סבור כי במקרה שבפנינו קיימת הצדקה לסטות מתפיסה זו. דעתי היא אם-כן כי יש לפרסם את פסק הדין עם ציון שם הנתבע.

ד"ר אנליה שלוסר, חברת מותב

אני מצטרפת לפסק-דינו של חברי יו"ר המותב, פרופ' מיגל דויטש.

עו"ד גלי בהרב-מיארה, חברת מותב

אני מצטרפת לפסק דינו המפורט והמנומק של יו"ר המותב ולמסקנותיו. ומבקשת להוסיף ולהדגיש דברים אלו:

כאשר מדובר בתלונות שעניינן הטרדה מינית, קיום יחסים אינטימיים במסגרת יחסי מרות והתנהגות שאינה הולמת הנסבה על יחסים בעלי אופי מיני – מדובר על מעשים שלפי טבעם אינם פומביים או גלויים. לפיכך, לעיתים קרובות מדובר בבחינה של גרסה מול גרסה.

בנסיבות אלה למהימנות עדותם של המתלוננת והנתבע – משקל כבד.

כבר עתה יאמר כי אני מצטרפת למסקנתו של יו"ר המותב כי עדותה של המתלוננת הייתה אמינה בעוד שגרסתו של הנתבע לא הייתה אמינה.

לאור ניתוחו המעמיק והמפורט של יו"ר המותב לא אחזור על ניתוח עדותה וגרסתה של המתלוננת והראיות התומכות בנטען בכתב התביעה. אתמקד בעיקר בעדותו של הנתבע ובגרסאות שונות שמסר. גם בעניין זה קיים ניתוח מפורט בפסק דינו של יו"ר המותב ולכן אתמקד בנקודות משמעותיות שהיה בהן כדי לערער את מהימנות הכחשתו וגרסתו של הנתבע את האירועים נשוא התביעה ובאירוע החמור מבין האירועים - שהוא ניצול יחסי המרות לשם קיום יחסי מין עם המתלוננת.

הרקע לבחירתו של הנתבע כמנחה של המתלוננת

בעדותו בחקירתו הראשית ביום 29.4.18 העיד הנתבע כי הכיר את המתלוננת בשנת 2009, עת סיימה את התואר השני שלה והוא היה זקוק לעזרה בעניין [REDACTED] והציע לה את העבודה. בעקבות כך עבדה המתלוננת כעוזרת מחקר כחודש ימים ביוני 2009.

לאחר מכן שאלה המתלוננת אם תוכל ללמוד לתואר השלישי ושהנתבע יהיה המנחה שלה והוא הסכים (ע' 36 לפרוטוקול שורה 19 ואילך – עמוד 37 עד שורה 6).

בהמשך העיד הנתבע כי עיין בתזה של המתלוננת לפני שהסכים להנחות אותה וכי פרופסור [REDACTED] (להלן: "פרופ' ק" – ג' ב'-מ') המליצה על כך שיקבל אותה בתור תלמידה (ע' 43 לפרוטוקול, שורות 16-18, 21-25).

מחקירתו הנגדית של הנתבע עולה, כי הנתבע הכיר את המתלוננת לראשונה ברכבת ואז שוחח אתה לראשונה. במהלך נסיעה ברכבת הציע לה, לפי דבריו הוא, להיות עוזרת מחקר שלו (ע' 72 לפרוטוקול מיום 29.4.2018 שורות 7-8, 20-21).

המתלוננת העידה, כי נפגשה אתו ברכבת, שהוא נתן לה את הטלפון שלו ואמר לה כי תוכל להתקשר אליו אם תצטרך משהו; החלו ביניהם חילופי מיילים – הוא זה שהציע לה להיות עוזרת המחקר שלו ואף שכנע אותה לא להמשיך את הדוקטורט אצל פרופ' ק', ולעבור אליו (ע' 4 לפרוטוקול מיום 16.10.17, שורות 17-22).

בהמשך החקירה הוצג לנתבע הנתון שבניגוד לגרסתו לפיו עבדה עבורו כעוזרת מחקר רק כחודש – הרי שמינויה היה מיום 1.5-30.11 וזאת לאחר הארכת המינוי. הנתבע עמד על כך שעבדה רק כחודש והוא לא ביקש את הארכת מינויה וכן היו לו עוזרי מחקר נוספים. (ע' 75-78 לפרוטוקול מאותו יום). המתלוננת אישרה את התקופה האמורה במסמכים אלו (ע' 5 לפרוטוקול מיום 16.10.2017 שורות 15-18).

בניגוד לדבריו הברורים לעיל - בפרוטוקול השימוע שנערך באוניברסיטה, ת/40 בע' 12 מודה ד"ר [REDACTED] כי המתלוננת עזרה לו במשך 3 חודשים.

בנקודה זו מצא התובע לנכון למעט את משך ההכרות שלו עם המתלוננת בטרם הפכה לדוקטורנטית שלו.

הערכתו של הנתבע את התובעת לאור היכרותו אתה היא כדלקמן:

"במהלך העבודה המשותפת היא התגלתה שהיא בחורה לא כל כך חזקה, בוא נגיד בלשון המעטה, אפילו מכתבים פשוטים שהיא צריכה לשלוח לאוניברסיטה, היא לא יכולה הייתה לגסח בצורה, היא הייתה מנסחת בצורה מצחיקה כזאת ואני הייתי צריך לעבור על כל המכתבים שהיא הייתה כותבת ועל כל הדברים שהיא הייתה שולחת כדי לוודא שבעצם הדברים הם ראויים. לכן הרבה דברים אני שכתבתי אותם בעצם כדי שיוגשו למשל לרשויות האוניברסיטה או כדיל שתגיש לרשויות אחרות.

גם מבחינת שיטות המחקר שלה אני גיליתי שהיא, ז"א יש לה הרבה חולשות מבחינת אופן ההעמקה שלה, מבחינת איך שהיא יכול להסתדר ואני, בוא נגיד, התאכזבתי מהרמה שלה. היו לי ציפיות על סמך הצינונים שלה, היו לה ציונים יחסית גבוהים מבחינת התואר השני, אני חשבתי שהצינונים הם לא כל כך מתאימים לרמה שלה וזה אכזבה אותי מאד" (ע' 37 לפרוטוקול מיום 29.4.2018 ש' 19; ע' 38 שורה 10).

כך או אחרת, אין מחלוקת כי הנתבע היה המנחה היחיד של המתלוננת בעבודת הדוקטורט שלה, לאחר שהייתה עוזרת מחקר שלו והוא הכיר את עבודתה, שלא הייתה לדבריו ברמה גבוהה ואכזבה אותו.

(זאת עד לתחילת שנת 2015, אז הצטרף מנחה נוסף - פרופ' [REDACTED] (להלן: "פרופ' ח'").

אין מחלוקת כי במהלך התקופה הרלבנטית לכתב התביעה התקיימו קשרי סמכות מרות וכפיות אקדמיים בין הנתבע למתלוננת (ע' 2 לפרוטוקול מיום 25.7.2017, הקראת כתב התביעה, ב"כ הנתבע מודה באמור בסעיף 3 לכתב התביעה).

הנתבע הכחיש את כל טענות כתב התביעה באשר לקשרים שלו עם המתלוננת לרבות סעיף 7 לכתב התביעה לרבות כל האירועים ביחס להצעה להפסיק את לימודיה של המתלוננת לאור חוות דעת שלילית שהתקבלה ביחס להצעתה לדוקטורט (שם, בע' 4 לפרוטוקול, הכחשת סעיפים 7-10 לכתב התביעה).

הנתבע הכחיש באופן גורף קיומה של מערכת היחסים מינית או מטרידה (ע' 44 לפרוטוקול מיום 29.4 שורות 5-9);

הצעת המחקר - חוות הדעת השלישית "השלילית"

הנתבע העיד כי לחוות הדעת השלישית על הצעת המחקר של המתלוננת, קדמו שתי חוות דעת שגם הן דרשו תיקונים של ההצעה. חוות הדעת השלישית הייתה הרבה יותר חמורה מבחינת התיקונים שנדרשו.

אמנם, הנתבע אישר את הגשת ההצעה השלישית אך "במורת רוח מסוימת" כי בעצם המתלוננת פעלה בלחץ של זמן והיא לא הצליחה לגבש הצעה וזאת לאחר שהתבקשו שתי הארכות להגשת ההצעה.

"בלחץ הזמן הזה היו שתי אופציות – או שאני אגיד לה זהו את סיימת את התואר השלישי – או שלחת לה הזדמנות בכל זאת שתגיש את ההצעה ואז לראות באמת מה תהיה תגובת השופטים. להגיד שאני הייתי מרוצה במאה אחוז מההצעה, לא, לא הייתי מרוצה, אבל אני צריך לציין שזה לא היה המקרה היחיד" (ע' 49 לפרוטוקול מיום 29.4.2018).

לשאלת בית הדין אמר כי לא הייתה אופציה של הפסקת הלימודים בשלב הזה שכן קודם כל הייתה צריכה להגיש הצעה, כדי לעשות הפסקת לימודים:

"השאלה שלי היא למה הדבר הזה לא נעשה מלכתחילה במקום להגיש את ההצעה הלא טובה הזאת ומורת רוח מזה לעשות הפסקת לימודים, להגיד לה עכשיו או שתתאפס וזה או שלא תעשי דוקטורט"

ת: לא האפשרות הזאת, כפי שאמרתי היא לא רלבנטית מכיוון שם בעצם מציבים DEAD LINE מסוים אתה צריך להגיש קודם כל את ההצעה הראשונה, אח"כ אם אתה מגיש הצעה ראשונה אז בעצם אפשר אח"כ אם אתה מגיש הצעה אז בעצם אפשר אח"כ, אם אתה בעצם מגיש הצעה אז אפשר להמשיך הלאה, אבל אי אפשר ככה להחליט שאתה עושה הפסקת זמן" (שם, ע' 51 שורות 4-10)

עוד העיד כי לא ראה באותו שלב שההצעה "ממש על הפנים" כמו שאומרים" (שם, שורה 19).

הנתבע ציין שאין לו השפעה מכרעת על גורלה של הסטודנטית בכל הנוגע להמשך לימודיה כי מי שמחליט בדבר הוא וועדה בה חברים שבעה חברים (שם, שורות 12-25) בהמשך הודה כי יש חשיבות לחוות דעתו כמנחה אם כי ניסה להמעיט מחשיבותה (ע' 53 לפרוטוקול). כך גם בעניין היכולת של הנתבע להתערב בתהליך אמר העד שהכוח שלו מוגבל וכי היא יכולה הייתה לפנות למנחה אחר (ע' 56 לפרוטוקול שורות 1-8).

"ש: אני מבינה מה אתה אומר, אני רק אומרת מה הסיכוי שלה לעשות את זה, אחרי שאמרת לה שההצעה שלה לא טובה למשל.

ת: תמיד קיים סיכוי. אם אתה הולך ואומר שהמנחה הפלוני מתנכל אלי ובעצם אני שווה יותר מאשר אני אומר אז אפשר. בוודאי היא גם יכולה ללכת ולהגיד שבעצם אני מתנכל לה. למה לא אמרה שאני מתנכל לה?..." (ע' 56 שורות 12-26, ע' 57 שורות 1-5).

ייאמר כבר עתה כי האמירה שכוחו של המנחה מוגבל וכי הסטודנט יכול לפנות למנחה אחר תוך טענה על התנכלות היא אמירה בלתי הגיונית כמו גם הניסיון להמעיט מחשיבותה של חוות דעתו של המנחה.

בעדותו במשטרה (ת/12 בע' 18) טען מצד אחד כי השפעתו בוועדה המאשרת מעבר שלב היא מינימלית. באותה נשימה אמר כי אם המנחה לא ממליץ עליה או כותב חוות דעת טובה – היא לא יכולה לעבור שלב.

חוות הדעת השלישית – הפסקת הלימודים וצירוף מנחה נוסף

בסוף דצמבר 2012 הוגשה חוות הדעת השלישית שהייתה שלילית באופן מיוחד. בתשובה לשאלת יו"ר המותב אישר העד כי הייתה אף ברמה של העדר כשירות של דוקטורנט. באותה נשימה ניסה העד לטעון שהיו עוד שתי חוות דעת קודמות לא כל כך קשות. (ע' 58 שורות 21-24; ע' 59 שורות 1-5).

פרופסור [REDACTED] (להלן: "פרופ' ג'"), שכתב את חוות הדעת השלישית העיד כי חשב שההצעה שלה הייתה גרועה מאד (ע' 120 לפרוטוקול מיום 15.4, שורה 15)

"אני כתבתי בהמלצה שהיא לא מתאימה בכלל להיות דוקטורנטית, איך שהיא כתבה את הדברים. אחר כך, חודשיים שלושה ארבעה, כנראה שהוועדה לא קיבלה את ההמלצה שלי, החזירו לי את ההצעה מתוקנת, עולם אחר. הצעה אחרת עם רמה גבוהה מאד" (ע' 120, שורות 19-24).

במוצג ת/20 נאמר כי בחוות דעתו של פרופ' ג' על הצעת המחקר המתוקנת נאמר כי ההצעה המתוקנת "מוכיחה ללא ספק שינוי משמעותי ומהפכני" והוא מציע לאשר את ההצעה.

הצגת חוות הדעת השלישית למתלוננת וגילוי שם בותן חוות הדעת

הנתבע הראה למתלוננת את חוות הדעת לפני שנשלחה אליה על ידי הוועדה וציין שהדבר אינו אסור שכן בסופו של דבר שולחים את חוות הדעת לסטודנטים (פרוטוקול מיום 29.4.2018, ע' 52 שורה 7-4).

חשיבות רבה יש לעובדה שהנתבע מצא לנכון לזמן אליו את המתלוננת ולהציג לה את חוות הדעת, כאשר הייתה אמורה לקבל אותה למעשה מהוועדה "אז מה, אם הקדמתי יום או יומיים אז זה, זה נושא רציני?" (ע' 98 שורה 7).

בע' 102 שורות 10-13 מציין הנתבע כי מי שנתן את חוות הדעת השלישית היה פרופ' ג' שביקש להישאר אנונימי. מטרת האנונימיות לדבריו להבטיח שהמרצה לא יהיה מושפע מהמרצה השני (ע' 114 שורות 14-18).

הוא ידע מי כתב את חוות הדעת וכי מדובר בפרופ' ג' (הן לפי סגנונה של חוות הדעת והם כי אמרו לו בוועדה) (ע' 94-95).

במקום אחר הנתבע טוען כי במועד בו זימן אליו את המתלוננת והראה לה לראשונה את חוות הדעת השלישית – לא ידע כי מדובר בפרופ' ג'. נזכיר כי קודם לכן אמר שהעריך כי מדובר בפרופ' ג' לפי הסגנון (ע' 94 שורה 21); שלא שאל את מזכירת הוועדה (ע' 95 שורות 5-7) אם כי יכול היה לדעת את הנתון מהוועדה; בהמשך אמר שהמזכירה (להלן: "המזכירה ר'") אמרה לו מי כתב את חוות הדעת (ע' 116 שורות 11-13).

לעניין גילוי שם נותן חוות הדעת השלישית הרי שבעוד שבעדותו במשטרה אמר הנתבע כי אמר למתלוננת את שם כותב חוות הדעת לאחר שהתעקשה לדעת "כך התחמקתי, אבל בסוף אמרתי לה היא התעקשה" (ת/12 בע' 20), כך גם בהמשך בעימות ביניהם במשטרה (ת/12 בע' 65 הוא מודה שאמר לה אם שם כותב חוות הדעת; בחקירתו הנגדית אמר שלא הכחיש כי מדובר בפרופ' ג' וכי המתלוננת גילתה את שמו באמצעות בירורים שערכה בעצמה. את הסתירה יישב בכך שהאמירה "אמרתי לה" (את שמו של פרופ' ג') במשטרה כמוה כאי הכחשה (ע' 115 שורות 1-4).

הכל – כאשר העיד קודם לכן, כאמור, כי פרופ' ג' ביקש לשמור על אנונימיות.

כאשר הגיעה חוות הדעת השלישית – ביקש הנתבע מהמתלוננת להגיע אליו (ע' 94 ש' 14).

הנתבע לא נתן כל הסבר מספק או הגיוני לכך שמצא לנכון בניגוד לנהלי האוניברסיטה – לזמן את המתלוננת לחדרו, להראות לה בעצמו את חוות הדעת השלילית ולמצוא עצמו במצב בו מסר לה גם את שם נותן חוות הדעת.

בנקודה זו המליץ הנתבע למתלוננת להפסיק אל לימודיה (ע' 106 ש' 22-25) בעוד החלטת הוועדה הייתה להגיש הצעה מתוקנת (ע' 101 שורות 8-9).

יצוין כי במסמך ת/20 שעניינו אישור הצעת מחקר וקבלה כתלמידת מחקר של ב' צוין כי בחוות הדעת של פרופ' ג' נקבע כי

"ההצעה יכולה לשמש כבסיס לעבודת הדוקטור אך דרושים תיקנים מהותיים בהתאם להערות המפורטות בחוות הדעת".

עם זאת, הנתבע חשב שללא הפסקת לימודים לא תצליח להתמודד עם מטלת ההצעה המתוקנת (ע' 103 שורות 20-25).

כאמור, בעקבות חוות הדעת הזו המליץ הנתבע למתלוננת להפסיק את לימודיה כפי שאכן עשתה. הוא סייע לה בהכנת הצעה חדשה, עזרה שעלתה יפה לאור האמור לעיל. בשלב זה לפי גרסת המתלוננת והתביעה הנתבע דרש מהמתלוננת לקיים אתו יחסי מין כתנאי לחזרתה ללימודים ולאישור הצעתה על ידיו. כל אותה עת היה הנתבע מנחה יחיד של המתלוננת.

המתלוננת העבירה לנתבע כל העת טיוטות של ההצעה שלה, אפילו בתקופת הפסקת הלימודים אם כי מבחינה רשמית היא לא יכולה הייתה לעבוד על ההצעה בתקופה הזו. הנתבע סייע לה בתקופה "הלא רשמית" ועבר על טיוטות ההצעה (ע' 92 ש' 18-26, ע' 93 ש' 1-3).

במועד קבלת חוות הדעת השלישית, הייתה המתלוננת בנקודת שפל מבחינת הקריירה האקדמית שלה. הנתבע, המנחה היחיד באותה עת, דאג להיות זה שיבשר לה את הבשורה. להמלצתו היה כוח מכריע גם בנקודה זו וגם בהמשך התהליך, כות, אותו ניסה לנצל באותו מעמד על פי עדותה העקבית של המתלוננת הן במשטרה והן בבית הדין.

בקשה להחלפת מנחה וצירוף מנחה נוסף

ההצעה המתוקנת של המתלוננת אושרה בדצמבר 2013 (ת/20).

פרופ' ח' צורף כמנחה כשנה לאחר מכן.

מצד אחד אמר הנתבע בחקירתו הראשית כי המתלוננת אף פעם לא ביקשה להחליף מנחה, אלא רצתה בצירופו של מנחה נוסף – פרופ' ח'.

"אני אמרתי לה שאין לי התנגדות, אני כמוכן התנגדתי לעיתוי, אני גם אמרתי לה שלא מקובל ככה פתאום להגיד שאתה רוצה מנחה אחר, צריך להיות הצדקה לזה" (ע' 62 שורות 11-18).

בהמשך מתאר הנתבע כי המתלוננת "שיגעה" אותו בעניין צירוף פרופ' ח' כמנחה כי מספר פעמים ביקשה וחזרה בה ולפעמים גם הלכה והתייעצה אתו מאחורי גבו (עם פרופ' ח').

אחרי התלונה שלה, כאשר הנתבע נפגש עם נציבת הקבילות בענייני הטרדה מינית, אמר שאינו מוכן להמשיך להיות המנחה של המתלוננת "ואז הם בעצם עשו סעד בינים כזה שאמרו שפרופסור פרופ' [פרופ' ח' – ג' ב'-מ'] יהיה המנחה היחיד שלה" (ע' 63 שורות 22-23).

לעמדת הנתבע הזמן המתאים לצירוף מנחה היה לאחר אישור ההצעה ואכן לאחר שההצעה הוגשה והתקבלה פרופ' ח' הצטרף כמנחה (ע' 65 שורות 1-13).

לפי ת/20 הצעת המחקר המתוקנת נמסרה ב-28.10.2013 ואושרה ביום 30/12/2013.

בסוף אוקטובר 2014 (ת/15, ת/16) יש תיעוד להסכמה ולפניה של ד"ר [REDACTED] לפרופ' ח' ובעקבותיה פניה כתובה של המתלוננת בעניין צירוף מנחה נוסף.

כאמור, קיים פער של כשנה בין אישור ההצעה לצירופו של פרופ' ח', תקופה בה לטענת המתלוננת התקיימו יחסי המין בינה לבין ד"ר [REDACTED]; תקופה משמעותית למחקר שלה לאחר אישור ההצעה ולאור תחום התמחותו של פרופ' ח'; כאשר בשנה זו למרות אישור ההצעה מסרב הנתבע לצירוף מנחה נוסף ובכל מקרה אינו נותן כל הסבר לפער הזמנים האמור.

בחקירתו הנגדית טען הנתבע כי הוא זה שיזם את צירופו של פרופ' ח' כמנחה נוסף, מאחר והיה עסוק והמתלוננת ראתה שאינו מקדיש לה מספיק תשומת לב, מה עוד שהתייעצה עם פרופ' ח' עוד קודם לכן. הנתבע יזם לטענתו את השיחה עם פרופ' ח' וביקש שיצטרף כמנחה שני לאחר שההצעה התקבלה והמתלוננת עברה לשלב ב'. (ע' 37 לפרוטוקול מיום 23.5.2018) הוא מציין שהדבר היה על דעתה של המתלוננת ושגם היא רצתה בזאת. (ע' 36 שורות 10-21, ע' 37 שורות 1-2).

בעדותו אמר כי היא רצתה רק צירוף מנחה נוסף אך גם כי רצתה שפרופ' ח' יהיה מנחה יחיד.

במשטרה העיד כי המתלוננת ביקשה להוסיף מנחה "אם מנחה אחד עסוק מידי אז מוסיפים מנחה שאולי הוא פנוי יותר ואולי יכול לעזור בתחומים שאני לא יכול לעזור בהם" (ר' נ'4, י, א-י"ב).

לאחר מכן טען התובע שהמתלוננת התלוננה על כך שוויתר עליה ונתן לפרופ' ח' להנחות אותה. אמירה זו באה להסביר את ההקלטה שתמלילה מופיע בת/6 (בה נאמר "אני לא החלטתי שום דבר את מי שהחליט במקומי").

"ש': היא באה אליך בטרוניה על כך שיש לה מנחה נוסף?

ת': כן, כן" (ע' 82 שורות 22-23).

בשימוע שנערך באוניברסיטה, ת/40 אמר ד"ר [REDACTED]:

"כשדיברתי עם ד"ר [REDACTED] (פרופ' ח' – ג' ב-מ') שיהיה מנחה נוסף, שוב חשבה שאני רוצה להפך אותה והיא חשבה שאני תוקע לה סכין בגב. אך להפך, אני חושב שד"ר [REDACTED] (פרופ' ח' – ג' ב-מ') טוב עבורה, אני ראש חוג ואין לי זמן והוא מתאים לה" (בע' 11)

אין מדובר בהסבר המתייחס להקלטה הזו על פי הקשרם ההגיוני של הדברים.

בהמשך העיד הנתבע כי כאשר החל עניין המכתבים האנונימיים העלתה המבקשת את האפשרות שפרופ' ח' יהיה מנחה שלה לבדו (ע' 88 לפרוטוקול מיום 23.5.2018). בהמשך ייחס התובע את הדרישה שפרופ' ח' יהיה מנחה יחיד להפכפכות של התובעת בעניין זה (ע' 89 שורות 1-12).

בשימוע שנערך באוניברסיטה, ת/40 טען התובע כי התלונה של המתלוננת נובעת מכך שהיא כועסת עליו בגלל שרצה שהוא רצה שפרופ' ח' יצורף כמנחה (בע' 13). שחשבה שבצירופו הוא תוקע לה סכין בגב (בע' 11);

מעבר לסתירות בעדותו של הנתבע, העיד פרופ' ח' כי המתלוננת ביקשה שיהיה מנחה נוסף כבר בשנת 2013 (ע' 16 לפרוטוקול מיום 6.3, בשורות 6-7) עוד לפני שהגיעו חוות הדעת השליליות בעניין הצעתה (ע' 21 שורה 12); (נעיר כי בשימוע תהיה ב"כ הנתבע מדוע לא ביקשה המתלוננת לעבוד עם פרופ' ח' (ד"ר - כתארו אז) בשנת 2013 – והרי התשובה לכך, מפי פרופ' ח' עצמו).

לדבריו המתלוננת אמרה לו כי הנתבע סירב למנחה נוסף. בסביבות אוקטובר 2014 הנתבע דיבר אתו ואמר לו שהיא בשלבים מתקדמים ושצריך את עזרתו. (ע' 17 שורות 8-12).

עוד אמר פרופ' ח' כי מאחר והנושא בו עסקה עבודת הדוקטורט של המתלוננת היה קרוב לנושאי עיסוקו התייעצה אתו המתלוננת מספר פעמים עוד בטרם היה מנחה שלה ואמרה שהיא רואה לנכון שיהיה מנחה שלה בנוסף לד"ר [REDACTED] (ע' 16 שורות 15-21) (ע' 20 שורות 20-22).

עדות נוספת היא של פרופסור ג', לפיה לאחר שהגיעה חוות הדעת השלילית על ההצעה, ביקשה להחליף מנחה ופנתה לפרופ' ג', בין היתר אמרה לו כי אם ד"ר [REDACTED] היה מנחה טוב ההצעה לא הייתה חוזרת (פרוטוקול מיום 15.4 שורות 23-24). הוא סירב, הציע לה להשאיר עם ד"ר [REDACTED] או לפנות לפרופ' ח' (שם, ע' 117 שורות 5-7).

בעדותו במשטרה (ת/12 בע' 17) העיד הנתבע כי המתלוננת ביקשה לצרף עוד מנחה כי טענה שאינו נותן לה מספיק תשומת לב וכי הוא הסכים לכך; בהמשך – כי מבחינה מקצועית פרופ' ח' יכול להועיל לה (בע' 18). נזכיר כי בשימוע ת/40 טען כי כעסה עליו כי הוא רצה לצרף מנחה נוסף.

בדצמבר 2015 עדיין היה מנחה של המתלוננת (באופן רשמי לדבריו למרות שלמעשה לא יצרה אתו קשר מזה זמן). זאת, על אף שבאותו מועד כבר נחקר במשטרה בעניין התלונות האנונימיות והוגשה תלונת המתלוננת נגדו (נ'4, י"ב).

לשאלה מדוע הגישה נגדו תלונה השיב:

"כי היא חושבת שאני לא מספיק הפניתי לה תשומת לב, בגלל זה.

ש': אבל היא לא יכלה פשוט ללכת למנחה אחר?

ת': כי היא חושבת שיש לי יכולת להשפיע מכל מיני כיוונים ואני יכול למנוע את הקידום שלה ולקבל מנחה אחר, אולי היא חושבת שאני כל יכול שם באוניברסיטה" (שם, בע' המסומן י"א).

זאת, במועד בו כבר היה מנחה נוסף.

שאלת צירוף המנחה הנוסף היא שאלה בעלת משמעות רבה. אי צירוף מנחה שימר את כוחו של הנתבע כמנחה יחיד בכל הנוגע לעתיד הדוקטורט של המתלוננת. חוסר העקביות שלו הן בשאלת כוחו כאמור, ניסיונו להמעיט מסמכותו וכוחו כמנחה, הסתירות ביחס לנסיבות צירוף המנחה הנוסף (סותר גם את עדותו של המנחה הנוסף) והשפעת הצירוף על יחסה של המתלוננת כלפיו – ללא מתן הסבר לשינויי הגרסאות – הוא משמעותי ופוגע באופן משמעותי במהימנות גרסתו של התובע.

הצגת חוות הדעת וגילוי שם נותן חוות הדעת

חשיבות רבה יש לעובדה שהנתבע מצא לנכון לזמן אליו את המתלוננת ולהציג לה את חוות הדעת, כאשר הייתה אמורה לקבל אותה למעשה מהוועדה "אז מה, אם הקדמתי יום או יומיים אז זה, זה נושא רציני?" (ע' 98 שורה 7).

בע' 102 שורות 10-13 מציין הנתבע כי מי שנתן את חוות הדעת השלישית היה פרופ' ג' שביקש להישאר אנונימי. על חשיבותה של האנונימיות הוא מסביר בהמשך (ע' 114, פרוטוקול מיום 29.4.2018 שורות 14-18) לדבריו האנונימיות נועדה להבטיח שהמרצה לא יהיה מושפע מהמרצה השני.

כאשר הגיעה חוות הדעת השלישית – ביקש התובע מהמתלוננת להגיע אליו (שם, ע' 94, ש' 14). הוא ידע מי כתב את חוות הדעת וכי מדובר בפרופ' ג' (הן לפי סגנונה של חוות הדעת והן כי אמרו לו בוועדה) (ע' 94-95).

לעניין גילוי שם נותן חוות הדעת השלישית הרי שבעוד שבעדותו במשטרה אמר הנתבע כי אמר למתלוננת את שם כותב חוות הדעת לאחר שהתעקשה לדעת "כן התחמקתי, אבל בסוף אמרתי לה היא התעקשה" (ת/12, ע' 20), כך גם בהמשך בעימות במשטרה (ת/12, ע' 65) הוא מודה שאמר לה את שם כותב חוות הדעת; בחקירתו הנגדית אמר שלא הכחיש כי מדובר בפרופ' ג' וכי המתלוננת גילתה את שמו באמצעות בירורים שערכה בעצמה. את הסתירה יישב בכך שהאמירה "אמרתי לה" (את שמו של פרופ' ג') במשטרה כמיה כאי הכחשה (ע' 115 שורות 1-4).

הכל – כאשר העיד קודם לכן, כאמור, כי פרופ' ג' ביקש לשמור על אנונימיות.

במקום אחר הנתבע טוען כי במועד בו זימן אליו את המתלוננת והראה לה לראשונה את חוות הדעת השלישית – לא ידע כי מדובר בפרופ' ג'. נזכיר כי קודם לכן אמר שהעריך כי מדובר בפרופ' ג' לפי הסגנון (ע' 94 שורה 21) ושלא שאל את מזכירת הוועדה (ע' 95 שורות 5-7) אם כי יכול היה לדעת מהוועדה. בהמשך אמר שהמזכירה ר' אמרה לו מי כתב את חוות הדעת (ע' 116 שורות 11-13).

הנתבע לא נתן כל הסבר מספק או הגיוני לכך שמצא לנכון לפעול בניגוד לנהלי האוניברסיטה – בניגוד לרצונו של חבר למקצוע, לזמן את המתלוננת לחדרו, להראות לה בעצמו את חוות הדעת השלילית ולמצוא עצמו במצב בו מסר לה גם את שם נותן חוות הדעת.

ההמלצה לעשות הפסקת לימודים בעקבות חוות הדעת השלישית הייתה של הנתבע (ע' 106 ש' 25-22) בעוד ההחלטה של הוועדה הייתה להגיש הצעה מתוקנת (ע' 101 שורות 8-9).

יצויין כי במסמך ת/20 שעניינו אישור הצעת מחקר וקבלה כתלמידת מחקר של ב' צויין כי בחוות הדעת של פרופ' ג' נקבע כי:

"ההצעה יכולה לשמש כבסיס לעבודת הדוקטור אך דרושים תיקנים מהותיים בהתאם להערות המפורטות בחוות הדעת".

עם זאת, הנתבע חשב שללא הפסקת לימודים לא תצליח להתמודד עם מטלות הצעה מתוקנת (ע' 103 שורות 20-25).

נזכיר עוד, כי המתלוננת העבירה לנתבע כל הזמן טיוטות של ההצעה שלה, אפילו בתקופת הפסקת הלימודים אם כי מבחינה רשמית היא לא יכולה לעבוד על ההצעה בתקופה הזו וסייע לה בתקופה "הלא רשמית" הזו בכך שעבר על ההצעה (ע' 92 ש' 18-26, ע' 93 ש' 1-3).

אין לנתבע כל הסבר טוב מדוע מצא לנכון לפעול בניגוד לנהלים לבגוד באמון של חבר למקצוע כדי למסור למתלוננת מידע שלא היה אמור להגיע אליה בכלל, או לא היה אמור להגיע אליה באמצעותו, ואז לזנום פתרון של הפסקת לימודים שספק אם הייתה הכרחית.

בכל מקרה, הסתירות בעדותו של הנתבע מביאות למסקנה שהנתבע ניסה להסוות את הכוח העצום שהיה לו ביחס למתלוננת, בכלל ובנקודת הזמן הזו בפרט.

אי הגשת תלונה למשטרה

הנתבע טען כי המתלוננת הכפישה את שמו בין היתר על ידי משלוח מכתבים אנונימיים שהתייחסו אליו ולסטודנטיות נוספת בכלל סטודנטית בשם [REDACTED] (להלן: "הסטודנטית ע'").

במסמך נ'4 – מזכר של החוקר [REDACTED] (להלן: "החוקר א') נרשם:

"בתאריך 11.8.2015 הגיע למשרדי [REDACTED] [REDACTED] שהוא הבעל של [REDACTED] (הסטודנטית ע' – ג' ב-מ) ...ומסר לי כי הוא קיבל שיחה [REDACTED] שהוא ראש החוג שביקש ממנו לנסות לסגור את העניין ללא התערבות המשטרה"

הנתבע מאשר ומסביר שביקש כך כי העניין הזה (של התלונות האנונימיות כי הוא מקיים יחסי מין עם סטודנטיות והסטודנטית ע' בכללן) יכול להמשך ויכול לגרור גם לעדויות נוספות וזה כאב ראש, כאב ראש לא קטן לחוג ולסטודנטים שלו.

הנתבע עצמו לא הגיש כל תלונה בעניין המכתבים האנונימיים כאשר ההסבר לכך הוא שלא היה משוכנע שהמתלוננת היא שכתבה את המכתבים ולא רצה להכפיש אותה לשווא. מובן אין מדובר בהסבר הגיוני: הגשת תלונה הייתה מביאה לחקירה בה ניתן היה לרדת לחקר האמת לדעת מי כתב את המכתבים. הנתבע – לא זו בלבד שלא הגיש תלונה אלא משהסטודנטית ע' הגישה כזו, פנה לבעלה של המתלוננת וביקש לסגור את העניין ללא התערבות המשטרה.

בשימוע באוניברסיטה ת/40 השיב הנתבע כי לא הגיש תלונה כי "היא (המתלוננת- ג' ב-מ) לא נתנה לי לנשום, מפני שכל הזמן הייתי עסוק בהתגוננות. הגישה נגדי תלונה במשטרה, הגישה תלונה לנציבה" (בע' 11).

לאור לוחות הזמנים של הגשת התלונות על ידי המתלוננת אין באמור להסביר מדוע לא התלונן הנתבע עוד קודם לכן. בוודאי אין האמור מסביר מדוע כאשר הוגשה תלונה על ידי אחרים ביקש העניין ייסגר ללא התערבות המשטרה.

בה בעת השש שהמתלוננת מנסה להקליט אותו ולהפליל אותו ובעוד כל האירועים האלה מתרחשים אף המשיך לשמש כמנחה שלה לפחות חלק מהתקופה.

(ע' 78 לפרוטוקול מיום 23.5.2018 – ע' 81 שורות 1-3).

טענת הנתבע הייתה שמשצורף מנחה נוסף המתלוננת ניסתה להעליל עליו עלילות ולהכפיש אותו.

הדברים אינם מתיישבים. מצד אחד טוען הנתבע שהוא יזם את צירופו של פרופ' ח' בהתאם לרצונה של המתלוננת כמנחה נוסף. לאחר מכן הוא טען שהתובעת העלתה את האפשרות שיהיה מנחה יחיד. ואחרי כל אלה הוא טוען שצירופו של פרופ' ח' היה העילה לניסיונות של המתלוננת להפליל אותו ולהכפיש אותו. המכתבים האנונימיים והטלפונים לאשתו היו חלק ממסכת הכפשות זו וכל אלה לא הביאו אותו להתלונן במשטרה אלא להפך – כאשר הוגשה תלונה, לנסות לשכנע את בעלה של המתלוננת שהעניין ייסגר ללא המשטרה, כאשר לנגד עיניו טובת החוג.

גם לאחר שהמתלוננת הגישה תלונה כנגד הנתבע, היה רשום פורמלית כמנחה שלה ולא דיווח לאוניברסיטה על ההתרחשויות הללו ולא ביקש להפסיק את ההנחיה.

המידע אודות האירועים הגיע לאוניברסיטה רק לאחר שהמתלוננת פנתה וביקשה שהנתבע יפסיק להנחות אותה. הסברו של הנתבע הוא שאם היה מפסיק את ההנחיה קודם לכן הייתה מעלילה עליו שבעתיים (ע' 119 לפרוטוקול מיום 23.5.2018).

נוסיף על כך את עדותו של הנתבע בעניין הכנס במכון ואן ליר: הנתבע אינו זוכר באיזה מלון לן, אם כי הוא חושב שלא במלון בו לנו רוב אנשי הכנס. לשאלה מדוע לא לן במלון של רב אנשי הכנס השיב תשובה מתחמקת לפיה אינו זוכר באיזה מלון לן. התשובה אינה משיבה מדוע לא לן במלון בו לנו רוב המשתתפים אלא כי אינו זוכר היכן לן (ע' 46 לפרוטוקול שורות 14-25);

ועוד- ניסיונו להסתיר את העובדה שלבנו אכן הייתה דירה שכורה ברמת אביב בחלק מהמועדים הרלבנטיים לאירועים, בעוד שהנתבע ניסה להציג מצג כאילו בנו גר במעונות הסטודנטים

סיכומם של דברים לשיטתו של הנתבע - המתלוננת מצאה לנכון להעליל עליו כי הכריח אותה לקיים אתו יחסי מין, לאחר תקופה שניסה לעשות כן; כי נפגשה אתו במלונות ובדירת בנו, על מנת שלא יחסום את יכולתה להשלים את הדוקטורט; עלילה המעמידה אותה במקום בו קיימה יחסי מין לצורך השלמת הדוקטורט שלה; העמידה תלמידה אחרת לכאורה בסכנת חיים. כל זאת - כאשר לא היו דברים מעולם; המניע לעלילה הוא העובדה שהנתבע לא הקדיש למתלוננת מספיק תשומת לב, אכזב אותה כי לא הצליח להשיג עבורה מלגת קיום, או קנאה בסטודנטית אחרת.

הנתבע הסכים לשמש מנחה של מי שידע למעשה שרמת הכתיבה שלה ויכולות המחקר שלה – נמוכות; קיים אתה מערכת יחסים אישית החורגת מיחסי מנחה ודוקטורנטית; סירב מלכתחילה למנחה

נוסף; מסר לה מידע שאסור היה לו למסור לה ובאופן החורג מן הנהלים בניגוד לרצונו של עמית לעבודה; המליץ לה להפסיק את הלימודים לצורך הגשת הצעה מתוקנת; סייע לה בתקופת הפסקת הלימודים; לאחר שחזרה ללימודים והצעת המחקר שלה אושרה סירב משך שנה למנחה נוסף ובכך שימר את כוחו ביחס למתלוננת; לא נתן הסבר ובכל מקרה הסבר מספק לסירוב ומועד ועילת צירוף מנחה נוסף, שהתמחותו בתחום עבודת הדוקטורט של המתלוננת; כאשר לאחר כל אלה החלה להכפיש אותו ללא סיבה, לא זו בלבד שלא דיווח מידית לרשויות האוניברסיטה והפסיק את ההנחיה – דבר שיכול היה להיעשות בהינתן צירופו של מנחה נוסף – אלא ניסה לשכנע את בעלה של הסטודנטית ע' שהגישה תלונה במשטרה שלא לערב את המשטרה. רק לאחר הגשת התלונה של המתלוננת – הופסקה ההנחיה שלו.

נוסף לכל אלה את הניסיון להסתיר את קיומה של דירתו השכורה של בנו ברמת אביב בטיעון שבנו גר במעונות; את אבדן הזיכרון ואי הברור ביחס למלון בו לן בירושלים במסגרת השתתפותו בכנס של מכון ואן ליר ועוד, כמפורט בפסק דינו המקיף של יו"ר המותב – כל אלה מביאים להתרשמות בדבר העדר מהימנות והעדפת גרסתה של המתלוננת, שכאמור בפסק דינו של יו"ר בית הדין הייתה מהימנה, עקבית והגיונית.

כאמור בפתח הדברים, אני מצטרפת למסקנותיו של יו"ר המותב בפסק דינו.

סיכום

הוחלט פה אחד, כאמור בסעיף 152 לחוות דעתו של יו"ר המותב, פרופ' מיגל דויטש, להרשיע את הנתבע בעבירות של הטרדה מינית על פי סעיף 3.7 לתקנון והתנהגות שאינה הולמת איש סגל אקדמי לפי סעיף 3.6 לתקנון, בגין אלה: קיום היחסים האינטימיים עם המתלוננת (סעיפים 9-10 לכתב התביעה), האירוע במאי 2013 (סעיף 8 לכתב התביעה), האירוע בסיום פרשת "חוות הדעת השלישית" (סעיף 7 לכתב התביעה), האירוע במהלך הכנס במכון ון ליר (סעיף 6 לכתב התביעה) והערות למתלוננת לגבי המראה שלה (סעיף 11 לכתב התביעה).

כן הוחלט להרשיע את הנתבע גם בעבירה על פי סעיף 3.8 לתקנון, בגין קיום יחסים אינטימיים ללא דיווח מתאים.

בנוסף, הוחלט להרשיע את הנתבע בגין התנכלות לפי סעיף 3.7 לתקנון והתנהגות בלתי הולמת לפי סעיף 3.6 לתקנון, עקב האמירה למתלוננת כי עליה לשבת בבית ולגדל ילדים, ולזכות את הנתבע מעבירה של התנכלות בגין האירועים האחרים.

הוחלט לזכות מחמת הספק את הנתבע מהעבירה הנטענת בסעיף 5 לכתב התביעה, בגין הנחת יד על ברכה של המתלוננת.

לאחר העברת פסק-הדין לצדדים, פסק הדין יפורסם עם ציון שם הנתבע ותוך השחרת שם המתלוננת, הנזדים והמעורבים האחרים, לפי ההוראות המופיעות בסעיף 155 לפסק-דינו של יו"ר המותב.

החיק ייקבע לשמיעת טיעונים לעונש.

ניתן היום, ה-3/1/19, בהיעדר הצדדים.

 עו"ד גלי בנ-זור
 חברת המותב

 ד"ר אנליה שלוסר
 חברת המותב

 פרופ' מיגל דויטש
 יו"ר המותב